

TOHUUM

FİKRE
SANATA
RUHA

SAYI

165

KIS - 2020
APRİLİK'19 - OCAK - ŞUBAT

VEFA

HZ. Peygamber'in (s.a.s) Vefa Örneği • Sevgi ve Vefa Üzerine • Vefa; Uzun Solukludur • Tasavvuf Sanatının Ustası
Bir Duruşun Adı Şule Yüksel Şenler • Gele Bir Devr, Bu Haluk'u Yad Eyleyeler • Yiğit Bir Mütefekkir; Kadir Mısıroğlu
İslam'da Hak Mefhumi • Gemuhluoğlu'yla Aynı Safta Olmak • Bir Devrin Şahidi ve Münekkidi: Mehmet Şevket Eygi

Bu topraklarda küçük iyilikler karşılıksız yapılır

İşte bu yüzden **Mobil Şube ve İnternet Şube'den yapılan EFT, havale gibi birçok bankacılık işlemi** ile 20 bini aşkın kamu bankası ve **PTT ATM'lerinden yapılan pek çok işlem BİZDE ÜCRETSİZ.**

ŞART YOK KOŞUL YOK

Üstelik Mobil Şube ve İnternet Şube'den **17.20**'ye kadar EFT yapabilirsiniz.

KIŞ/2020
ARALIK/19 - OCAK - ŞUBAT

SAYI:165

ÖNDER Adına İmtiyaz Sahibi
KAMBER ÇAL

Yayın Yönetmeni
ALİ YILDIZ

Editör
NURİYE ÇAKMAK ÇELİK

Yayın Kurulu
ABDURRAHİM AYAR
AHMET KAAN
DEMET TEZCAN
EMETİ SARUHAN
ERSİN ÇELİK
GÜLCAN TEZCAN
MEHMET SÖNMEZ
MUKADDER GEMİCİ
SÜMEYYE ERTEKİN
RAİF NAS
TAYFUR ESEN
YUNUS TEKGÖÇEN

Tasarım Uygulama
İSLAM ŞENSÖZ

Kapak
NECMETTİN ASMA

Reklam
HALİL KURBETOĞLU

Baskı
Kültür Basım

İletişim
AKŞEMSETTİN MAH.
ŞAİR FUZULİ SK. NO:22
FATİH- İSTANBUL

0(212) 519 1953

Her hakkı mahfuzdur.
Dergilike yazı, fotoğraf ve diğer görsellerin izin alınmadan veya kaynak gösterilmeden her türlü ortamda yayınlanması yasaktır.

önder
İMAM HATİPLİLER DERNEĞİ

Alemlerin Rabbi olan Allah Teala'nın lutfedip insanlara gönderdiği son vahyin haber vermesi üzere; Hz. Adem'den (aleyhisselam) ve evlatlarından kaynakların "bezm-i elest" olarak ifade ettiği bir zamanda söz alınır. İnsan, sadece Rabbi'ne ibadet edeceğine dair söz verir. İnsanlık tarihinin tek cümlelik özeti, insanların bu ahitlerine vefa gösterip göstermeyeceklerinin belli olmasından ibarettir.

2019 yılının son takvim yaprağı koparıldığında, ahidine vefasına şahitlik ettiğimiz güzel insanların aramızdan ayrılıp Rablerine kavuşmalarının hüznünü yaşadık. Kınayıcının kınamasına bakmadan, el alemin ne diyeceğine aldırmadan; yarınından kaygı duymadan, Hakkın huzuruna çıktığı gün vereceği ferdi/şahsi hesabına odaklanarak bir hayat sürüp gittiler. Giden her ademin bıraktığından daha fazla bir boşluk kaldı arkalarında. Nefes alıp verirken yapageldikleri gibi son nefeslerini verdiklerinde de nasihat ettiler bizlere. "Korkmayın, endişelenmeyin, eğilmeyin, dert etmeyin, kederlenmeyin, yolunuzu çevirmeyin, dilinizi tutmayın, sözünüzü esirgemeyin... Bakın işte çabucak bitiveriyor kaybetmemek için çabaladığımız ne varsa. O yüzden ahdinize vefa gösterin, Rabbimize nankörlük etmeyin!" diyerek cansız bedenleri ile bir kez daha dipdiri bir mesaj verdiler.

Yürüdüğümüz yolunuzu, yol üstündeki sebilimizi, musluktan akan suyumuzu, besmelemizden hamdlemize lisan-ı hallerimizi, saraylarımızdan harabelerimize şehirlerimizi, her şeyimizle bizleri nakış nakış anlatan bir medeniyet hamalını ve kültür aşğını; Prof. Dr. Haluk Dursun'u kaybettik bu sene. Hiç beklenmedik bir zamanda, bir salon konferansında, belki bir gazete röportajında ya da

bir mahkeme salonunda; uzaklardan gelip bize unuttuğumuz ahdimizi hatırlatan Şule Yüksel Şenler'i uğurladık Rabbi'ne. Şehrin uzaklarından gelen "adam gibi" gitti erkeklerimiz ve kadınlarımızın arasından. Kuran aşığı bir akademisyenin, binlerce talibe ders veren bir muallimin, muhabbeti gönüllere deva bir garip zamane dervişin, Emin Işık hocamızın imanına şahadet ettik son yolculuğunda. Sağ yumruğunu havaya kaldırmış, sırtını Mescid-i Aksa'nın duvarlarına dayamış, Kudüs şairi, devrimci bir derviş, şaha kalkmış dizelerin klas duruş sahibini; Nuri Pakdil'i uğurladık Yüce Mevla'ya.

En hararetili meseleleri, beyefendi istifinden hiç taviz vermeden, tane tane anlattı bizlere. Tarif etti, maddelere koydu, baştan bir daha anlattı, olmadı kitapta yazdı, yetmedi köşesinde değindi. Siyonizmden hilafete, şehirleşmeden ebru teknesine her meselede bir duruş ortaya koyup rahmet-i Rahman'a kavuştu Mehmet Şevket Eygi. Ve Kadir Mısıroğlu. Basma kalıp bilgilere kalıbını basarak kafa tutan adam. Bir devrin şahidi. Bir davanın müdafii. Korkusuz bir kalem, minnetsiz bir lisan. O da dar-ı bekaya irtihal etti bu dünyadan.

Her biri ahitlerine vefa gösterme gayretiyle, vade doluncaya kadar çaba gösterdiler. Bizler de onların arkasından bir vefakarlık ve kadirşinaslık olması temennisiyle bu sayımızı aramızdan ayrılan kalem ve kelam erbabına ayırdık. Rabbim mekanlarını Cennet kılsın. Fikirlerinin ve mücadelelerinin takipçisi olacak vefalı nesiller lütfetsin. Biz cümlesinden razı olduk, Yüce Mevla'nın rızasına da nail olmalarını niyaz ederiz.

Ali YILDIZ
Yayın Yönetmeni

“

VEFA

**HZ. PEYGAMBER'İN (S.A.S)
VEFA ÖRNEKLİĞİ**
PROF.DR. ADEM APAK / 10

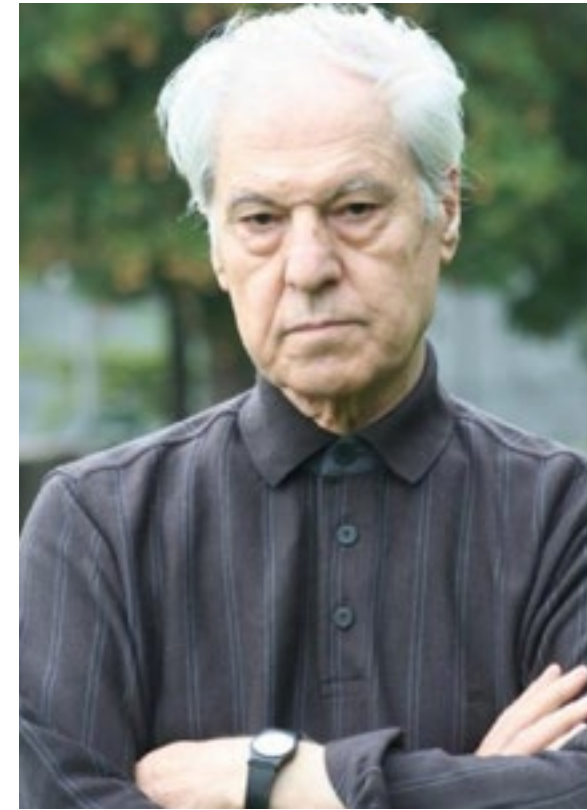
SEVGİ VE VEFA ÜZERİNE
GÜLSÜM YILMAZ CANTÜRK / 14

RÖPORTAJ

SİBEL ERASLAN:
VEFA, UZUN SOLUKLUDUR
NURIYE ÇAKMAK ÇELİK
AFRANUR BUCAK / 20

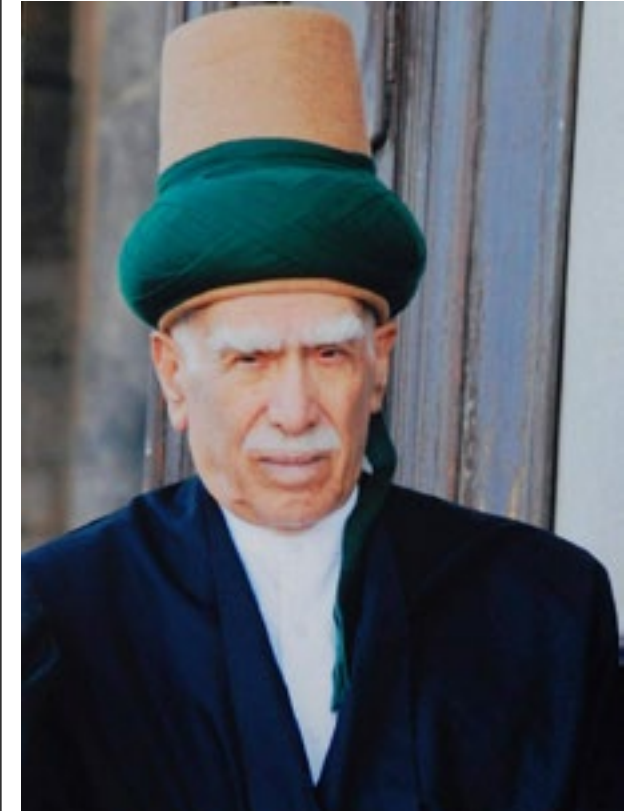

**“GELE BİR DEVR,
BU HALUK'U YAD EYLEYELER”**
GÜLCAN TEZCAN / 38

DEVİRİNCİ BİR DERVİŞ...
NURİ PAKDİL
SÜMEYYE ERTEKİN / 50

**TASAVVUF SANATININ
USTASI**
EMETİ SARUHAN / 30

BİR DEVRİN ŞAHİDİ VE MÜNEKKİDİ:
MEHMET ŞEVKET EYGÜ
ALİ YILDIZ / 74

YİĞİT BİR MÜTEFEKKİR:
KADİR MISIROĞLU
ZEKAİ ŞEKERCİ / 62

BİR DURUŞUN ADI
ŞULE YÜKSEL ŞENLER
DEMET TEZCAN / 24

“**KİM NE DEMİŞTİ?**
MUKADDER
GEMİCİ / 46”

GEMUHLUOĞLU'YLA
AYNI SAFTA OLMAK!
MAHMUT BIYIKLI / 70

TOHUM ARŞİV
İSLAM'DA HAK MEFHUMU
PROF. DR. HAYREDDİN KARAMAN / 44

KAVRAMLAR
VEFA, KADİRŞİNAS,
HATIR, AHİD,
NANKÖRLÜK
AHMET MURAT / 36

KİTAP / 55

ŞUNLARI SORSAK / 66

“

VEFÂ

**VEFÂDAR, VEFÂKÂR, VEFÂLÎ, VEFÂDÂRÎ
VEFÂPERVER, VEFÂIYE, VEFÂŞIAR
VEFÂBÎGANE, VEFÂSIZ...**

HZ. PEYGAMBER'İN (S.A.S) VEFÂ ÖRNEKLİĞİ

PROF.DR.
ADEM APAK

Uludağ Üniversitesi
Öğretim Üyesi

Görülen iyilikleri unutmama, kendisine iyilikte bulunanlara ayımsıyla veya daha güzeliyle karşılık vermeye vefa, bu şekilde davrananlara ise vefakâr adı verilir.

Şüphesiz insanda bulunması gereken güzel huylardan birisi de vefa duygusudur.

Vefakârlığın zıddı nankörlük olup; iyiliğin değerinin bilinmemesi veya iyiliğe karşılık kötülükle davranmak anlamına gelir.

Vefa aynı zamanda sevgide, dostlukta ve bağlılıkta devamlı olmak demektir. İnsan için en büyük vefakârlık kendisini yaratan ve kendisine rızık veren Allah'ı unutmayıp ona kulluk etmek, en büyük nankörlük ise insanın Yaratıcısını inkâr edip hayatını ona karşı çıkmakla geçirmektir. Allah, insanın bu özelliğine dikkat çekerek uyarılarda bulunur: "Şüphesiz insan Rabbine karşı çok nankördür". (Âdiyât, 100/6), "Eğer şükrederseniz, elbette size (nimetimi) artıracam, eğer nankörlük ederseniz, hiç şüphesiz azabım çetindir". (İbrahim, 14/7), "Allah'ın nimetine nankörlükle karşılık veren ve sonunda kavimlerini helâk yurduna sürükleyenleri görmedin mi? Onlar cehenneme girecekler. Orası ne kötü bir yerdir". (İbrahim, 14/28-29), "Biz insana önce bana, sonra da ana-babana şükret diye tavsiyede bulunuyoruz". (Lokmân, 31/14).

EFENDİMİZİN HADİSLERİNDE VE YAŞAYIŞINDA VEFA

Vefa konusunda Hz. Peygamber (s.a.s) de şöyle buyurur: "İnsana teşekkür etmeyen kimse, Allah'a da şükretmez". (Ebû Dâvûd, "Edeb" 11; Tirmizi, "Birr" 35).

Vefakârlığın en büyük örneklerini şüphesiz Peygamberimizin davranışlarında görmek mümkündür. Nitekim çocukluğundan itibaren kendisine yardımcı olan Ümmü Eymen'e de saygı göstermiş, sürekli olarak ona "Sen benim ikinci annem sayılırsın" sözleriyle iltifatta bulunmuştur. (Müslim, "Fedâil" 102).

Anlatıldığına göre bir gün Peygamberimiz Hz. Âişe ile beraberken yanlarına Cessâme el-Huzelî isimli bir hanım gelir. Kendisi bu ihtiyar kadına iltifat edip hâlini hatırını sorup pek çok iltifatlarda bulunur. Yaşlı hanım gittikten sonra Allah Rasûlü'nün (s.a.s) ona gösterdiği ilgi ve alâkası dikkatinden kaçmamış olan Hz. Âişe bu kadının kim olduğunu sorduğunda şu cevabı alır: "Hatic'e'nin arkadaşı olup onun sağlığında bize gelip giderdi. Kuşkusuz ahde güzel bir şekilde vefâ göstermek îmandandır". (Hâkim, Müstedrek ale's-Sahihayn, I, 62).

KUR'ANİ AHLAK: AHDE VEFA

Vefa aynı zamanda sözünde durmak anlamındadır. "Sözünde durmak, verdiği sözlere ve yaptığı antlaşmalara bağlı kalmak, özü ve sözü doğru olmak" anlamlarına gelen ahde vefa ya da kısaca vefa, Kur'an ahlâkının en önemli ilkelerinden biridir. Çünkü Kur'an'da ahde uygun hareket edilmesi imândan sayılmış, Allah ile yaptıkları antlaşmaya bağlı kalanlara büyük ödüller vaad edilmiştir: "Sana biât edenler ancak Allah'a biât etmiş olurlar. Allah'ın eli onların ellerinin üzerindedir. Verdiği sözden dönen kendi aleyhine dönmüş olur. Allah'a verdiği sözü yerine getirene, Allah büyük bir mükâfat verecektir". (Fetih, 48/10). Buna karşılık Allah'a karşı sözlerini yerine getirmeyenlerin âhirette kaybedenlerden olacakları haber verilmiştir: "Şüphesiz, Allah'a verdikleri sözü ve yeminlerini az bir karşılığa değişenler var ya, işte onların âhirette bir payı yoktur. Allah kıyamet günü onlarla konuşmayacak, onlara bakmayacak ve onları temizlemeyecektir". (Âl-i İmrân, 3/77).

Hz. Peygamber (s.a.s) de "Emânete sahip çıkmayanın imanı yoktur, sözünde durmayanın da dini yoktur". (Ahmed b Hanbel, Müsned, III, 135),

Peygamberimiz Mekke'nin fethinden sonra doğduğu ve büyüdüğü şehir olan Mekke'ye yerleşmeyip Medine'ye dönmüştür. Mekke fethedilince onun burada kalıp Medine'ye geri gelmeyeceğini düşünen bir kısım Ensâr endişelerini kendisine ilettiklerinde "Öyle bir düşünceden Allah'a sığınırım. Benim hayatım sizin hayatınızdır, benim ölümüm sizin ölümünüzdür" sözleriyle Medine'ye geri döneceğini açıklamıştır.

**Efendimiz
Muhammed
Mustafa (s.a.s)
buyurdu ki:
“Emânete sahip
çıkmanın imanı
yoktur, sözünde
durmanın da
dini yoktur.”**

“Dört özellik vardır; kimde bunlar bulunursa o kimse gerçek münafıktır. Kimde de bunlardan biri bulunursa, onu bırakıncaya kadar kendinde nifaktan (ikiyüzlülükten) bir özellik var demektir: Kendisine emanet edilene sahip çıkmaz, konuşunca yalan söyler, söz verince sözünde durmaz, düşmanlıkta haddi aşar” (Buhârî, “İmân” 24, “Mezâlim” 17; Müslim, “İmân” 106; Tirmizî, “İmân” 14) sözleriyle Müslüman için ahde vefanın ehemmiyetine işaret etmiştir.

NEBİNİN HAYATINDAKİ VEFA İZLERİ

Allah Rasûlü (s.a.s) hayatı boyunca ahde vefanın güzel örneklerini vermiştir. Anlatıldığına göre Akabe Biatleri’nde Medîneli heyetin içerisinde

bulunan Ebu’l-Heysen isimli biri “Ey Allâh’ın Rasûlü, biz sana bağlılık yemini edip söz verdikten sonra, Allah sana tekrar kavmine dönecek güç ve kuvveti verirse senin onlara dönüp bizi bırakmandan endişe ederiz.” demesi üzerine, Peygamberimiz şöyle cevap vermiştir: “Sizin kanınız benim kanımdır. Sizin affınız, benim affımdır. Ben size katılıyorum, siz de bana katılıyorsunuz. Siz kiminle düşman olursanız, ben de onunla düşman olurum. Siz kiminle barış yaparsanız, ben de onunla barış yaparım”. (İbn Hişâm, es-Sire, II, 85-87).

Peygamberimiz gerçekten de sonraki hâdiselerde dediğini yapmıştır. Tarih, Allah Rasûlü’nün (s.a.s) sözüne bağlı kaldığına, kendisine kucak

açanları hiçbir zaman unutmadığına ve onları hep iyilikle andığına tanıklık eder:

Kendisine yeni bir yurt aramak için Tâif seferinden mahzun bir şekilde dönen Peygamberimiz’in Mekke’ye girebilmesi için kendisinden himaye görebileceği bir Kureyşli bulması gerekiyordu. Üstelik Sakîflilerin yapılan görüşmeleri Mekkelilere haber vermiş olmaları müşriklerin kendisine karşı kinini daha da artırmıştı. Allah Rasûlü (s.a.s) Mekke’nin dışındaki konaklaması esnasında ilk önce şehrin ileri gelenlerinden Ahnes b. Şerîke, o kabul etmeyince de Suheyl b. Amr’a müracaat etti. Fakat o da isteğine olumsuz cevap verince

son olarak Nevfel kabilesinin reisi Mu’im b. Adî’ye gönderdi. Nihayet bu şahıs kendisine yapılan isteği kabul edip oğullarıyla birlikte onu himaye ederek Mekke’ye güvenli bir şekilde girmesini sağladı. Tâif seferi dönüşünde kendisine yapılan bu iyiliği hiçbir zaman unutmayan Allah Rasûlü (s.a.s) Bedir savaşından sonra Mu’im’in oğlu Cübeyr’e şöyle demiştir: “Şayet baban Mu’im hayatta olsaydı ve benden Kureyş esirlerini isteseydi hiç fidye almadan onların tamamını serbest bırakırdım”.(Buhârî, “Meğâzi” 12).

Peygamberimiz Mekke’nin fethinden sonra doğduğu ve büyüdüğü şehir olan Mekke’ye

yerleşmeyip Medine’ye dönmüştür. Mekke fethedilince onun burada kalıp Medine’ye geri gelmeyeceğini düşünen bir kısım Ensâr endişelerini kendisine ilettilerinde “Öyle bir düşünceden Allah’a sığınırım. Benim hayatım sizin hayatınızdır, benim ölümüm sizin ölümünüzdür” sözleriyle Medine’ye geri döneceğini açıklamıştır. (Buhârî, “Meğâzi” 52).

Sonuç olarak ifade etmek gerekirse Hz. Peygamber (s.a.s) en zor şartlarda dahi kendisi ahde vefa gösterdiği gibi, aynı davranışı diğer Müslümanlardan da istemiştir. Üstelik söz düşmana dahi verilmiş olsa ona uymayı esas kabul etmiştir.

SEVGİ VE VEFA ÜZERİNE

GÜLSÜM
YILMAZ
CANTÜRK

Psikiyatrist

Sevgiyi sürdürme, (sevgide) bağlılık anlamlarına gelen 'vefa' kavramını doğru anlayabilmek için öncelikle sevgi kavramını doğru yere oturtmamız gerekir. Bu konuda, Eric Fromm'un "Sevme Sanatı" adlı kitabının açılış cümlesi olan Paracelsus'un dizelerinden başlayabiliriz:

"Hiçbir şey bilmeyen, hiçbir şeyi sevemez

Hiçbir şey yapamayan, hiçbir şey anlamaz

Hiçbir şey anlamayan, değersizdir.

Oysa anlayan kişi aynı zamanda sever, farkına varır, görür..."

Fromm, sevmenin bir sanat olduğunu belirtirken; seven kişinin sevdiğine ilgi gösterdiğini, ondan kendini sorumlu hissettiğini, onu tanıdığını, onun hakkında bilgi sahibi olup ona saygı duyduğunu belirtir. İlgi ve sorumluluk burada edilgen değil etken bir duruştur, dışardan değil içerdendir. 'Kapılıp gitmek' değil özenli bir süreçtir. Bu süreç, seven kişinin varoluş tarzına, kişiliğine ve karakterindeki açmazlara da bağlıdır. Fromm'un 'sevmek' derken kastettiği, zorlama olmadan sadece özgür olduğunda yaşanabilen, insan gücünü somutlayan bir eylemdir. Kişinin psikolojik olarak özgürlüğü ise, zaaf ve karmaşalarını tanıdıkça gelişen, bunlardan sıyrıldıkça muhatabını daha berrak görmesini sağlayan bir durumdur.

NESNELİK, BİREYSELLİK VE OLGUN SEVGİ

Kişi özgürleştikçe alma odaklı olmaktan ziyade, karşı tarafa vermenin hazzını yaşayan bir konuma gelir. Kişinin yaşadığı canlılık ve hissettiği kudret, onun ilişkideki sömürücü rolünün zalimliğinden kurtarır. Bu birlikte, kişi kendini üstte görmez, ilişkiyi kendi yararına dönüştürmez, ilişkisi bağımlılık üzerine ya da kendine odaklı değildir. Bu olgun sevgi, kişinin kendi bireysel bütünlüğünü koruyarak oluşturduğu ve saygının yani özgün bireyselliğinin özümsemiği bir birliktir. Karşısındakine olduğu kadar, kendine dair sorumluluğunun farkındadır. Kendini sev-

meden başkasını sevemeyeceğini bilir. Bu, bencilliğin olmadığı bir sevgi, karşısındakini içine alan bir birliktir. Bu sorumluluğun gereği olarak karşısındakinin gerek sözelleştirilmiş, gerekse gizli gereksinimlerine duyarlıdır. Bu sevgi, alçakgönüllü ve nesnellığın olduğu bir sevgidir.

Nesnellik; bireyin karşısındaki kişi hakkında kendi ilgi, gereksinim ve korkularını işe karıştırmadan o kişiyi görebilmesidir. Bu farkındalığı kazanmak için birey kendini kontrol etmeli ve kendine karşı duyarlı olmalıdır. Yani kişi, sıkıntı yaşadığında kolay verilen cevaplarla bu durumu geçiştirmemeli ya da kendini haklı çıkarmak yerine neden

Sevgi biçimleri değişse de, sevgi özgün bir kişiye karşı tutum değil bir tavidir. Bu tavır, kişinin karakteri ve duruşuyla ilgilidir. Sevmeyi becerebilen kişinin bu içerik çerçevesinde durup tutunabilmesi, bu sürekliliği sağlaması, gerektiğinde onarabilmesi; ayrıca samimi, verici, doyum sağlayan bir birlik içerisinde ilişkinin hafızasını korumasıdır.

*“en değerli bilgi,
kendi varlığının ve
benliğinin hakikatini
bilme irfânıdır”*

sinirli, heyecanlı ya da endişeli olduğunu bulmaya çalışmak için iç sesine kulak vermelidir. Büyük bir dikkatle oluşan bu ilişkide aradaki duvarlar yıkılmış, yakınlık sağlanmıştır.

VEFA BİR YAŞAM BİÇİMİDİR

Sevgi biçimleri değişse de, sevgi özgün bir kişiye karşı tutum değil bir tavrıdır. Bu tavır, kişinin karakteri ve duruşuyla ilgilidir. Burada tutarlı bir sevgi ve ilişki kurma biçiminden bahsediyoruz. İşte burada ‘vefa’ kavramı devreye girer. Sevmeyi becerebilen kişinin bu içerik çerçevesinde durup tutunabilmesi, bu sürekliliği sağlaması, gerektiğinde onarabilmesi; ayrıca samimi, verici, doyum sağlayan bir birlik içerisinde ilişkinin hafızasını korumasıdır.

Bir yaşam biçimi ve varoluş tarzı olan sevgi ile vefa, sadece dostlukta ya da arkadaşlıkta değil, tüm yaşam kategorilerinde kendini gösterir. Sevgi ve vefanın, bireyin eş, çocuk, anne, baba, akraba gibi insan ilişkilerinde önemi tartışılmaz derecededir. Sevgi ve vefa duygusunun, ancak kişinin kendisini tanıdığı ve açmazlarının farkına vardığında yaşanabilmesi mümkündür.

Büyük İslam Mutasavvufu Mevlânâ’ya göre, insanın sahip olabileceği en değerli bilgi, kendi varlığının ve benliğinin hakikatini bilme irfânıdır.

SEVGİ VE VEFA AÇMAZI

Bireysel açmaz, sorun ve sıkın-

tılar ile bunların kişinin önünde nasıl engel olabilecekleri konusu kişinin psikolojik durumuyla ilgilidir. Kişi, muhatabını sevdiğini, ona vefalı davrandığını düşünüyor olabilir ama gerçekte böyle midir? Kendimizi yeterince tanıyor, ruhsal sorunlarımızı fark edebiliyor muyuz? Hayatla uyumda aksaklıklar yaşayan bireyi tanımlamada kullanılan nevroz tanımı, kişide nedenini bilmediği veya çok az bildiği çatışmaların varlığını gösterir. Karen Horney’e göre nevroz; korkular ile bu korkulara karşı oluşturulan savunmalar ile çatışan eğilimler için uzlaşma çözümleri bulma girişimleridir. Bir başka ifadeyle kendi kendine acı çeken, endişelenen, korkan kişinin bu duygularla baş edebilmek için geliştirdiği kalıplardır. Bu kalıplar çoğu zaman çocuklukta atılmış, kişi zamanla gerçek benliğinden uzaklaşmıştır.

Açmazları olan nevrozik birey birçok ilişki kategorisinde sorun yaşamakta ve sevebilmenin tadına varamamaktadır. Kendini mutsuz, kaygılı, alıngan, öfkeli, yetersiz, suçlu, pişmanlık dolu, aşağılanmış, gereksiz, saldırgan ya da fazla uysal hissediyor olabilir. Hep haksızlığa uğradığını, insanların nankör olduğunu, kendisine yeterince önem verilmediğini, insanlarla uyum sağlayamadığını düşünüyor olabilir. Yaşadığı ve karşı tarafa yaşattığı acının farkında olmayan kişi, olaylar karşısında verdiği aşırı tepkilerin ve duygularındaki orantısızlığın da farkında değildir. Olayla-

rı olduğu gibi değil, kendi bakış açısından göreceğinden sevgide gerekli olan nesneliliği kaybetmiş, ilişkilerde gereken esneklikten de yoksun olduğundan karşı tarafın ihtiyacı olan anlayışı gösterememektedir.

NEVROTİK KİŞİLİK VE VEFALI İLİŞKİLER

Horney’e göre çağımızın nevrozik kişiliğinin belirgin eğilimlerinden biri sevmeye, sevmeye ve beğenilmeye olan aşırı isteğidir. Günümüzün bireyi, sürekli onay ve kabullenilme duygusu içindedir. Onun bu isteği ve beklentisi herkesle ilgili olup, karşısındaki kişinin ya da konunun hayatındaki öneminin anlamı yoktur. Arkadaşı davetine katılmadıysa, bir süre onu aramadıysa hatta bir konuda onunla aynı fikirde değilse; kırılıp içine dönebilir, sinirlenip uzaklaşabilir.

Kendine çok fazla önem ve ilgi gösterilmesini isteyen biri, yoğun aşağılık ve yetersizlik duyguları içerisinde olabilir, farkında olmadan ilişkilerini baltalayabilir, ufak takılmaları, önemsiz eleştirileri saldırı gibi hissedebilir. Ailesinde sevgi bağının gücünü, isteniyor ve seviliyor olmanın hazzını tadamamış biri; ilişkilerinde kendini güvende hissedemeyecek, yakınlıktan kaçınacak, ya da yakınlık sandığı fakat kendini ortaya koyamadığı ilişkiler içerisinde olacaktır. Sorumluluktan kaçan bir kişi, kendini ketleyecek ve evlilik, meslek seçimi gibi yaşamsal konularda bile karar almaktan kaçınacak, itaatkar

bir tutum sergileyecektir. Yetersizlik hisleri olan biri kendi yaptıklarını küçümseyecek ya da her zaman haksız olduğunu düşünebilecektir.

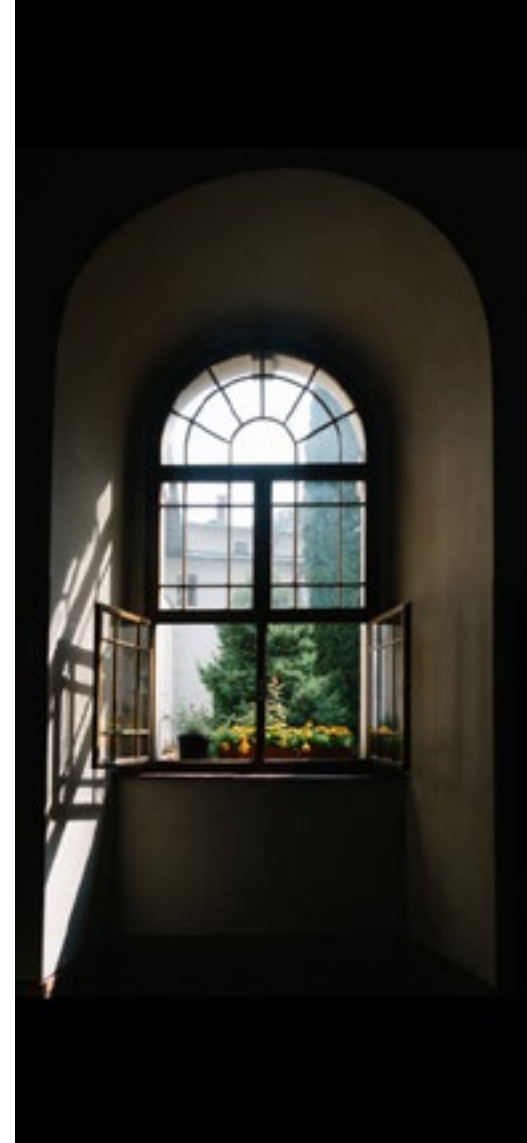
Nevrotik ya da değil birçok kişinin yaşamda endişeleri, korkuları, acıları, zorlukları, yakınlaşmayı güçleştiren katılıkları, işe yaramaz stratejileri olabilir. Sevgiyi yaşayabilmek için gereken esnekliği kazanmaya çalışmak zor da olsa, bu gerçekleştiğinde sevgide süreklilik, doğallığında yaşanacak ve vefalı ilişkiler inşa edilebilecektir.

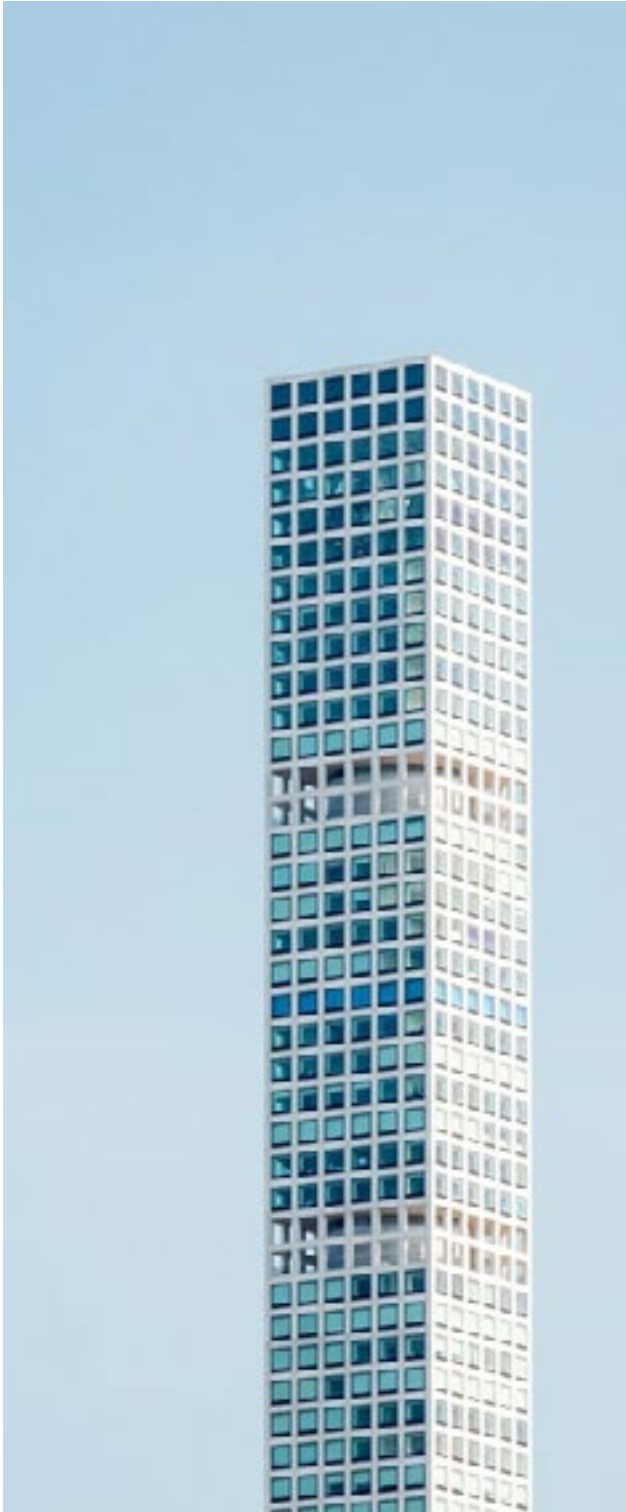
VEFASIZ MODERN DÜNYA

Kişisel zorlukların dışında modern dünyada sevginin yaşanmasında ve vefalı ilişkilerin kurulmasında ayrıca zorluklar vardır. Modern dünyanın sağırlaştırıcı etkisi, kişinin içsel huzursuzluklarının sebebinin dünyadaki karmaşaya bağlamasını böylece üzerinde düşünmesini engellemektedir.

Modern insan kendine ve doğaya yabancılaşmış, yalnızlaşmıştır. Kendine yabancılaşmış insanın ilişkileri daha yüzeysel ve sığdır. Bir yandan yakın olmaya çabalarlarken, bir yandan herkes gibi olmaya çalışmakta bu sebeple bocalamakta güvensizlik ve huzursuzluk yaşamaktadır. Yoğun çalışma temposu ve koşturmacalar içerisinde kendisinden ve sevginin gerektirdiklerinden bihaber hale gelmiştir. Kendisinden uzaklaşan kişide insani özelliklerin ve yakınlığın anlamsız

*Büyük İslam mutasavvıfı
Mevlânâ’ya göre, insanın
sahip olabileceği en değerli
bilgi, kendi varlığının ve
benliğinin hakikatini
bilme irfânıdır.*

hale gelmesini Cemil Meriç “Karakter ne kadar kuvvetliyse, vefasızlığa o kadar az kabiliyetlidir” sözleriyle ele almaktadır.

Çoğu sanal olan arkadaşlıklar yakınlaşmanın ve yoğunlaşmanın önüne geçmekte, birbirini merak ederek dinleyip canlanmaktansa, dinlemiş gibi yapılan ölü bir iletişim tarzına geçilmiştir. Anı yaşamayan, gözleri sürekli ekranda olan insanlık, görmekten ve hissetmekten, sevmekten ve vefadan uzaklaşmıştır.

TÜKETİM TOPLUMUNDA SADAKAT

Modern zamanda sevgi anlık heveslere kapılmak gibi görünüyor, duygusallıktan uzak geçirilen zamanda aynı ortamı paylaşmak, bir süreliğine aynı şeyleri düşünmek ve konuşmak dostluk için yeterli görünüyor. Tüketim toplumu sevmeyi, devamlılığı, inceliği, vermeyi, muhababına zaman ayırmayı, dikkatle bakmayı, özen göstermeyi, bağlanmayı, sadakati, nasıl vefalı olunacağını bilmiyor. Farklılığa saygının olmadığı, karşısındakini anlama arzusunun kalmadığı ortamda, kişiler arkadaşlıklarını ve dostluklarını birer birer tüketiyor.

Özetle, sevginin önündeki engeller olan iç dünyamızdaki gerçekliklere ve modern dünyanın dayatmalarına karşı olan farkındalığımız hayati önemdedir.

Filmleriyle bize sevgi, vefa, merhamet gibi insani değerlerimizi büyük bir incelikte anlatan ünlü İran’lı yönetmen Abbas Kiarostami’nin ‘Rüzgâr-la Yoltaş’ kitabında yer verdiği dizeler hayatımızın geçiciliğini vurguluyor. Ağlayarak geriye bakmakla ilişkilendirilen yaşamak, kişinin kendisine ve sevdiğilerine gereken ihtimamı göstermesine değerdir.

‘Bir ömür geride bıraktım.

Bir saniyede,

Kendime ağlıyorum.’

Geleneksel sanatlarımızı yaşatmak gönüllere değer

*Memleketimizin değerini biliyoruz,
değerlerine değer katıyoruz.
Türk-İslam Sanatlarının
yaşatılmasına katkıda bulunuyoruz.*

Alo Albaraka
0850 222 5 666
albaraka.com.tr

alBaraka
değerlerinize değer katıyoruz

NURİYE ÇAKMAK ÇELİK – AFRANUR BUCAK

SİBEL ERASLAN: VEFA, UZUN SOLUKLUDUR

Hukukçu, gazeteci, yazar, aktivist. Genel olarak Sibel Eraslan'ı tanımlamak için kullanılan kelimeler. Ancak özellikle 28 Şubat döneminde verdiği başörtüsü mücadelesinde ondan destek alan 'kızları' için onu tanımlamak için kelimeler yetersiz kalır. Bir dayanak, bir sığınaktır mağdurlar için. Zalimler için ise güvencesiz, korkusuz bir duruş ve bitmeyen mücadele. 'Vefa' kavramının işlendiği dergimizin bu sayısında Sibel Eraslan ile söyleştik. Yaralarımız, umutlarımız, hayallerimiz ve hayal kırıklıklarımızla bir yol öyküsü çıktı ortaya...

?

Sibel Eraslan'ın anlam dünyasında 'vefa' kelimesinin karşılığı nedir?

"Vefa" kelimesi bizde bir kısmıyla aciziyeti, bir kısmıyla acıma hislerini de çağrıştıran bir anlam kayması yaşıyor. Acıdığımız, unuttuğumuz emektarlar için düzenlenen gecelere vefa gecesi deniyor mesela. Bu haberi aldığında, her kimse o Üstad maddi sıkıntı içinde galiba diye düşünürken buluyorum kendimi... Sebepsiz değil bu suçluluk hissi. Çünkü vefa, bizde yağmalanmıştır... Oysa sonsuzluğa açılan bir kapıdır vefa. Bu dünyada olduğu gibi sonrasında da bir ve beraberiz demektir. Vefa, ne gerekiyorsa onu yerine getirmektir. Öğrencinin derslerine çalışması, demircinin demiri tavında dövmesi, terzinin ipliği sarf etmemesi, fırıncının ekmeği doğru tartması. Karşılığını vermekle ilgili bir kelime ve o karşılığı sanki karşılıksızmışçasına geniş zamanlara yaymak. Vefa, edeptir. Vefa, güzel ahlaktır. Vefa, ölçüdür ve her güzel huy gibi emek vermek gerektiren bir haldir.

?

Vefalı olmak toplumda ve ikili ilişkilerde bir rütbe gibi adeta. Vefasızlık da aynı şekilde ağır bir itham. Sibel Eraslan'a göre vefalı insan kimdir, nasıl olmalıdır?

Vefalı kişi, işini ve işleri yerli yerine koyandır. Sorumluluk sahibidir. Sözgelimi, liyakatinden ve ahlakından emin olduğunuz halde yeterince değer verip yükseltmediğiniz bir adama, hastalığında ikramiye vermek vefa değildir. Arkadaşlarımızın kıymetini hatırlamak için onların kanser olmasını beklemememiz lazım mesela. Bu yüzden başlığında "vefa" kelimesi barındıran faaliyetler benim kalbimi yaralar. Mümkünse gitmemeye çalışırım. Zira vefa, gösteri ile olmaz. O, uzun solukludur. Vefa ahlakımızın olmadığını düşünüyorum... Ve bu konuda çok da konuşmak istemiyorum.

ŞEHİTLER SÖZLERİNE VEFA ETTİLER

?

Vefa kişiden, toplumdan çekildiğinde ortaya nasıl bir durum çıkar size göre?

Vefa, kişiden ve toplumdan çekildiğinde büyük bir hüznün başlar. Yani çok başarılı da işlese o işletme veya dernek veya devlet... Vefa, gönül rızasını kazanmak meselesidir. Bunu başarıyla, parayla, güçle, imkânla sağlayamazsınız. Gönül, en nadide kristalden daha nazenindir.

O billuru hiç karartmadan, rızayla, helalleşerek bu dünyadan değerine geçivermek her kişinin harcı değil... Toplumsal anlamda vefa deyince mesela şehitlerimiz gelir aklıma. Onlar, sözlerine vefa ettiler. Allah yolunda sınıksız durdular. Bugün biz üzerinde gezinip güven içinde dolaşalım diye bu yurdu bize hediye ettiler. Toplum, şehidine vefa etmezse çöker. Vefa bilinçtir, sorumluluk bilinci...

?

Vefa fitrat mıdır, öğrenilerek mi edinilir?

Fitratımızda vefa elbette vardır. Güzeli hepimiz beğeniriz, iyiyi hepimiz tanırız bir anlamda bu yaradılışımızdaki hilkatın kokusu gibidir. Yani iyiliğe ve güzelliğe yatkınlık... Ama kuşkusuz bu hamurun mayasındaki özdür. Hamur, dünyada, ateşle sınılanır. Sınavlardan geçer. Başına olmadık işler gelir... Yani fitratımız-

daki tertemiz o vefa hissini bizler, kültürel ve ahlaki anlamda hayata geçirmekle mükellefiz. Güzel ahlak çaba ister.

DAVAYA İNANANLAR VEFA BEKLENTİSİYLE YÜRÜMEZ

?

Şahit olduğunuz en güzel vefa örneği ve en acı vefasızlık neydi?

Şehit Başbakan Adnan Menderes'in asılması büyük vefasızlıktı mesela. Ama o şehit olduğu için insanların göstereceği vefadan münezzeh bir makamdadır. Yakın zamanda arkadaşlarımdan çok kişi vefat etti, dava insanlarıydı bunlar... İsim vererek kendimi kırmak da istemiyorum... Vefasızlık yaşadılar, evet. Ama biz davaya inananlar zaten vefa beklentisiyle yürünmeyeceğini biliriz. Tam aksine, dava insanı vefasızlık vadisinde düşse kalka gideceğini bilir. Baştan razıdır buna... Dava insanı vefa aramaz.

Ama keşke, zaten o vefa aramaz diyerek biz de ona sırt çevirmemiş olsak, olabilesek. Ne kadar zor bir konu seçmişsiniz... Konuşmak ne kadar zor. Sırlarımız var ve sırlarla gideceğiz. Bizden öncekilerden öğrendiğimiz gibi...

?

Kulluk ile vefa hasletinin örtüştüğü düzlemde 'nankörlük' nereye oturuyor, Yaradan ile yaratılan arasındaki vefasızlığın/nankörlüğün aileye, çevreye sirayeti nasıl oluyor?

Şimdiye değin dünyevi çerçevede konuştuk vefayı. Asli vefa, Allah'adır. En güzel vefa sesleniş; "Bismillahirrahmanirrahim"dir diyebiliriz bu yüzden. Vefa dediğimizde, "ihvan" kavramı da geliyor benim aklıma. Allah'ın bizi her an gördüğü, görmekte oldu-

ğu, onun huzurunda olduğumuz bilinci yani asil ve Allah'a adanmış bir bağlılık... Allah'a ait olmak. Allah içiniz ve Allah'a dönücülerden diyebilmek... Vefa, Allah'a kavuşmaktır, bu yüzden son nefesini teslim edenlere, "vefat etti" deriz. Yani sözüne vefa etti ve Allah'a döndü... Rab-bimiz yüz akıyla gelenlerden eyesin, mağfiret buyursun...

?

Çağımızın iletişim vasıtalarının insanlar arası ilişkilere etkisi düşünüldüğünde iletişimin alabildiğine kolaylaştığı bir demde vefa duygusunun yeri ne oldu sizce?

İletişim hiç tahmin etmeyeceğimiz bir hıza kavuştu. Hatta artık sahibimiz oldu. İletişim olmadan hayatı yaşayamayacak

hale geldik. Globalizmin çıldırtıcı paradoksu da burada; kitlesel olanla tekil olan bir arada... Yani hiç olmadığı kadar iletişim var ve aynı zamanda hiç olmadığı kadar yalnızız. Çünkü sanal olan hakiki olanın yerine geçti. Sahte gerçeklikler çağındayız. Hiç bir insana vefa olmadığı gibi, hiç bir değere de vefa yok. Yani tabii kutlamalar var. Kutlamalar çağındayız. Mistik arayışlarımız da bitmiyor. Ama bu büyük bir panayıra çevirdiğimiz dünya, giderek insan-sızlaşıyor.

ÇİLE ÇEKMEMİŞ ÖNCÜ YOKTUR

?

İnsanın kültürüne, geleneğine, tarihine ve en çok da davasına vefasını gösteren örnekler adadık bu sayımızı. Çağımızın öncülerinin vefa algıları üzerine ne söylemek istersiniz?

Hepimizin bir nasibi var. Çilede de iftiharda da. Allah yardımcımız olsun. Bizler hocalarımıza, öncülerimize hürmetkar olduk, yoldaş olduk hamdolsun. İslami kesim, vefa bakımından en dirençli kesimdir. Modernizme dair ne kadar kaybımız olursa olsun, bu böyle... İsimler üzerinden konuşmak istemiyorum. Bizde çile çekmemiş, ezilmemiş, kırılmamış, öncü yoktur.

?

İslam'ın vefakar kadınlarını anlatan romanlarınız var. Hazreti Hatice mesela. Orada Hatice annemizin Peygamber Efendimizin seferden veya kervandan dönüşünü dam üstünde bekleyişini anlatıyorsunuz. Bu bir hasret sahnesi. Büyük bir sevdanın tezahürü... Aynı zamanda bir vefa göstergesi diyebilir miyiz?

Hiz. Hatice, 'vefa'ydı... Resulullah efendimizi (sav) aşkla, merhametle, şefkatle, sadakatle sevdi. Hepsinden evvel ona inandı. Resul'ün davetiyle İslam'a giren ilk Müslümandır. Hiz. Hatice annemizin vefası infakiyle da anlaşılır. O İslam toplumuna vefa etmiş, kendisini ve tüm varlığını bu yolda heba etmiş bir annedir. Resulullah (sav) onu her çağırduğunda, "Buyur Ya Resulullah, anam, babam ve bu canım sana feda olsun" derdi. Hakiki vefa budur. Resulullah'a tabi olmak ve onun yoluna adanmışlık, vefanın özüdür. Allah onlardan razı olsun...

Bizler hocalarımıza, öncülerimize hürmetkar olduk, yoldaş olduk hamdolsun. İslami kesim, vefa bakımından en dirençli kesimdir.

DEMET
TEZCAN

Yazar

BİR DURUŞUN ADI ŞULE YÜKSEL ŞENLER

Henüz on dört yaşındadır yazmaya, yazgısının yangınına yaşamaya başladığında. Bir yanda orta ikiden terk etmek zorunda kaldığı eğitim hayatı, diğer yanda okuma aşkı. “Ayaklı kütüphanem” diye hitap eder babası ona. “Ayaklı kütüphane” okudukça yazma isteğiyle dolar; yazıları dönemin ünlü edebiyatçılarının hikâyelerinin yayınlandığı mecralarda yayınlanır.

Yazmakla yan yanadır yazgısı, yazmakla iç içe... Birini tutsa, ötekini bırakmak zorunda olduğu alın yazısı... Yine on dört yaşındadır “mahallelerinden bir gençten” ilk mektubunu aldığı anda. Dört yılda iki mektup alır, bir mektupla karşılık verir, ahitleşirler. Büyüdüklerinde evleneceklerdir...

Şule 18 yaşına, mahallelerindeki genç ise asker çağına gelmiştir. Delikanlı askere gider döndüğünde düğün yapmak üzere aileleriyle birlikte verdikleri söz üzerine... Yıllar sonra, kat edilen nice yollar sonra geriye bakıldığında hala için için kanayan, ince bir sızı olarak kalır bu hikâye.

Halen en çok basılıp satılan kitaplardan olan Huzur Sokağı romanını yazdıktan sonra okuyucu, Feyza ile Bilal’in şahsında hep onu merak eder. Huzur Sokağı’nda geçen hikâye gerçek midir? Feyza kendisi olabilir mi? Hep sorulur, çok sorulur... Yıllar sonra hayatını anlatırken şu sözlerle duygularını dile getirir, merakları giderir:

“Huzur Sokağı’na geri dönüp baktığımda da tertemiz bir aşk, fakat yine orada görüşmeler oluyor. Bizim ise ne bir görüşmemiz ne bir mektuplaşmamız oldu. İki mektup gönderdi bir cevap yazdım. ‘Beni bekler misin?’ diyordu. O lise talebesi, ben ortaokul... Huzur Sokağı’ndaki o nail olunmamış aşkı bazen düşünüyorum kendi kendime, ‘Acaba Huzur Sokağı’nyazarken bilinçaltı bir duygu var mıydı?’ Onu bilemiyorum. Hiç o düşünceyle yazmadım ama çok sorulması karşısında kendi kendime düşünmeye başladım. Hakikaten böyle tertemiz bir aşk ve ulaşlamamış... O zaman ben de kendi kendime; ‘Acaba olabilir mi?’ dedim. Ulaşlamamış bir sevgi ama tertemiz, apak. Fakat ömür boyu saygı duyulan, hicranla ve hem de çok büyük mutlulukla anılan...”

İki aile arasında düğün hazırlıklarına dair konuşulurken babasının, “Benim size verilecek bir kızım yok!” kararı genç Şule’nin hayat sahnesine simsiyah bir perde gibi iner...

O gün için babası ani bir çıkışla sözü bozmasa evlenmiş, “çağın icapları” ne ise onu yaşayan, kendi halinde, mutlu-mesut yuvasında sevdiği ile bir varmış bir yokmuş diye başlayan nice masallardan bir masal olup, konu komşu erdikleri muradın kerevetine çıkacaklardır... Ama tüm olanların, tüm durakların, atılan adımların bir anlamı vardır yazgı üzere çıkılan yolda... Sözünün atılmasının, biraz olsun avunsun oyalansın diye bir terzinin yanına dikiş öğrenmeye gönderilmesinin, guaj boya ile resim hocasını kıskandıracak resimler çiziyor olmasının, kaleminin gücünün, sorgulayan bir karaktere rağmen babasının kararına sorgusuz, sualsiz boyun eğişinin...

Hepsinin, hepsinin bir anlamı vardır. Yazgıyı yazanın, hesapların üstünde hesabınca oluyordur ne olup bitiyorsa...

MODERN BİR AİLEDE YETİŞİR

Aslen Kıbrıslı olan Şule Yüksel Şenler, babasının memuriyeti dolayısıyla buldukları Kayseri'de 1938 yılında 6 kardeşin üçüncüsü olarak dünyaya gelir. Altı yaşındayken İstanbul'a taşınırlar. Çağın icabı ne ise yaşamayı misyon edinmiş modern bir ailede yetişir. Kız Eğitim Enstitüsü Ortaokul 2. sınıfa giderken annesinin hastalığı nedeniyle eğitim hayatını bırakmak durumunda kalır. Ama okula gidememiş olmakla okumaktan vazgeçmemiştir. 15-18 yaşlarında Peyami Safa, Gökhan Evliyaoğlu gibi isimlerin yazdığı haftalık Yeni İstanbul Gazetesi'nde hikayeleri yayınlanır. 20 yaşında İffet Halim Oruz'un Yayın Yönetmeni olduğu Kadın Gazetesi'nde köşe yazarlığı yapar.

Said'i Nursi'nin talebelerinden olan Özer (Said-i Nursi adını Üzeyir olarak değiştirmiştir) abisinin, uzunca süre direndiği, karşı çıktığı örtünmesi yolundaki telkin ve tavsiyelerine, abisinin ağır hastalığı esnasında kulak verir olmuştur. Abisinin ricası üzere gittiği evde iki yıl süren risale okumaları ile iç dünyasında, sorgulamaya, arayışlara girerek namaz kılmaya başlamış ve örtünmeye karar vermiştir.

Şule Yüksel, kapısından henüz girdiği dünyanın heyecanı ile hemcinslerine seslenmek, davette bulunmak arzusuyla 25 Ocak 1967 tarihli haftalık Yeni İstiklal Gazetesi'nin okuyucu köşesine

"İslam Kadınına Hitap" isimli bir yazı gönderir. Gazetenin sahibi Mehmet Şevket Eygi yazıyı çok beğenir ve manşete taşır. Hemen ertesi gün Türk Kadınlar Birliği, Şule Yüksel Şenler ve gazete yönetimi hakkında laikliğe aykırılıktan suç duyurusunda bulunur. Böylece, iklimine henüz adımını attığı yeni hayat yolculuğunun ilk düşünce tohumlarını saçarken ilk suçlaması ve ilk mahkemesi ile de karşı karşıya kalır. Hayatı boyunca peşini bırakmayacak ihbar ve duruşmaların ilki olan bu mahkeme, onlarca insan tarafından salonunda takip edilerek yalnız bırakılmaz. İkinci celsede beraat eder. Ardından yine Mehmet Şevket Eygi'nin kapatılan haftalık Yeni İstiklal Gazetesi yerine açtığı günlük yayın yapan Bugün Gazetesi'nde köşe yazarlığı teklifi alır ve yoğun ilgiye mazhar olan günlük köşe yazılarına başlamış olur. Samsun'dan bir grup imam hatip hocası, köşe yazılarından etkilendikleri Şule Yüksel'i konferansa davet eder. Bir kısmının, "Yazıları güzel ama bakalım konuşma yapabilecek mi?" itiraz ve endişesi karşısında "Hiç olmazsa lisanı hali ile örnek olur" diyen hocaların ısrarları üzerine Şule Yüksel, tüm Türkiye'yi 3,5 kez dolaşacağı, fırtınalar estiren, tanıklarının tabiriyle "çığır açan" konferanslar serisine başlamış olur.

Zor zamanlardır... Dindarlığın siyaset, sanat, edebiyat gibi her alanda jakoben kesimce katı bir ideolojik tavırla karşılandığı, aşağılandığı, baskı ve şiddet

Halk, Şule Yüksel'in yazılarına olduğu gibi konferanslarına da yoğun ilgi gösterir. Her bir konferansı miting havasında geçer. Caddeler, sokaklar kadınıyla erkeğiyle insan seli olur. Kimi şehirlerde cami minarelerinden verilir sesi. Mesela Çorum konferansında tam 27 cami hoparlöründen halka ulaşır.

uygulandığı, dini görünümüne tahammülün olmadığı bir dönemde özelde Müslüman kadın kimliğinin, genelde tüm camianın adeta varlık mücadelesini, Müslüman kadın kimliğinin yeniden inşasını, öz güvenini sağlamak için destansı bir mücadele ortaya koymuş ezber bozan bir isimdir. Ezber bozandır çünkü dini, dindar kimliği çağ dışı gören kesimin tam da içinde yetişmiş, o seküler, seçkin çevrenin düşünce kodlarını bilen, onlar gibi yaşayıp, düşünen, onlar gibi dinin çağ dışı olduğuna inanan biriyken kalbini hakikate açtıktan sonra "Hayır! Din çağ dışı değil, bilakis çağlar üstüdür." diyerek cesur bir çıkış, gur bir ses olur

Halk, Şule Yüksel'in yazılarına olduğu gibi konferanslarına da yoğun ilgi gösterir. Her bir konferansı miting havasında geçer.

Caddeler, sokaklar kadınıyla erkeğiyle insan seli olur. Kimi şehirlerde cami minarelerinden verilir sesi. Mesela Çorum konferansında tam 27 cami hoparlöründen halka ulaşır. Birçok konuda ilk olur Şule Yüksel. O güne kadar mütedeyyin kesimde konferans veren erkekler bile bir elin parmakları kadarken bir tek kadın yoktur. Yirmi yedi yaşında bir genç kız çıkar ve şehir şehir dolaştığı seri konferanslarla ülkede genç kızların, kadınların kimliğini yeniden sahiplenmesine öncülük eder.

BİZ MODAYA DEĞİL, MODA BİZE TÂBİ OLMALI

Yıllarca susturulmuş halkın hislerine tercüman olur, dil olur, söz olur. Köşe yazılarıyla her bir haneye ulaşır. Yazıları, konferansları, tavizsiz dik duruşu,

azim ve kararlılıkla yürüyüşü kadını ile erkeği ile tüm ezilmiş, susturulmuş kesime yeniden öz güven kazandırır, cesaret telkin eder. Kadınların sosyal hayat içerisinde, genç kızların üniversitelerde bulunmalarının önünde engel gibi duran örtünme / örtünememe biçimine günün şartlarına uygun bir tarz oluşturur. Moda dergilerinden 60'lı yıllarda başta Avrupa'da moda olan pardösülerini giymiş, Avrupalı fotomodellerin fotoğraflarını kesip başlarına guaj boya ile başörtüsü çizer, tasarımını yaptığı başörtülerin çizimlerini, dikiş kalıplarını Seher Vakti dergisinde ve gazetede paylaşır. Kimine renkler tavsiye eder, kimine kumaş türü, broşlar, tokalar gibi aksesuarlar. "Biz moda değil moda bize tabi olmalı" der. Konferanslarına giderken giymek üzere her bir konferansı

için ayrı pardösü ve başörtüsü tasarımı yapıp, diker.

Bugünkü gibi yaygın bir örtünme çeşitliliği yoktur. Dindar olanın da, geleneksel biçimde örtünen de, başında aynı şekilde çenelerinin altına bağladıkları örtü biçimi yayındır. Şule Yüksel bir gün yine guaj boya ile başlarına başörtüsü çizdiği Avrupalı modellerin karşısına geçip “Ya Rabbi bir gün ben de sokaklarımızda on tane başörtülü genç kızımızı yan yana görebilecek miyim” diye ağlayarak dua eder. Halkın tabiriyle “Şulebaş” örtünmek adeta “Ben sizin niteliğiniz ve görmek istediğiniz gibi cahil değilim, ben gelenek olduğu için örtünmüyorum, şuurlu, bilinçliyim, kimliğimin farkındayım ve bu kimliğe size rağmen sahip çıkacağım, öyle aşağılayabileceğiniz, susturabileceğiniz biri değilim. Benim bir duruşum var, benim bir inancım var ve kimse inancıma, inancımın gereğine söz söylemez.” demek olur. Bir duruşun, bilincin ifadesidir, geleneksel olandan ayrılma, yıllarca dindar kadın kimliğine yapılan aşağılamaya bir cevaptır. Onun içindir ki; tüm Türkiye’de dindar kesimde “Şulebaş” örtünmek bir akım haline gelirken tıpkı Şule Yüksel’in hazırladığı “Genç Kızlar Sizin İçin” sayfasında ifade ettiği üzere “onlar modaya değil, moda onlara tabi olur. Ve Şule Yüksel’in ayağının bastığı tüm bir Anadolu’da kadınlar, genç kızlar onun konferanslarının ardından bir akım halinde örtünürler. Şule Yüksel’in haya-

tında olduğu gibi halk arasında da merhale merhale tesettüre ulaşılır.

Şule Yüksel Şenler, o günleri dile getirirken “Aşıktım, hem ölesiye” diye tarif eder. “Öyle bir davanın göz kamaştırıcı nurlu ufuklarına açmıştım ki gözlerimi, bu ebedi mana güzelliğine meftun olmamak mümkün değildi. Sevdalıydım, sevdalı. Uğruna can verilecek gerçek sevgiliye ve o sevgilinin ebedi saadete noktalanmış nurlu yolunu bulmuşum...” der.

Gençliğini, sağlığını, zamanını, bilgi, beceri ve tüm yeteneğini davası uğruna ortaya koyar. Her konferansı sonrası hakkında açılan onlarca davadan, konferanslarına bomba, suikast tehditlerine hapis cezasına, evinin kundaklanmasından, protesto gösterilerine, merkez medyanın kalem birliğiyle taarruzuna, iftira karalama ve hakaretlerine kadar çok ağır bedeller öder ama asla geri adım atmaz. Çarşafı, peçeli karikatürlerini çizerler. Kıyafetinin böylesine rahatsız eden, dehşete düşüren böyle bir algısı, böyle bir karşılığı vardır. Bir yanı sıra ipek gibi narin, diğer yanı sıra çelikten kılıç gibi keskindir. Kalemi, hitabeti, duruşu kavidir. Tek başına bir ordudur. Ve hâkimler, savcılar, köşe yazarları, medya manşetleri, kimi sivil toplum, kimi terör örgütleri mücadele sathındaki karşıtlarıdır.

Şule Yüksel Şenler’i öncü kılan pek çok ilk vardır hayatında. O sadece kalemi güçlü bir gazeteci -yazar değildir. Ondan çok daha

ötedir. O bir İslam davetçisidir. Bir başına zor zamanda hakikatin gür sesidir. Valizi hazır bir yolcudur... Çeyizinden önce cezaevi valizini hazırlayıp, kapısının ardına hazır koyarak sağına soluna bakmadan, o, bu, şu ne yapıyor demek yerine “Ben ne yapabilirim?” sorusunu sorup, yola çıkmış bir hakikat yolcudur.

17 Kasım 1967’de, Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi’nde verdiği konferans sonrası dönemin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay’ın gazabını üzerine çekerek konferanstan altı ay sonra Papa’nın Türkiye ziyareti dolayısıyla cumhurbaşkanına hitaben yazdığı yazıdan dolayı 13 ay 10 gün hapis cezası alır. Halkın yoğun tepkisi üzerine cezaevine girdikten 2 ay sonra Cumhurbaşkanı, Şule Yüksel’i affettiğini beyan eder fakat Şule Yüksel bu affi zül kabul eder. “Suçlunun, suçsuzu affettiği nerede görülmüş? Affedilerek dışarı çıkıp boynu bükük gezmektense, cezamı çeker, alnım ak, başım dik gezerim” der ve tam 9 ay 10 gün Bursa Cezaevi’nde hapis yatar.

Cezaevine girdiğinde henüz sekiz aylık evli olan Şule Yüksel, sürekli şiddet gördüğü bu evliliği, o günler için gerekçelerini açıklamayacağı için, yaşadığı tüm zorluğa rağmen, kötü örnek olmamak için beş yıl sürdürür. Yıllar sonra çekilen bir röntgene bakan doktor, beyindeki hasara ilişkin, “Beyninizde darbe izleri var, bir kaza geçirmiş miydiniz Şule Hanım?” der. Şule Yüksel’in “beş yıl mı, elli yıl mı?” diye ta-

Şule Yüksel Şenler’i öncü kılan pek çok ilk vardır hayatında. O sadece kalemi güçlü bir gazeteci -yazar değildir. Ondan çok daha ötedir. O bir İslam davetçisidir. Bir başına zor zamanda hakikatin gür sesidir. Valizi hazır bir yolcudur... Çeyizinden önce cezaevi valizini hazırlayıp, kapısının ardına hazır koyarak sağına soluna bakmadan, o, bu, şu ne yapıyor demek yerine “Ben ne yapabilirim?” sorusunu sorup, yola çıkmış bir hakikat yolcudur.

rifte zorlandığı evliliğinde uğradığı şiddetten aldığı darbelerin izidir beyindeki. Ruhundaki izlerin tanısı içinse kelimeler kifayetsizdir...

O günün zorlu şartlarında şehirden şehire koşarak tüm Türkiye’yi karış karış dolaşmış; Yasin süresinde şehrin uzak yerinden koşarak gelip: “Ey halkım bu elçiye uyun!” diyen adam gibidir Şule Yüksel Şenler.

Şule Yüksel Şenler’in vefat sebebi, zatürreye bağlı solunum yetmezliğidir. Konferanslarının en yoğun olduğu o dönemde Karadeniz turnesi esnasında hastalanır. Teşhis veremdir. Günler, geceler boyu aç ve yorgun bir halde yoğun emek sarf etme-

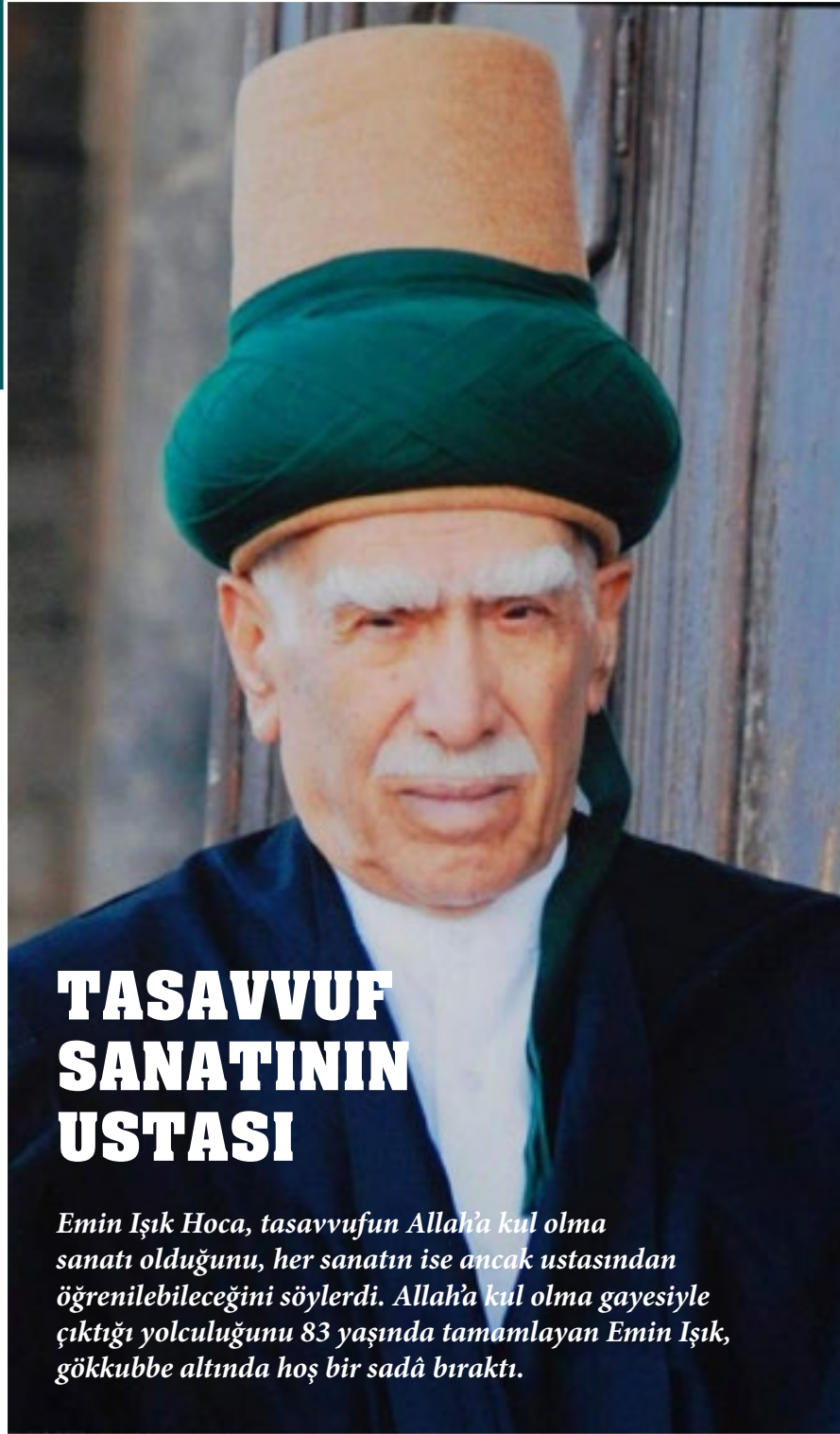
si sonucu verem olur, tam da o süreçte hapse girer. Hastalığının en ağır sürecini cezaevinde geçirir. İşte ta o yıllardan beri Şule Yüksel’in ciğerindeki problem hiç bitmemiştir. Hastalık peşini bırakmamıştır. Rabbine ciğerindeki o sızıyla yürüyen Şule Yüksel, boşluğu doldurulamaz çok kıymetli bir değer olarak ayrıldı aramızdan. Bir cesur yürek sustu, bir devir kapandı. Ama o ardında öylesine kalın bir amel defteri bıraktı ki, inşallah sayfaları ebediyete kadar açık kalacaktır. Biri beş, diğeri on bir yıl süren evliliklerinden evladı olmamıştır ama geride binlerce manevi evlat bırakmıştır.

Şule Yüksel Şenler’i bu toplum için yapıp ettiklerinden dolayı onu cezaevine gönderen bir Cumhurbaşkanıyla sınayan Rabbi; yine bu toplum için yapıp ettiklerinden dolayı ona vefa gösteren, sağlığında, hastalığında ziyaret eden, durumunu takip eden, vefatında evladı gibi cenaze arabasına binen, tabutunu omzunda taşıyan, kabri başında Kur’an okuyan bir Cumhurbaşkanı eliyle almıştır huzuruna. Şule Yüksel giderken şükür bir an bile dilinden düşürmediği Rabbinin “İnanıyorsanız üstünüz” mesajını verip gitmiştir.

O Rabbinden razıydı, Rabbi de ondan razı olsun. Mekanı Cennet olsun.

EMETİ
SARUHAN

Gazeteci

TASAVVUF
SANATININ
USTASI

Emin Işık Hoca, tasavvufun Allah'a kul olma sanatı olduğunu, her sanatın ise ancak ustasından öğrenilebileceğini söylerdi. Allah'a kul olma gayesiyle çıktığı yolculuğunu 83 yaşında tamamlayan Emin Işık, gökkubbe altında hoş bir sadâ bıraktı.

İlahiyatçı, akademisyen, hafız, mesnevihan, postnişin ve yazar Emin Işık Hoca, 2019'un Ağustos ayının ilk günlerinde Hakka yürüdü. Yıllarca Cuma günleri Mesnevi sohbetleri yaptığı Şişli Camii'nde, yine bir Cuma günü, kılınan Cuma ve cenaze namazının ardından Zincirlikuyu Mezarlığı'nda sırlandı.

Emin Işık Hocanın hakikatin peşinde 83 yıl süren yolculuğu Hatay'ın Karmanca köyünde başlamıştı. Doğduğu yıllar, inandıkları gibi yaşamak isteyen insanların, zalim yasaklarla sistematik olarak eziyete uğradığı bir dönemdi. Kur'an kursları, medreseler kapatılmış, ezan Türkçeye çevrilmiş, şapka mecburi aksesuar olmuştu. Kur'an öğrenmek ve öğretmek dil devrimine ihanet olarak görülüyordu. Ancak Emin Işık Hocanın gözünü açtığı sıcak yuva da sıradan bir köy evi değildi. Babası Şemsettin Efendi köyün imamıydı ve aynı zamanda Nakşi tarikatına mensuptu. Güzel sesiyle Kuddusi Divanı okurdu. Musikiyi de Antakya Ulu Cami İmamı Şeyh Nuri'den ders alarak talim etmişti. Babası sayesinde Emin Işık Hocanın hem kulağı hem kalbi hikmete aşına oldu. İlk dini bilgilerini babasından aldı.

GİZLİCE KUR'AN
ÖĞRENDİLER

Emin Işık Hoca, babasından köyün diğer çocuklarıyla birlikte gizlice ders de aldı. Köyün

ileri gelenleri 'Hocam hiç olmazsa çocuklara namaz surelerini öğretelim' diye rica etmişlerdi. Hoca Efendi de muhtarın oğlunun da kursa katılması şartıyla kabul etti. Koyulan nöbetçiler köye gelen giden olup olmadığını gözlüyor, yabancı biri gelirse Kur'an Kursu'na haber uçuruyordu. Küçük Kur'an talebeleri, Hz. Yusuf'un kardeşlerinin Mısır'a ayrı ayrı kapılardan girmesi gibi ayrı ayrı sokaklara dağılıp evlerine koşuyorlardı. Köyde yabancı olmadığında Hoca Efendi ezanı Arapça okuyordu, köyde devleti temsil eden biri olursa bekçi koşarak haber veriyor, bu defa Emin Işık Hoca ezanı Türkçe okuyordu.

İmam Hatip açıldı ama babam beni göndermedi. Hep şüphe içindeydi dinsiz olacağım diye. Sonra İmam Hatip'e giden bir arkadaşımın babama anlattık dersleri." Babasını razı etmek Emin Işık'ın iki yılını aldı. Ancak 17 yaşındayken ortaokula başlayabildi.

İMAM HATİP İÇİN
İKİ YIL YALVARDI

İlkokulu bitiren Emin Işık, DP iktidarıyla esen özgürlük rüzgarını değerlendirerek Antakya Kur'an Kursunda iki yıl talim okudu ve hafızlık yaptı. O dönem açılan İmam Hatiplere gitmek istediğinde babası şüpheyle yaklaşacaktı. Emin Işık Hoca şöyle anlatmıştı o günleri: İmam Hatip açıldı ama babam beni göndermedi. 'Bu okulda ne öğretiyorlar ki. Bir görelim bakalım öğrettikleri ilimleri' dedi. Hep şüphe içindeydi dinsiz olacağım diye. Sonra İmam Hatip'e giden bir arkadaşımın babama gidip anlattık dersleri. Babasını razı etmek Emin Işık'ın iki yılını aldı. 17 yaşındayken ortaokula başladı.

İmam Hatip'in lise kısmını İstanbul'da okudu. 1960 yılında İstanbul İmam Hatip Lisesinden mezun olunca İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'ne devam etti.

RÜYASINDA
HZ. MEVLANA
ÇAĞIRDI

Yüksek İslam Enstitüsü'nü bitirdikten 2 yıl sonra, 30 yaşındayken, bir gece rüyasında Hz. Mevlana'yı gördü. Rüya Mevlana Hazretleri, 'Sen bizimkileri beğenmiyorsun ama sen bize emanet edildin. Gel bakalım' diyerek Emin Işık Hocayı çekti. Emin Işık Hoca bu rüyadan sonra tasavvufa yöneldi ve kendini Cerrahilere yakın hissetti.

Mezun olmasının ardından dört yıl İstanbul İmam-Hatip Lisesi'nde meslek dersleri öğretmeni ve idarecilik yaptı. Bu arada İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nde asistanlık sınavı açılmıştı. Bu sınavı kazanarak Kuran İlimleri ve Tefsir Bilim Dalı'nda asistanlığa başladı. Yüksek İslam Enstitüsü YÖK Kanununun yürürlüğe girmesinin ardından Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne dönüştüğünde burada önce doktor, daha sonra yardımcı doçent oldu.

HOCALARIN HOCASI PROFESÖR OLMAK İSTEMEDİ

Ölümünün ardından medyada çokça yer aldığı gibi 'Profesör' ünvanı almadı Emin Işık Hoca. 2001 yılında Yardımcı Doçent olarak emekli oldu. Yazar Mahmut Bıyıklı, Emin Işık Hoca'nın vefatının ardından kaleme aldığı yazısında sebebini şu sözlerle aktarmıştı: "Emin Işık Hoca'nın, çağrıldığı televizyonlarda, katıldığı panellerdeki duyuru afişlerinde isminin önüne hemen profesör sıfatı eklenirdi. Hocaların hocasıydı. Nice profesörün önünde el bağladığı bir kişiydi ama profesör değildi. 'Profesör olmakla değil adam olmakla büyük olunur' derdi. 90'lı yıllarda ilahiyatta talebesi olan bir arkadaşım söylemişti: Talebeleri hocam ne zaman profesör olacaksınız diye sorduklarında İstanbul'a gelirken

profesör olmamaya ve araba almamaya söz verdiğini, sözünde duracağını, profesör olmadan emekli olacağını söylemiş. Gerçekten de araba da almadı profesör de olmadı."

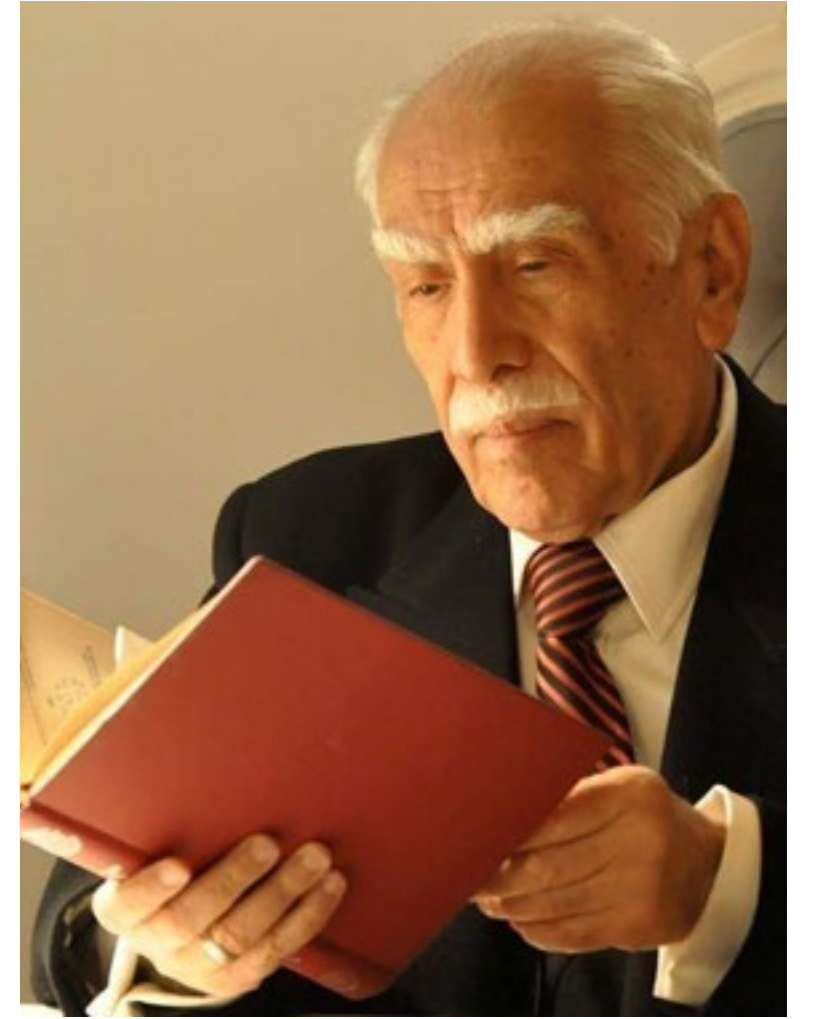
GÜNDE 15 SAAT ÇALIŞIRDI

Emin Işık Hoca emekliliğinden sonra bir kenara çekilip oturmadı. Günde 15 saate varan bir çalışma temposu vardı. Eski kitaplarını ve çalışmalarını gözden geçirirken, bir yandan yenilerini yayına hazırladı, bir yandan da çeşitli meclislerde hakikati anlatmaya devam etti. Türkiye'nin her tarafındaki programlara hiç düşünmeden koştu gitti, aşkla şevkle anlattı. Anlattı, anlattı... Anlatırken gah celallenir gah dinleyenleri anlattıklarıyla gülümsetirdi. Nüktedandı, fıkra anlatmayı, espri yapmayı severdi. Muha-

tabını birkaç söz ile rahatlatır, hoşsohbeti ile ortamı şenlendirirdi. Sohbeti kendini dinletirir, dinleyenler üzerinde de tesir bırakırdı. Ağdalı sözlerle değil, herkesin anlayabileceği gibi sade ve tatlı bir dille anlattı. Belki de bu yüzden muhabbet halkasında her meşrep-ten insan olurdu. Bazen aklınızı karıştıran sorunlara aspirin misali bir çözüm sunduğunu görürdünüz. Onu hangi sözlerle anlatırsınız diye sorsalar şu dört kelime söylenirdi herhalde: Samimi, gayretli, mütevazı, peygamber aşığı.

Emin Işık Hoca'nın zihin ve düşünce dünyasını şekillendiren pek çok isim vardı. Başta yukarıda bahsettiğimiz rüyanın ardından intisap ettiği Mevlana Hazretleri gelirdi. Zaten kendisi de yıllarca mesnevi dersleri vermişti. Nurettin Topçu onun için çok değerliydi. Nurettin Topçu'yu anlattığı bir kitap da kaleme aldı. Mehmet Âkif, Cemil Meriç, Mümtaz Turhan ve Erol Güngör de beslediği kaynaklardandı.

Hafız olan Emin Işık Hoca, musiki ile de yakından ilgiliydi ve bu konuda geniş bilgisi vardı. Kaside ve mevlidi şerifi çok güzel okumasının yanı sıra Kur'an'ı Kerim tilaveti de kendisini dinletirdi. Velhasıl, pek çok güzel eseri bize kazandırarak ve hal diliyle 'nasıl gönül adamı olunur' düsturunu göstererek ebedi aleme göç etti. Elhamdülillah ki ardında hoş bir sadâ bıraktı.

DÜNYADAN ELİNİ ETEĞİNİ DEĞİL GÖNLÜNÜ ÇEK

Emin Işık Hoca'nın sözlerinden birkaç küçük paragrafta bitirelim. Emin Işık Hoca tasavvufun temel meselesini ruhun beden üzerine hakimiyetini sağlamak diye özetlerdi. Tasavvuf için "Kendi içimizde Allah'ı bulmaya giden yol" tanımını yapmıştı. Tarikatın tek kişilik bir yol olduğunu söyleyen Emin Işık, "Şeriat ise caddedir, herkesle

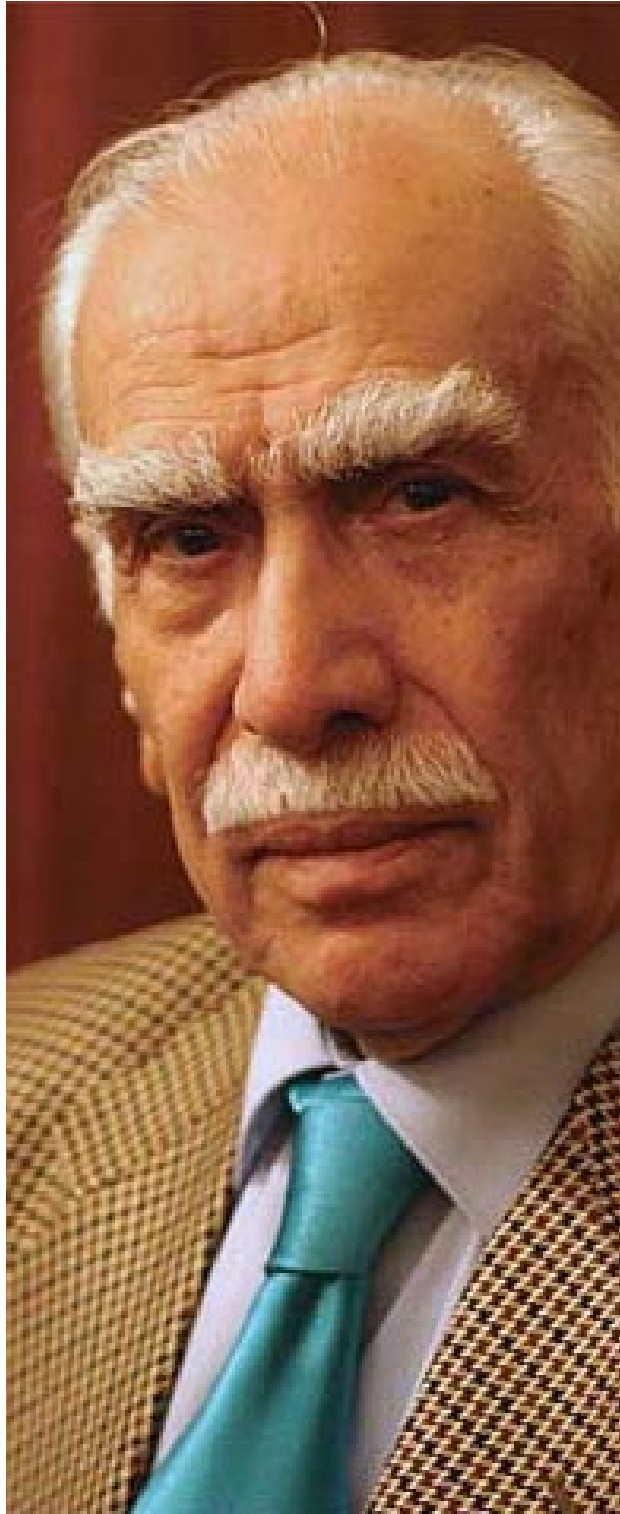
birlikte gidilecek yoldur" diye anlatırdı. Allah'ın veli kullarının eteğine yapışılmasını tavsiye eder ve tasavvufun Allah'a kul olma sanatı olduğunu, her sanatın ise ustasından öğrenilebileceğini söylerdi.

"Tasavvuf bir sanattır. Meslek gibi çabayla öğrenilir. Çok tarifinin olma sebebi de herkesin kendi kendinin farkında olma metodunun farklı olmasındandır."

Emin Işık Hoca emekliliğinde günde 15 saate varan bir çalışma temposu içindeydi. Eski çalışmalarını gözden geçirdi, bir yandan yenilerini yayına hazırladı, bir yandan da çeşitli meclislerde hakikati anlatmaya devam etti.

KUVEYTTÜRK
SAĞLAM BANKACILIK

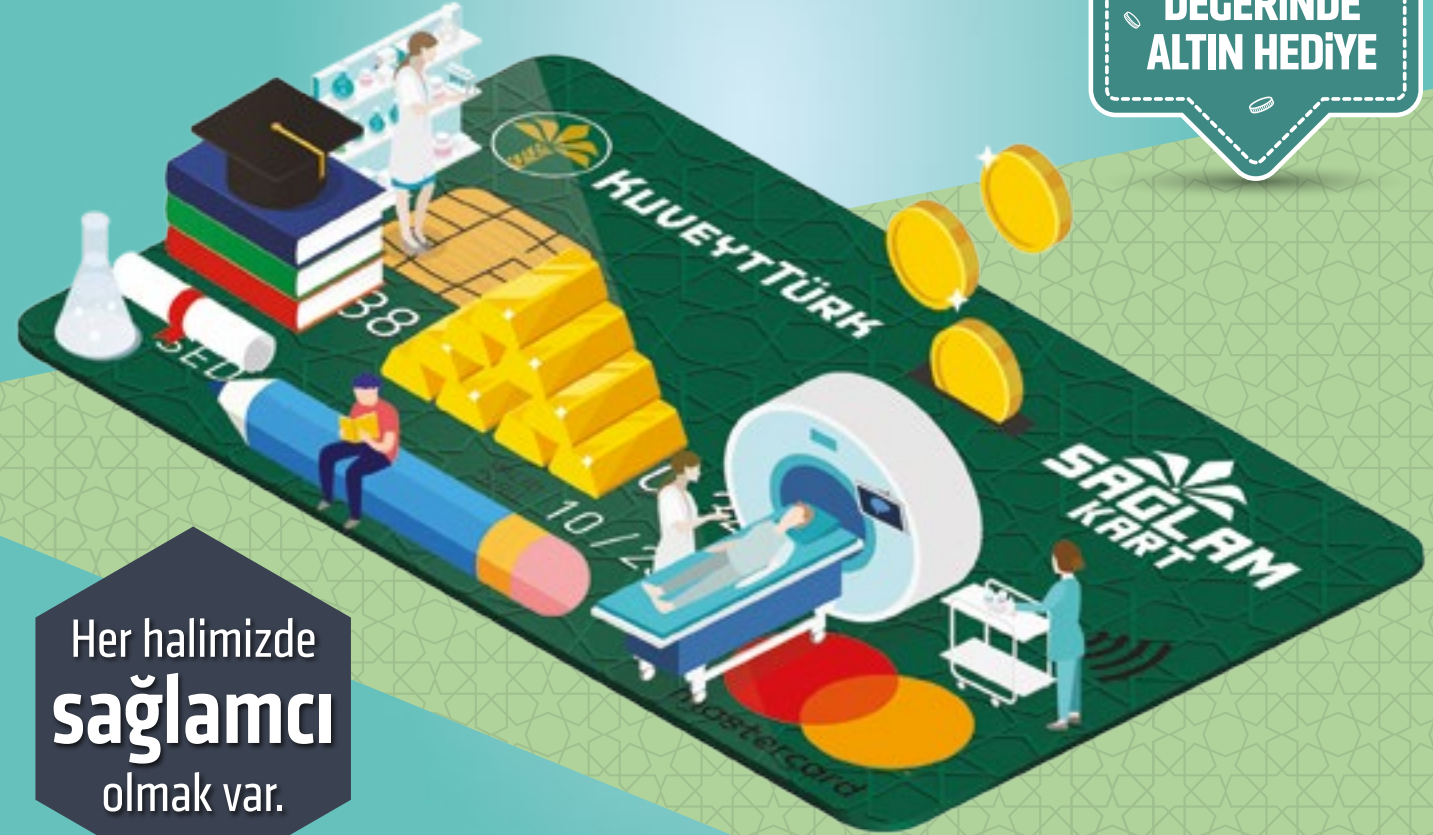
“Modern hayat cazibesi ile bizi kendi dışımıza çekerken, tarihta daha çok muhtacı. Teknoloji insanlara ‘Ben kimim, neyim, niçin yaratıldım’ diyecek vakti bırakmıyor. Bu teknoloji zalimine teslim olmak istemeyenler ona kul olmak istemeyenler bir yerde duruyor. ‘Ne yapıyoruz biz. Ne zamana kadar sürecek böyle’ deyip arayışa giriyor.”

“Dünyadan elini eteğini değil gönlünü çekeceksin. Tasavvuf bizi meşgul eden ne kadar güzellik, harika icatlar varsa onlara gönül bağlamamaktır. Bunlara gönlünü vermeyeceksin. Muhabbetini nimete değil, nimeti verene vereceksin.”

“Kulluk kendini, düşüncede ve sözde değil, amelde gösterir. Bir ömür boyu ortaya koyduğumuz çaba ve gayretlerin acaba ne kadarı Allah için, ne kadarı kendimiz içindir? Elbette ‘hasbeten lillah’, yani sırf Allah rızası için yaptığımız ufak tefek ibadetlerimiz vardır. Ama kendimiz için yaptıklarımızın yanında Allah için yaptıklarımız yüzde kaç eder? Oysa bütün faaliyet ve gayretlerimizi Allah için yapmadıkça, Allah’a hakkıyla kul olamayız. Allah ehli, kendi canları için yaptıklarını da yine Allah için yaparlar. Yani sağlıklarına, yemelerine ve içmelerine dikkat etmeleri de Allah içindir. Çünkü sağlıklı olurlarsa, Allah’a daha çok ibadet ederler ve Allah’ın kullarına daha iyi hizmet verirler.”

Eğitim ve sağlık harcamalarına vade farksız 5 taksit.

HER YIL
50 TL
DEĞERİNDE
ALTIN HEDİYE

Her halimizde
sağlamcı
olmak var.

Eğitim ve sağlık harcamalarına vade farksız 5 taksit uygulaması, MCC kodu "Eğitim" veya "Sağlık" olarak kayıtlı iş yerlerinde, 100 TL ve üzeri harcamalarda geçerlidir. 50 TL değerindeki altın hediyesi, kredi kartıyla 12 ay boyunca her ay 200 TL'lik harcama yapılması ve kredi kartı borcunun düzenli ödenmesi halinde geçerli olup; hediye, 12. ayı takip eden ay sonunda müşteri hesabına aktarılacaktır. Kuveyt Türk, kampanya ve ürün özelliklerinde değişiklik yapma hakkını saklı tutar. Ayrıntılı bilgi için: 444 0 123 ve www.kuveytturk.com.tr

KAVRAMLAR

AHMET
MURAT

Şair

VEFA

Vefa, sevgide temellenen bir durum. Sevgi varsa vefa da vardır. Sevgiden beslenmeyen bir vefanın bir erdem bile sayılmayacağını söyleyebiliriz. Bir insan derinden sevmediği bir insana niçin vefa gösterir? Olsa olsa ortada bir çıkar vardır. Çıkarı gözeterek sürdürülen bir vefanınsa erdem olmadığı ortada.

KADİRŞİNAS

Kadirşinas, kıymet bilen kimse demek. Her insanda bilinecek bir kıymet vardır. O halde, hakiki kadirşinas, her insandaki kıymetli yönü görebilen demektir. Bu kolay değildir. Hakiki anlamda kadirşinas olamasak da, hakiki olanın yolunda bir yolcu olabiliriz. Bu durumda, insanoğlunda seviyecek ve takdir edilecek yönler, yerilecek yönlerden daha fazla dikkat edebiliriz.

İnsan kıymeti bilmek, bize genel olarak kıymet bilmeyi öğretir. Esas olarak da, Cenab-ı Hakk'ı takdir etmeyi. Peki bu mümkün mü? "Seni hakkıyla bilemedik, seni hakkıyla takdir edemedik ey Mabud" dendiğine göre, hakkıyla olabilmesi mümkün değil. Ama hakiki kadirşinaslık da budur: Değer verdiği kimseye, hakkıyla değer veremediğimizi düşünmek. Tersine, yani hakkıyla değer verdiğimizizi düşünmek, bir yönüyle karşımızdakine değil kendimize ve değer verme niteliğimize değer verdiğimizizi gösterir.

HATIR

Hatırlamak deriz. Vefa gösterdiğimiz kimse aklımıza düşer ve biz onu hatırlamış oluruz, hatırını saymış oluruz. Hakiki hatır bilme, hiç unutmamaktır. Hiç unutamadığımız kimse için ayrıca hatır bilmeye gerek de yoktur bir açıdan. Çünkü o hep hatırımızdadır.

AHİD

Her ilişki bir ahid içerir. Bazen bunun adını koyarız ve dostluk deriz, nikah deriz, öğrencilik deriz, ortaklık deriz, bazen koymayız. Adı konsun ya da konmasın, kurulan bir ilişkinin sürdürülmesi vefadır. İlişki çıkarlar üzerine kurulmuşsa, sürdürülmesi de çıkarlara bağlıdır. Bu ise vefa sayılmaz, belki alışveriş sayılır.

NANKÖRLÜK

Nankörlük ile küfür arasındaki irtibat malum. Küfran-ı nimet, nimeti inkar etmek demek ve biz bu terkiyle inkarı/nankörlüğü küfür ile izah ediyoruz. Nankörlük iyiliği inkar etmek demek. Bir iyilik görüyoruz ve bunu reddediyoruz, budur. Ama yine de hakiki vefa, iyilikleri hatırlamanın ötesine geçmektir. İyilik olduğu sürece vefa göstermek, karşımızdakine değil kendimize vefa göstermek anlamına gelir. Hakiki vefa, iyiliklere bağlı değildir. Sevmek, iyilik beklentisine bağlı olamaz. Vefa da, sevgisiz olamaz.

GÜLCAN
TEZCAN

Gazeteci

“GELE BİR DEVR, BU HALUK‘U YAD EYLEYELER”

Kim olduğumuzu, nasıl bir tarih ve medeniyetin bakiyesi üzerinde nefes alıp verdiğimizizi yazıp çizmeye, kayda almaya, anlatmaya adamıştı kendini. Muhatabı evvela gençlerdi. Akademisyen olarak öğrencilerine, akademi dışında toplumun her kesimine bir ülkenin, bir kültürün, tarihi mirasın, taşın toprağın, abidelerin ve şehirlerin, ille de İstanbul'un ve Balkanların nasıl ve neden sevilmesi gerektiğinin örnekliğini yapmıştı.

Memleketi, milleti ve bu ülkenin gençleri için aşkla, şevkle çalışan, çabalayan ve üreten bir kültür adamıydı Prof. Haluk Dursun. Kendisini kültür tarihçisi olarak tanımlardı. Akademisyen ve hoca olarak da yıllarca eli gençlerin üzerinde oldu. Bürokrattı evet ama o kimliğinin çok ötesinde bir hizmet eriydi. Kültür adamı kimliğiyle sahada sorunları yerinde tespit eden, bürokrat kimliği ile devletin sorumluluk ve yetkilerini bilerek buna göre çözümler üreten bir münevverdi aynı zamanda. Kültürel iktidar diyerek pek çoklarının sadece lafazanlığını yaptığı mevzuu gerçekten ve heyecanla dert edinen bir isimdi. Kültür ve Turizm Bakanı yardımcısı olduğunda sorumluluğunun farkındaydı. Hem ihtiyaçları ve beklentileri bilen hem de çözümün nerede yeşereceğini yıllardır söyleyegelen bir ismin icra makamına gelmesi su serpmişti gönüllere.

Geçen sene kendisiyle yaptığım röportajda topyekûn kültürel kalkınmamızı sağlayacak bir plan ve harekât içerisinde olmamız gerektiğine dikkat çekmişti:

“Kültür adamı olarak söylüyorum; devletin bize yol açtığını göreceğiz, bize yol verdiğini göreceğiz, önümüzü kesmeyecek. Çıkmaz sokaklara bizi sürüklemeyecek. Devletin zor

durumda kaldığımız, sıkıştığımız noktalarda bize yardımcı olacağını bileceğiz. Ama tehdit edici, köreltici, mahrum ve muhtaç bırakıcı bir halde olmayacak. Bana göre temel sıkıntı Türkiye'nin eğitim ve kültür politikalarının bu kurumlara yeteri kadar yetişmiş eleman çıkaramamasında. Bunun için hep söylüyorum; kültürün tek başına bir şey ifade edebilmesi çok zor. Mutlaka Milli Eğitim'in, gençliğin ve ailenin de beraber olması lazım. Şimdi biz Topkapı Sarayı'nda konuşuyoruz, on tane daha Topkapı yapalım. Sonuçta buraya gelecek olan bizim toplumumuz. Onlara müzeye gitme, müzeden faydalanma, etkilenme duygusunu vermezsek, kütüp-

Bir toplumda özel sektör kültüre ne kadar yatırım yapıyorsa kültürel gelişmişlik düzeyi de onunla orantılıdır. Bazı ülkeler geçmiş mirasına sahip çıkarken kültüre yatırdıkları kapital de geleceğe doğru artarak gelmiş.

hane yapalım, kütüphanenin kıymetini ifade edemezsek, kitap basalım, o kitap okunmazsa eğer bir şey ifade etmez. Topyekûn toplumsal kültürel kalkınmamızı sağlayacak bir plan ve harekât içerisinde olmamız lazım.”

KÜLTÜREL GELİŞİM İÇİN NE YAPTIK?

Kültür ve sanatı, hayatımızın öncelikler hanesine yazmadığımız sürece bu mecrada bir aşama kaydedemeyeceğimizi de ifade etmişti o konuşmamızda ve şöyle demişti:

“Herkes soruyorum. Çatalhöyük nerede, gittiniz mi? Bazı şeyler var ki bu bakanlıklarla, politikalarla ilgili bir şey değil. Şimdi Göbeklitepe'yi konuşuyoruz. Ama 17 tane ören yerimiz daha var bu kıymette. Çatalhöyük bunlardan bir tanesi. Bunu kim gördü? Boğazköy'ü, Hattuşaş'ı kim gördü? Bunlara gereken önemi, ehemmiyeti, ilgiyi, himayeyi, tanıtımı verebiliyor muyuz? Bunların nasıl yönetileceği, nasıl hizmete gireceği konusunda ne noktadayız? Bir toplumda özel sektör kültüre ne kadar yatırım yapıyorsa kültürel gelişmişlik düzeyi de onunla orantılıdır. Bazı ülkeler geçmiş mirasına sahip çıkarken kültüre yatırdıkları kapital de geleceğe doğru artarak gelmiş.

Bir insan zenginse ne denir ona? Paran kadar konuş der-

ler değil mi? Ben bunu başka bir şeye çeviriyorum. Koleksiyonersen koleksiyonun kadar, kitapçıysan kütüphanen kadar konuş. Osmanlı döneminde bir evde ne kadar el yazması eser var. Ona bakılırmış. Şimdi kitap, kıymetli eser, resim ya da hat olarak bakalım. Dolayısıyla Türk sermaye sahipleri ne kadar müze yaptı? Bunu herkes kendi mahallesinde sorsun. Nesillerin kültürel gelişimini destekleyecek ne yaptık, ne yapıyor ki bunlardan bir sonuç bekliyoruz?”

Akademik hayatında edindiği birikimi kitabî olmaktan çıkarıp sahaya taşımıştı Prof. Haluk Dursun. 2007 yılında İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürü vekili, 2006-2012 yılları arasında Ayasofya Müzesi Başkanlığı, 2009- 2011 yıllarında Ayasofya Müzesi Müdürlüğü ve 2012-2014'de Topkapı Sarayı Müzesi Müdürlüğü yaptığı süre boyunca İstanbul'un ve Türkiye'nin göz bebeği bu iki büyük eserin 'yaşayan' birer kültürel miras olması adına önemli çalışmalara imza attı. Ayasofya'da kapsamlı restorasyon faaliyetleri, içindekilerle birlikte etrafındaki Osmanlı eserleriyle ilgili koruma/onarma çalışmaları yürüttü. Sıbyan Mektebi'nde çocuklara Ayasofya Müzesi'nin anlatılması, 17 yıldır çıkarılmayan "Müze Dergisi"nin yeniden çıkarılmasını sağlayan Prof. Dursun,

Muhatabı evvela gençlerdi. Kim olduğumuzu, nasıl bir tarih ve medeniyetin bakiyesi üzerinde nefes alıp verdiğimizizi yazıp çizmeye, kayda almaya, anlatmaya adanmıştı kendini.

Topkapı Sarayı'nda da "Saray Dersleri" düzenledi, Kutsal Emanetler Dairesi'nde geleneksel Ramazan ayı etkinlikleriyle Muharrem ayında aşure programları icra ettirdi.

BİZE BİZİ ANLATAN MUHABBET EHLİ HOCA

Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı, onun müsteşarlığı döneminde kuruldu. Yine aynı dönemde "Şehir-İnsan Medeniyet Köprüsü: Örnek Kişilikler Projesi" hazırlandı, bunu bizzat yürüttü ve bu kapsamda hazırlanan Medeniyet Köprüsü Beş Şehirli kitabının editörlüğünü yaptı.

"Osmanlı coğrafyasındaki kültürel birikim ve siyasi tarih" ile İstanbul'un tarihi, mimarisi, kültür ve sanatını esas alan

çalışmalarıyla dikkati çeken Prof. Dursun, Dışişleri Bakanlığı Diploması Akademisinde "Balkanlarda Siyasi ve Kültürel Varlığımız" konulu seminer hocalığı ve bölge incelemesi rehberliği yaptı.

Hâsılı hayatı bizi bize anlatmakla geçti. Muhatabı evvela gençlerdi. Kim olduğumuzu, nasıl bir tarih ve medeniyetin bakiyesi üzerinde nefes alıp verdiğimizizi yazıp çizmeye, kayda almaya, anlatmaya adanmıştı kendini. Osmanlı Coğrafyasına Yolculuk, Tuna Güzelleme, Boğaziçi'nde Kırk Yılım, Nil'den Tuna'ya Osmanlı, Ayasofya Müzesi Kültür Envanteri adlı eserleri bu adayışın ürünleri idi.

Akademisyen olarak öğrencilerine, akademi dışında toplumun her kesimine bir

ülkenin, bir kültürün, tarihi mirasın, taşın toprağın, abidelerin ve şehirlerin, ille de İstanbul'un ve Balkanların nasıl ve neden sevilmesi gerektiğinin örnekliğini yapmıştı. Kalem aldığı İstanbul'da Yaşama Sanatı ile pek çoğumuzun bu şehre aşkla bağlanmasına vesile olan Haluk Dursun, makam odasındaki avizeye yuva yapan kumrulara odasını bırakacak kadar naif ve incelikli bir beyefendi.

Bir kaç yıldır da devlet erkânından kimsenin gitmek istemediği, gitse de protokol programından öteye geçmediği Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun ırmaklarını, dağlarını, köylerini arşınıyordu. Tuna'yı karış karış biliyoruz ama Dicle'yi de bilmemiz gerek hissiyatında olduğunu sıklıkla dile

Haluk Dursun, makam odasındaki avizeye yuva yapan kumrulara odasını bırakacak kadar naif ve incelikli bir beyefendi.

getirdiği gibi gereğini de yapıyordu. Son konuşmasında “Dicle'nin kuzularını çakallara yedirtmeyeceğiz.” demişti. Vefatı da bu yolda oldu zaten.

Malazgirt Zaferi'nin yıldönümü kutlamaları için gittiği Van Erciş'te geçirdiği bir trafik kazası sonucu ruhunu Rahman'a teslim etti. Bir sosyal medya kullanıcısı “Edebiyatından mimarisine, ağaç ve bitki türlerinden ağız tatlarına, sözlü kültüründen terbiyesine yaşayan bir İstanbul tarihini kaybettik bugün. Haluk Dursun'un yaptığı belki de en önemli hizmet İstanbul özelinde neredeyse kimliğini kaybetmiş heveslilere bu şehre ve elbette kültürüne ait olma neşesi ve kıvancını kazandırmasıdır.” diye not düştü onun gidişinin ardından.

Vefatından bir ay önce Prof. Dursun'un sosyal medya hesabına düştüğü şu notla bitirelim...

“Bir süredir Şırnak, Siirt, Batman, Bingöl, Van, Erzurum taraflarındayım.

Çobanların arasına karıştım... Hep beraber bir yayladan diğerine göçüyoruz... Göçtü kervan kaldık dağlar başında diyecek halimiz yok... Zamanı gelince bu dünyadan biz de göçeriz... Gele bir devr, bu Haluk'u yad eyleyeler, Ahbap fırsatı sohbeti ganimet bilsin...”

“GENÇLERDE NE OLMALI?”

Haluk Dursun'dan gençlere nasihatler

- * Meraklı insan olun; duyarsız, ilgisiz, heyecansız insan olmayın.
- * Bir merakınız olsun. Güzel sanatlarla ilgili bir merakınız olsun.
- * Soru sorma alışkanlığı edinin. Doğru adama, doğru soruyu sorun!
- * Öğrenmeye doymayın. İşi, konuyu sadece ehlinden dinleyin,
- * Takipçi olun. Konularınızı, işlerinizi takip edin; kendi haline bırakmayın.
- * İşlerinizi önem sırasına göre sıralamayı bilin. Başarılı insanlar, en önemli işi öne alan, önce onu bitirenler oldu hep. Çok iş yapar gibi gözüüküp, hiç bir şey üretmeyen insanlardan olmayın.
- * Danışın. Önce aklınıza; sonra gönlünüze; en sonunda da sizi hesapsız, kitapsız, menfaatsiz, gönülden seven büyüklerinize danışın.
- * Zamanlama konusunda dikkatli olun. Planlı-programlı, zamanlı çalışmak kadar iyi zamanlama yapmak da çok önemlidir.
- * Dikkatli olun. Öncelikle ağızınızdan çıkan söze, lafa dikkat edin. Laf olsun diye düşünmeden konuşmayın.
- * Hafızanıza güvenmeyin. Devamlı not alın; kayıt tutun, arşiv yapın.
- * Randevulara vaktinde gidin. Verdiğiniz sözü yerine getirin. Bizim milletin bahane üretme kabiliyeti sınırsızdır. O yeteneğinizi fazla zorlamayın.
- * Bilgi sahibi olmadan yorum yapmayın.
- * İleri görüşlü olun. Yapacağınız projenin, başlayacağınız bir işin birkaç hamle sonrası da düşünün, hesaplayın.
- * Gözlem ruhuna sahip olun. Bakan kör olmayın, can kulağıyla dinleyin, can gözüyle bakın.
- * Çözüm odaklı olun. Kafanızın yazılımını Bir iş nasıl olmaz? diye uyarlamayın; nasıl olabileceğini düşünecek, arayıp bulabilecek bir kafa yapınız olsun.
- * İnsan kıymeti bilin. Büyüklerinizin bir gün yanınızda olamayacağını, sevdiğinizinize uzak düşebileceğinizi, onlardan ayrılabilenizi düşünerek elinizdekilerin kıymetini bilin.
- * Günlük politikalar, kısır siyasal çekişmeler sizi esir almasın.
- * Eleştiri ve tenkide açık olun.
- * Şükürü ihmal etmeyin. Allaha şükredin, insanlara teşekkür edin. Kalbinizi temiz tutun.
- * Öğrenmeye ve öğretmeye doymayın...
- * Aman ne olacaksanız olun sakın; “sıradan ve sürüden” olmayın!

HAYRETTİN
KARAMAN

Yazar

İSLAM'DA HAK MEFHUMU

İslam dini, ne sadece dünya nizamı ne de yalnız ahiret düzenidir. O, dünya ve ahiret nizamına ideal ahenk manzumesidir. Her prensip ve hükmünde, dünya ve ahiret hayatı beraberce düzenlenmiş, biri diğerini ihlal etmiştir.

İşlediğimiz müspet ve menfi fiillerin, İslam'da kimlere ait haklar olarak telâkki edildiği konusu, yukardaki kaidelerin en güzel tatbik konusudur.

İnsanların yaptıkları veya yapmaları gereken fiiller-hakların mercii bakımından dört kısma ayrılır.

I- Allah hakkı telâkki edilen fiil ve neticeler.

Bunlar, klasik hukuk nazariyatına dair eserler sekiz kısımda toplanmıştır. Tek tek izahına geçmeden, Allah hakkı tabirinden kastedilen mana üzerinde durmak lazımdır.

Hak kelimesi ve onun mefhumunda

ya ihtiyaç veya ulviyet "yücelik" manası gibidir. Yani hak ehli olduğu merciin ya ona ihtiyacından ya da liyakatından doğmuştur. Yetim hakkı, kul hakkı birincisine, büyüklere saygı hakkı ikincisine örnektir.

Allah hakkında, ikinci mana bütün kemaliyle mevcuttur ve birinci manaya hiç yer yoktur. (İbadetler de işte bu bakımdan, Allah hakkıdır. O, onlara muhtaç olduğundan değil, bütün manasıyla layık olduğundan). Ayrıca İslam'da, muayyen bir ferдин fayda ve zararıyla ilgili olmayıp, amme menfaat veya zararıyla alakalı bulunan fiillerin bir neticeleri de Apah hakkı, telâkki edilmiştir. Bununla onun namına talep edilir ve bir kimsenin affi veya vazgeçmesiyle düzelmez. Bu çeşit haklar:

1- Sırf İbadetler: İman, namaz, oruç, zekat, hac, umre, cihad gibi.

Bu fiillerle Allah'a ta'zim ve kulluk ve şükran ifade edilmektedir.

2. İbadet olmakla beraber - başkaları namına verilme mecburiyeti dolayısıyla - külfet ve angarya manası taşıyan fiiler. Misâli sadaka-i fitır.

3- İbadet manasına ikinci mana galip olan fiiller, arazi mahsulat vergisi öşür gibi.

Öşürde ibadet manası şuradan gelmektedir: Öşürden hasıl olan gelir, istenildiği gibi ve istenilen yere sarf edilemez. Onun sarf yerlerini Allah tâyin etmiştir.

4- Hem ceza hemde külfet angarya, başka biri veya bir şey dolayısıyla mükellefiyet manası taşıyanlar.

Haraç: Toprak yüzünden alınmış (külfet), bir zillet ve mağlubiyet sembolü olarak müslüman olmayanlardan alınması ise (ceza) manalarını, meydana getirir.

5- Kullarının mükellefiyetine ve vermelerine bağlı olmadan kendi kendine var olan haklar: Bunlar harp ganimetleriyle, madenler ve yer altından çıkarılan hazinelerden alınan beşte bir hissedir. Aslında bunların hepsi Allah hakkıdır. Yani bunlar üzerinde kimsenin mülkiyet hakkı yoktur. Fakat Allah bunların beşte dördünü bulana veya (ganimette) harbe iştirak edenlere bırakıyor. Geri kalanı O'nun emrettiği yerlere sarf ediliyor.

6- Bazı fiillerin meydana getirdiği ve gerekli kıldığı tam cezalar. Zina, hırsızlık, içki cezaları (had) gibi.

7- Bazı fiillerin gerektirdiği eksik cezalar. Katilin, öldürdüğü kimsenin varisi ise mirasından mahrum kalması gibi.

Ceza eksiktir çünkü, katilin şahsi malına, veya bedenine bir zarar gelmemektedir

Allah hakkıdır, çünkü bu ceza, maktulün şahsi menfaatiyle ilgili değil, amme menfaatiyle alakalıdır.

8- Hem ibadet hem de ceza manası taşıyanlar: Keffaretler gibi. Bunlar, oruç, sadaka, köleleri hürriyetlerine kavuşturma gibi ibadet cinsinden olan fiil ve davranışlarla yerimi getirilirler.

II - Sırf kul balda telâkki edilen fiil ve neticeler.

İrade beyanlarıyla meydana getirilen bütün akitler ve ödemeler gibi.

III- Daha çok Allah hakkı biraz da kul hakkı manası taşıyanlar:

Bunun misali kariftir. Karif iffetle ilgili iftiradır. Bu iftira, aile hayatını, aile hayatı ise cemiyet hayatını tehlikeye koyuyor. Bunun önlenmesi ve suçlunun cezalandırılması, dolayısıyla amme menfaatiyle sıkı sıkıya ilgili bulunuyor. Bu cezadan, namus ve iffetini kurtaran şahıs da faydalanıyor.

Burada Allah hakkı oluşunun iki özelliği önemlidir:

A- Bu sebeple, iftiraya uğrayan affetse bile ceza düşmez.

B- Cezayı iftiraya uğrayan bizzat veremez. Çünkü, Allah haklarında ceza verme ve tatbik devlet reisine ve onun memur kıldığı kimselere aittir.

IV- Daha çok kul hakkı ve biraz da Allah hakkı manası taşıyanlar:

Bunda kul hakkı galip olduğu için bunun tesiri de görülmektedir. Mesela; kısas böyle bir haktır. Binaenaleyh, maktulün velisi kısıstan vazgeçebilir. Bu takdirde katil tamamen cezasız bırakılmaz çünkü Allah hakkı da vardır. Uygun görülen başka bir ceza verilir.

Görülüyor ki, İslam'da bütün beşeri faaliyetlerin meydana getirdiği müspet veya menfi neticeler, hak yönünden, dünya ve ahiret planında son derece sağlam ve derin temellere dayanmaktadır.

Şunu da unutmamak gerekir ki, sırf kul hakkı sayılan mükellefiyetler yerine getirilmediği takdirde, bunlardan dolayı da Müslüman Allah'a karşı sorumludur. Ancak bunlar birinci derecede ve önce kul tarafından ve onun namına talep edilir ve dilerse kul iradesiyle iskat edilebilirler.

“

VEFÂ;

1 Sözünde durma, verilen sözü yerine getirme

2 Dostluk ve muhabbetle sebat etme, sevgide süreklilik, bağlılık ve sadâkat

3 Ezelde bezm-i eleste Allah'a verilen söze sâdık kalma

”

**VEFÂDAR, VEFÂKÂR, VEFÂLİ, VEFÂDÂRİ
VEFÂPERVER, VEFÂİYE, VEFÂŞİAR
VEFÂBİGANE, VEFÂSIZ...**

“... Şu halde, kim ahdini bozarsa, artık o, ancak kendi aleyhine ahdini bozmuş olur. Kim de Allah'a verdiği ahdine vefa gösterirse, artık O da, ona büyük bir ecir verecektir.”

Fetih, 48/10

“Hz. Hatice hayatta iken onunla arkadaşlık yapan yaşlı bir kadın ziyaret maksadıyla Resûlullah'a gelmişti. Aralarında çok sıcak ve samimi bir sohbet geçmiş, yaşlı kadın ayrıldıktan sonra Hz. Aişe: “- Yâ Resûlallâh! Bu kadına çok alâka gösterdiniz! Kim olduğunu merak ettim?” diye sorar. Resulullah da: Bu kadın “- Hatice hayatta iken bize gelip giderdi” diye belirttikten sonra buyurur: (Biliniz ki:) Vefâkârlık imandandır.”

Buhâri, Edeb, 23

“Kıyamette hiç bir himayenin bulunmadığı zaman, Allah'ın himayesinde bulunacak yedi kişiden biri, birbirini (sırf Allah rızası için) sevenler ve vefa gösterenlerdir.”

Hadis-i Şerif

“Ahde vefâlı topluluk, her sınıf insana üstün kılındı. Denizler, dağlar onlara boyun eğdi. Dört unsur da o topluluğa kul köle oldu”

Mevlana

“Vefa her kimseden kim istedim
ondan cefa gördüm. Kimi kim
bivefa dünyada gördüm
bivefa gördüm
Fuzuli

“Aydınlığa koştum karanlık çıktı
Her sevgi, her vefa bir anlık çıktı..
Güç-belâ ben bana vardım dün gece.
Dosta şiir yazdım 'hatıra' dedim
Belki bir dost gele otura dedim..
Gönlümü toprağa serdim dün gece”
Abdurrahim Karakoç

“Vefâ yok, ahde hürmet hiç
emânet lâfz-ı bî-medlûl;

Yalan râic, hıyânet
mültezem her yerde, hak
meçhûl.

Yürekler merhametsiz,
duygular süflî, emeller hâr;

Nazarlardan taşan manâ
ibâdullâhı istihkâr.
Beyinler ürperir, yâ Rab,
ne korkunç inkılâb olmuş:

Ne din kalmış, ne îman, din
harâp, îman türâb olmuş!

Mefâhir kaynasın gitsin de,
vicdanlar kesilsin lâl..

Bu izmihlâl-i ahlâki
yürürken, durmaz istiklâl!”

Mehmet Akif

“Bütün giysileri yırsak yeridir
Yeter bize vefa elbiseleri...”

M. Akif İnan / Yorumlar

“Her kim ki arar bû-yı vefâ tab'-ı beşerde,

Benzer ona kim devlet umar zill-i hümmâdan.”

(Kim insanın tabiatında vefa duygusu ararsa, Hümmâ
kuşunun gölgesinden fayda bekleyene benzer.)

Ziya Paşa

“Bir vatani üç beş adamın
vefası kurtarırdı!”

Peyami Safa

“Zann eyleme ki biz bi-vefâlık
edip geçmişiz senden
Biz dostumuzun bir teline
bütün âlemi verip de satmayız”
Dîvân-ı Hulûsî-i Dârendevî

“Kötü huylu kimseden
vefa ve safa gelmez.”

Erzurumlu İbrahim
Hakkı Hz.

“Dostlarımı daima vefa ile
hatırla can! Arayan sen ol,
bulan sen; tanıyan sen ol,
kucaklayan yine sen. Kula vefası
olmayanın Hakk'a vefası olmaz.”

Mevlana

Ger derse Fuzûlî ki güzellerde vefâ var
Aldanma ki şâir sözü elbette yalandır

Fuzuli

DEVİRİMCİ BİR DERVİŞ... NURİ PAKDİL

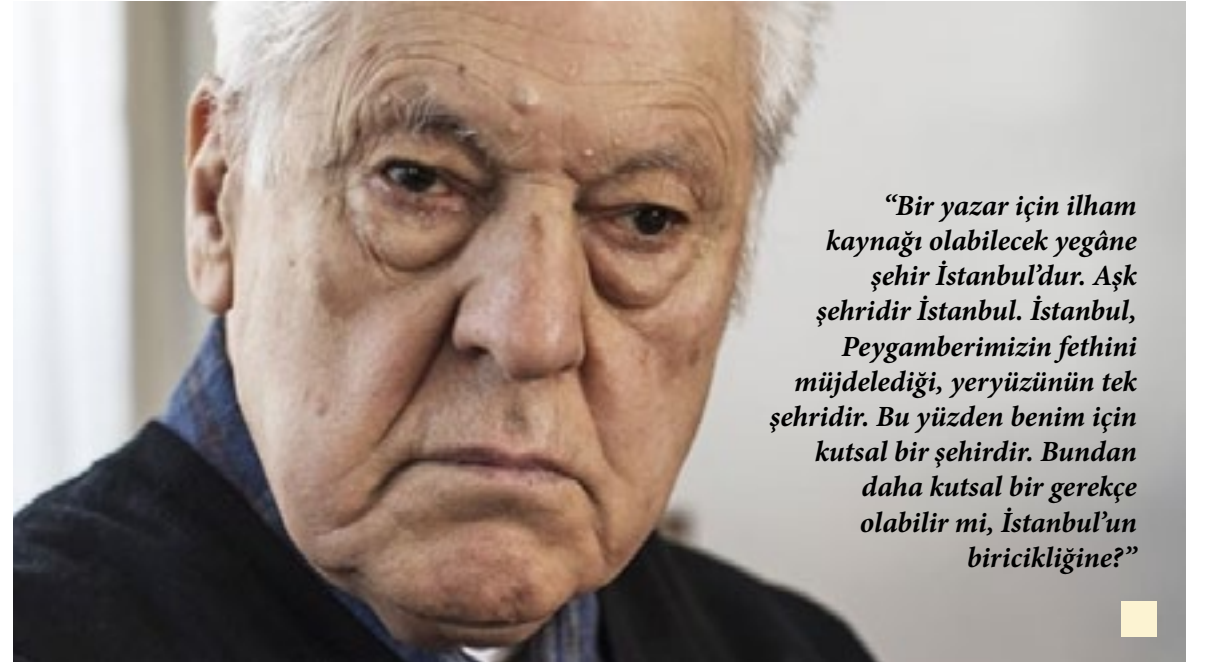
SÜMEYYE ERTEKİN

Gazeteci - Yazar

Nuri Pakdil, nam-ı diğer Kudüs şairi... Yakın arkadaşları, talebeleri onu tanımlarken birçok sıfat kullanıyorlar. Klas duruş, 21. yüzyıla verilen en güzel cevap, devrimci bir derviş... Bu topraklarda yeşermiş, bu toprakların mayası ile yetişmiş, yerli, aynı zamanda Doğu'yu ve Batı'yı iyi bilen, tanıyan her daim çağdaş bir yazar, şair ve mütefekkindir o.

Kendini Müslüman ve devrimci olarak tanımlar. Ona göre onurlu ve devrimci olabilmek için anti-kapitalist ve antifiravunist olmak gerekir. Zira İslam'ın devrimci, ilerici, özgürlükçü ve sömürüye karşı olduğunu vurgular.

Bir kitabına adını verdiği 'Klas Duruş'un anlamını ise bir yazarın hiçbir engelden yılmadan amacına doğru yürüyüşü, sabrı, vicdanı, ilkeli olması ve umutlu olması olarak ifade ediyor. İslam'la bağını da bu ilkelerle açıklıyor.

“Bir yazar için ilham kaynağı olabilecek yegâne şehir İstanbul'dur. Aşk şehridir İstanbul. İstanbul, Peygamberimizin fethini müjdelediği, yeryüzünün tek şehridir. Bu yüzden benim için kutsal bir şehirdir. Bundan daha kutsal bir gerekçe olabilir mi, İstanbul'un biricikliğine?”

İSTANBUL'UN FETHİNİ DOĞUM GÜNÜ KABUL EDİYOR

1934 senesinin hangi ayında ve gününde doğduğu bilinmez ama doğum gününü kendi koymuştur zaten. Bu tarih, 29 Mayıs'tır ona göre... İstanbul'un fethini kendi doğum günü olarak kabul eder. “Güzel İstanbul'umuzun Müslüman olduğu, bize katıldığı günü, doğum günüm sayıyorum” sözleriyle ifade eder bu kabulünü bir röportajında. Nuri Pakdil'i hatırlatan detaylardan biridir onun İstanbul aşkı... Bu aşkı, verdiği bir röportajda kendi sözleriyle şöyle anlatır: “Bir yazar için ilham kaynağı olabilecek yegâne şehir İstanbul'dur. Aşk şehridir İstanbul. İstanbul, Peygamberimizin fethini müjdelediği, yeryüzünün tek şehridir. Bu yüzden benim için kutsal

bir şehirdir. Bundan daha kutsal bir gerekçe olabilir mi, İstanbul'un biricikliğine?”

Kahramanmaraş'ta doğan Pakdil, anne ve babasının o dönem yeni eğitim sistemine geçmiş olan resmi okullara mesafeleri nedeniyle ilkokula üç yıl geç başlar. Gecikme ortaokulda da devam eder. Ancak Pakdil, bu gecikmeler sürecinde özel dersler alır. Anne ve babasının ileri görüşlü ve iyi eğitilmiş olması her daim Nuri Pakdil için iyi bir yol gösterici olmalarına vesile olmuştur. Onların hem dini hem dünyevi eğitim konusundaki hassasiyetleri sayesinde dolu dolu bir eğitim hayatı yaşar. Evde aldığı derslerle iyi derecede Fransızca öğrenir.

Daha ilk okuldayken yazı hayatına başlar. Özgüven sahibi, alçak-

gönüllü bir yapısı vardır. Yazmayı, edebiyatı sever. Bu sevgi onu edebiyata yöneltir. Lise yıllarından dostları ile birlikte “Hamle” adını verdikleri bir edebiyat dergisi çıkartırlar. Yazdığı yazılar bu dergi ile sınırlı değildir, Kahramanmaraş'ın yerel gazetelerine de yazılar gönderir. Ve büyük ilgi görür.

O edebiyatı bu kadar severken kader onu Hukuk Fakültesi'nde okumaya itmiştir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne 1965 yılında kayıt yaptırır. İstanbul aşkı da bu dönemde başlar. İstanbul serüveninde Sezai Karakoç, Necip Fazıl Kısakürek gibi önemli isimlerle tanışır, yakın ilişki kurar. Büyük Doğu Dergisi ve Necip Fazıl onun düşünce dünyasının gelişiminde büyük etki gösterir.

Çok benimsemeden devam ettiği Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra yaptığı avukatlık stajı ise onun bu mecra ile ilişkisini sona erdirir. Üniversitede aldığı eğitime her daim eleştirel yaklaşır. Zira kendi deyimi ile fakültede aldığı eğitim inançlarına aykırı bir hukuk düzeninden bahseder. Bu topraklarla ilgisi olmayan yabancı yasaları ezberlemek zorunda olmak onu hukuktan uzaklaştırmıştır.

EDEBİYAT DERGİSİ GÜNLERİ

Avukatlık mesleğini hayatı boyunca sürdürmeyeceğini düşünür ve çok sevdiği edebiyata yönelir. Ancak profesyonel olarak iş hayatına da devam eder. Üniversiteden mezun olduktan sonra Devlet Planlama Teşkilatı'nda uzman olarak çalışmaya başlar. Bu arada 1969 yılından 1984 yılına kadar yayın hayatı-

na devam edecek olan Edebiyat Dergisi'ni çıkartır. Dergide yerli edebiyatın varoluş savaşını verdiklerini söyler. O dönemde Batı'ya duyulan hayranlık ve özenti onu bu savaşa yönlendiren etken olmuştur. Bu durumu şu cümlelerle ifade eder:

“Cumhuriyet döneminde, insanımız ve tarihi birikimi arasındaki bağlantı koptu. Halkın

Edebiyat'ın çizgisi köktenci bir çizgiydi. Muhalifti, Edebiyat'ta yazan arkadaşlar, uygarlığımızı canlandırma gereğinin bilinci içinde yazıyorlardı.

inançları dışında, halka karşı bir edebiyat oluştu. Tüm düşün, sanat ve edebiyat mirasına yabancılaşmış, 1923'ten öncesini yok sayan bir 'koşullandırma' yeni kuşakların boynuna bir darağacı ipi gibi geçirilmek istendi. Edebiyat dergisi, bu koşullandırmayla uyuşturulan yeni kuşaklarla iletişim kurmak için yayımlandı. Edebiyat'ın çizgisi köktenci bir çizgiydi. Muhalifti. Edebiyat'ta yazan arkadaşlar, uygarlığımızı canlandırma gereğinin bilinci içinde yazıyorlardı. Bu çalışmalar, geriye dönüş değil; aksine çağı, geleceği uygarlık yaklaşımıyla saptama, yorumlama ve ulusumuzun konumunu belirleme eylemiydi.”

Yazmayı seven bir insan okumayı da sever elbette. Nuri Pakdil, bir duruş, dava insanı olarak çok okurdu. Rus ve Fransız edebiyatı onun zevkle okuduğu edebiyat türlerindedir. Gençlere de Fransız ve Rus edebiyatı başta olmak

üzere Batı klasikleri okumalarını tavsiye ederdi.

Üniversitede gittiği Fransa ve İtalya gezisi sonrası tuttuğu Batı Notları kitabında bir yandan Batı özentisini, taklitçiliğini eleştiriyor diğer taraftan Batı klasiklerinin okunması gerektiğini öğütüyordu. Zira okuma, dinleme, bilme ile taklitçilik arasında fark vardı.

ESERLERİ

Üstad Nuri Pakdil, çok okuduğu kadar üretken bir kişiydi. Hayatı boyunca yayımladığı 43 eserin önemli göstergelerindendi. Onun eserlerinde belli kelimeler dikkat çekerd. Dostlarının deyimi ile İslam'ı içselleştirip yaşayan bir insandı. Bu yüzden zulme her daim karşı çıkarak emeğe saygıyı, sömürüye karşı olmayı hayatı boyunca düstur edinmiş ve bunu kelimelerine de yansıtıyordu. Bu yüzden hem devrimciydi hem Müslüman. “Erdem”, “ışık”, “put”,

“kimlik” yine yazılarında öne çıkardığı kavramlardı.

SESSİZLİK GÜNLERİ

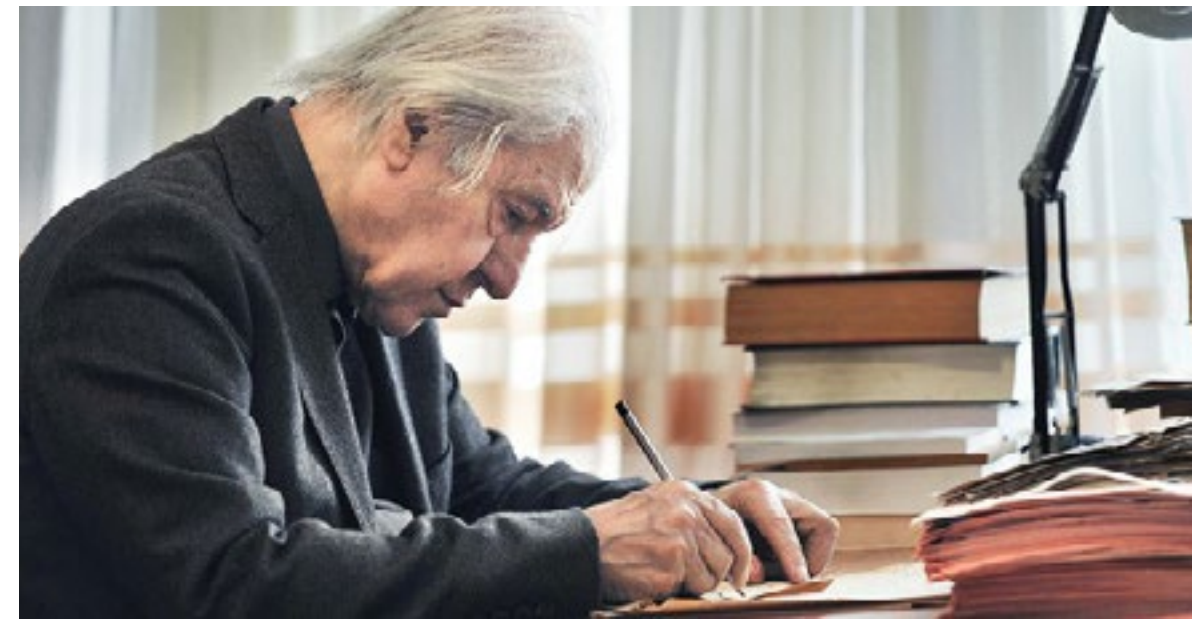
Nuri Pakdil, 1984 yılında 15 yıldır çıkardığı Edebiyat Dergisi ile birlikte bir sessizliğe bürünerek yazılarına ara verdi. Ta ki 28 Şubat 1997'de kendi yayınevinden 33 şiirden oluşan “Sükût Süretinde” adlı kitabı çıkana kadar. Tesbihteki bir boğum sayısını temsil eden 33, onun için ilham olmuştu. Her bir şiir bir tesbih tanesi gibi zikri ifade ediyordu. “Sükût Süretinde” ile bozduğu sessizliğin ardından üretmeye devam etti. Daha önce yayımladığı beş kitabı revize etmesinin yanı sıra ilk kez yayımlanan 12 kitabı da okuyucularıyla buluşturdu. Üstadın üslubu, olaylara bakış açısındaki zenginlik, derinlikli düşünce biçimi kendi kulvarında olan şair ve yazarlar

arasında önemli bir yer tutmasına yol açtı. İşte bu yüzden Yedi Güzel Adam'dan biri oldu.

YEDİ GÜZEL ADAM

Adını Cahit Zarifoğlu'nun “Yedi Güzel Adam” isimli şiirinden almıştı. Şiirde yazmıyor ancak yaygın kanaate göre yedi güzel adam Sezai Karakoç, Nuri Pakdil, Akif İnan, Erdem Beyazıt, Alaaddin Özdenören, Rasim Özdenören ve Cahit Zarifoğlu'dan oluşuyordu. Üstad Nuri Pakdil ise Yedi Güzel Adam'ı şöyle anlatıyordu:

“Cahit'in bir şiirinden esinlenilerek, adeta bizim bir simgemiz oldu. Yedi Güzel Adam'ın arkadaşlığı Maraş Lisesi'ndeki öğrencilik yıllarında başlamış, Ankara'da ve İstanbul'da gitgide artarak yoğunluk kazanmıştır. Şunu vurgulamak isterim: İdeolojimiz ortaktı. Hepimiz sapı-

ANNELEK VE KUDÜSLER

NURİ PAKDİL

EDEBİYAT DERGİSİ YAYINLARI

na kadar İslam devrimcileriydik. Biz her zaman, yazmayı ve düşünceyi önceledik. Zamanla farklı kulvarlarda ilerleyenlerimiz oldu ama herkes yapmak istediğini en iyi yapanlardandı. Öykü yazan iyi öykücü, şiir yazan en iyi şair, deneme yazan iyi denemeci oldu.”

KUDÜS AŞKI VE KUDÜS ZİYARETİ

Nuri Pakdil demek aslında Kudüs demektir. Onun Kudüs aşkı hem söylemlerine hem de kitaplarına yansımıştı. Anneler ve Kudüsler adında bir şiir kitabı yayımladı. Kudüs'e olan aşkını ifade ediyordu kitabında. İstanbul, Kudüs, Mekke ve Medine'nin yeri ayrıydı onun kalbinde. Bunu da “Benim dünyamda, İstanbul'un özel bir yeri, Kudüs'ün daha özel bir yeri vardır. Yüreğimizin yarısı Mekke'dir, geri kalanı da Medine'dir. Üstünde bir tül gibi Kudüs vardır. Tutsak Kudüs'e borcumuz, Kudüs'ü savunmaktır, özgürlüğüne kavuşturmaktır.” cümleleriyle ifade etmişti.

Üstad Pakdil, aşkına 81 yaşında kavuştu. 2015 yılında ziyaret ettiği Kudüs'te çok istediği Mescid-i Aksa'da cuma namazı kılma hayalini gerçekleştirdi. Filistin'i gezdi, Filistinlilerle buluştu. Öyle ki sevincini, mutluluğunu Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı telefonla arayarak onunla paylaştı. Mescid-i Aksa'da bol bol dua ettiği-

ni dile getirdi. Onun için Filistinliler ile Kudüs ile buluşmak bir vuslatın sona erişiydi adeta.

ÖDÜLLERİ

Nuri Pakdil, ölmeden kıymeti bilinen yazarlardan olduğu için şanslıydı. Zira dostları, arkadaşları, öğrencileri ona her daim saygı ile yaklaştılar. Belgeseli yapıldı. Fikirlerinin kıymetli olduğu hep hissettirildi. Kasım 2014'te Necip Fazıl Kısakürek Saygı Ödülü'nün ilkinin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın elinden aldı. Devrimci selamı uzun süre ayakta alkışlandı, Erdoğan dakikalarca ayakta onun konuşmasını dinledi.

Ölümünden sonra 12 Aralık 2019'da Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü Edebiyat alanında Nuri Pakdil'e verildi.

Üstad Nuri Pakdil hiç evlenmedi. Pakdil, bu konuyu çok fazla dillendirmekten kaçındı. Abdulkadir Selvi'nin köşesinde yazdığına göre Genelkurmay başkanı Hulusi Akar ve MİT Başkanı Hakan Fidan'ı ağırladığı bir akşam yemeğinde onlara Ankara treninde karşılaştığı bir aşkıdan bahsetti. Nişanlanıp ayrıldıktan sonra da bir daha evlenmediğini anlattı.

“Klas Duruş”lu Yazar Nuri Pakdil, 18 Ekim 2019 Cuma günü vefat etti. Ankara'da kalabalık bir törenle son yolculuğuna uğurlandı.

“...Tür Dağını yaşa

Ki bilesin nerde Kudüs

Ben Kudüs'ü kol saati gibi taşıyorum ...

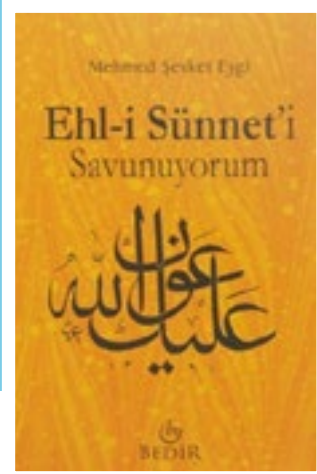
Yürü kardeşim

Ayaklarına bir Kudüs gücü gelsin.”

Bazı insanlar bazı kavramlarla birlikte anılır. Veya şöyle söyleyelim. Bazı kelimeler söylenince biri hatırlanır. Diriliş deyince akla hemen Sezai Karakoç gelir mesela. Sakarya demek Necip Fazıl Kısakürek demektir. İşte Kudüs de bizim zihinlerimizde, gönüllerimizde Nuri Pakdil'le yer etmiştir. Ne büyük bir nasiptir bu. Kudüs'le anılmak. Bu nasibin arkasında hem sanat hem dert var. Daha başka neler var onu da bilmiyoruz. Ama en azından Nuri Pakdil'in Kudüs imgesini çok üstün bir sanatla kullandığını biliyoruz. Ve yine Kudüs için ne kadar dertlendiğini ve bizi de dertlendirdiğini

biliyoruz. Nuri Pakdil'e “usta” denmesinin bir hikmeti de bu olsa gerektir. O sadece usta bir sanatçı değildir. Aynı zamanda Kudüs'ü dert edinmeyi hepimize öğretmiştir. Bu konuda bize ustalık etmiştir.

Anneler ve Kudüsler, ustanın 1970 – 1984 yılları arasında Edebiyat Dergisi'nde müstear isimle yayımladığı şiirlerden oluşuyor. Bu şiirler Nuri Pakdil'i ikilikler halinde yazılmış diğer üç şiir kitabından (Sükût Süretinde, Ahid Kulesi, Osmanlı Simitçiler Kasidesi) tanıyanlar için son derece ilginç. Usta okurunu yormayı sever. Herhalde bu da ustalığın bir gereğidir. Emeksiz çıraklık olmaz. Öğrenmenin sancısı Nuri Pakdil'in eserlerinde okurun nasibidir. Bu sancının şiirde nesirden daha fazla olması da doğaldır. (Gerçi ustanın nesirlerinin daha sancılı olduğunu düşünenler olabilir.) Anneler ve Kudüsler ise okurlar için bir hediye, gönül alma, baş okşama mahiyetinde diyebiliriz.

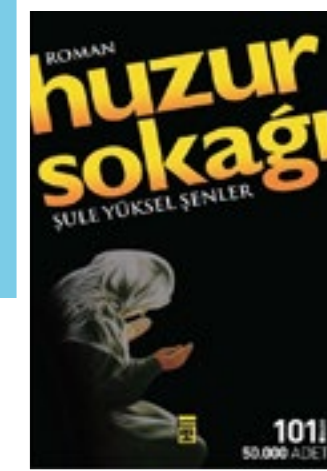
EHL-İ SÜNNET'İ SAVUNUYORUM

MEHMET ŞEVKET EYĞİ
BEDİR YAYINLARI

Mehmet Şevket Eygi ömrü boyunca kalemiyle İslam'a hizmet etti. Sayısız yazı yazdı, gazeteler çıkardı, yayınevi kurdu, kitaplar yayımladı. Onun bizim nezdimizde saygın bir yere sahip olmasının en önemli sebebi herhalde budur. 1960'lı yıllardan beri matbuatta, dinimizi, milli ve manevi değerlerimizi, mümin kardeşlerimizi savunmuş bir fikir kalesidir Mehmet Şevket Eygi. Tabii ön cephede olmayı tercih ettiği için ateş hattında kalmıştır. Hamleleri tartışmaya açılmış, defalarca yargılanmıştır. Bu yargılanmaların büyük çoğunluğu resmi mahkemelerden ziyade yayınlarda gerçekleşmiştir. Evet rahmetli Mehmet Şevket Eygi hatalarıyla sevaplarıyla bir insandı elbette. Mücadelesine ise ancak insaf penceresinden bakabilenler onun hakkını teslim edebilir. Bu ülkenin son

elli yılında kesintisiz bir şekilde İslam adına konuşmak, yazmak, yayınlar yapmak her yiğidin harcı mıdır?

Akaid bizim kırmızı çizgimizdir. İmanımızın değeri hiçbir şeyle ölçülemez. İtikat esasları bizce her şeyden önce gelir. Dolayısıyla bu konulardaki hassasiyetimiz çok yüksektir. Ehl-i Sünnet'i Savunuyorum'da Mehmet Şevket Eygi'nin itikadi hususlarda ne kadar heyecanlı ve atak olduğunu ispat eden bir eserdir. Bu kitap aslında yazarın 1991'den itibaren Milli Gazete'de yayımlanmış köşe yazılarından yapılmış bir seçkidir. Mehmet Şevket Eygi bu seçkiyi Siyami Akyel'in yaptığını belirtir ve kendisine teşekkür eder.

HUZUR SOKAĞI

ŞULE YÜKSEL ŞENLER
TİMAŞ YAYINLARI

Bazı romanlar bazı dönemlere damga vururlar. Nesillerin elinden düşmezler. Çok meşhur olur ve neredeyse herkes tarafından okunurlar. En azından belirli çevrelerde okumayanın, bilmeyenin kalmayacağı kadar yayılırlar. Huzur Sokağı bu eserlerden biridir. Belki de bizim neslimiz ve çevremiz için bu tarz best seller diyebileceğimiz kitapların en önde gelenidir. Huzur Sokağı, ilk olarak 1969-70 yıllarında gazeteci Mehmet Şevki Eygi'nin başında bulunduğu Bugün gazetesinde yayımlanmaya başladı 1970'te de kitap halinde okuyucuya sunulan bu sıra dışı roman çok sevildi, kısa zamanda satış rekorlarını altüst etti ve o günden bugüne 100'ün üzerinde baskı yaptı.

Şule Yüksel Şenler bir roman yazdı ve hemen hemen hepimize okutmayı başardı. Acaba bu

nasıl oldu? Gerçekten sadece edebiyat eleştirmenlerinin değil sosyologların, psikologların, ilahiyatçıların da araştırması gereken bir konudur bu. Biz niye Huzur Sokağı'nı elimizden düşürmedik? Bize hitap eden pek roman olmadığı için mi? Bilal'e veya Feyza'ya benzediğimiz için mi? Yoksa...

Huzur Sokağı'nın Bilal'i milli ve manevi değerlerin temsilcisi. Esas oğlan, başrol, kahraman. Feyza ise bir dönüş yaşıyor ama pişmanlıkla dolu bir dönüş. Çünkü sevdiğini kaybettikten sonra doğru yolu buluyor. Belki de bu gerilim onu asıl başrol yapıyor. Nusret ve Hilal ise umudu simgeliyor olmalı.

CELAL HOCA HAYATI VE ŞAHSİYETİ

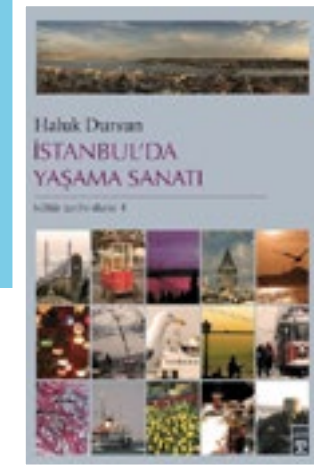
DOÇ. DR. EMİN IŞIK
YAĞMUR YAYINLARI

Biz imam hatip nesliyiz. İmam hatiplerin kurulmasına vesile olan, bu uğurda büyük fedakârlıklar yapan, nice emekler veren Celaleddin Ökten'i asla unutamayız. Emin Işık'ın da dediği gibi Celaleddin Ökten yani Celal Hoca sayesinde Kur'an-ı Kerim ve din eğitimi adeta yeniden dirilmiştir.

Emin Işık, Celaleddin Ökten'in öğrencilerinden biridir ve bununla iftihar ettiğini de belirtmektedir. Emin Işık sadece Celal Hoca'nın değil daha pek çok değerli şahsiyetin hatırlanmasına vesile olmuştur. Bize güzide insanları tanıtmıştır, sevdirmiştir. Bu yüzden onu da unutmamamız, hep hatırlamamız bir

nevi vefa borcumuzdur. Ayrıca kendisi de zaten önemli bir düşünür ve güzel bir insandır.

Celal Hoca Hayatı ve Şahsiyeti kitabının hazırlayamı Emin Işık'tır. Eserde Emin Işık'la birlikte Ali Fuad Başgil, Selahaddin Kaya, Nurettin Topçu, Mahir İz, Ali Ulvi Kurucu gibi yazarların Celal Hoca ile ilgili yazıları bulunmaktadır. Bu kitap Celaleddin Ökten'in vefatının ilk sene-i devriyesinde yayımlanmıştır. Emin Işık bunu ifade ederken keşke daha geniş zamanda, çok daha fazla görüşme yapılsaydı diyerek temennisini dile getirir. Çünkü Celal Hoca bir deryadır ve onun hakkında anlatılacak daha çok şey vardır.

İSTANBUL'DA YAŞAMA SANATI

A. HALUK DURSUN
TİMAŞ YAYINLARI

“Hangi bağın gülüydü?” bilmiyoruz ama hal ve amelden anladığımız o ki tasavvufi neşveye sahipti Haluk Hoca. İstanbul'u “Can kulağı ile dinlemek, can gözüyle görmek.” derdi. Tıpkı dost ehli, gönül adamı, yine bir bağın ender gülü Fethi Gemuhluoğlu'nun dediği gibi: “Can gözü ile bakın. Akl-ı selim, kalb-i selim, zevk-i selim...”

Aziz şehir İstanbul'u can gözü ile seyreyleyen Haluk Hoca aziz şehrin derununa aşına olmayı kaleme aldı İstanbul'da Yaşama Sanatı'nda. Sokaklarını rikkat ve hikmetle arşınladığı semtlerin, evlerini, bağ ve bahçelerini, tadlarını, çeşmelerini, kaldırım taşlarını, çiçeklerini, hanımefendilerini, beyefendilerini, rayihalarını, dününü, bugününü anlattı ve yazdı İstanbul'da Yaşama Sanatı'nda.

Haluk Dursun ilk defa 1968 yılı sonbaharında gelmiş İstanbul'a. “İstanbul'u “görmeye” değil, İstanbul'da “kalmaya”, “İstanbullu olmaya” geldim.” diye anlatıyor bu durumu.

Ve İstanbul'da Yaşama Sanatı adlı kitabını kaleme almasına sebep ruh halini “İstanbul'da doğmadım ama İstanbullu oldum. İstanbul'da yaşayıp da bir türlü İstanbullu olamayanlara, bir türlü İstanbul'u yaşayamayanlara hep acıdım, onları hiç anlayamadım. İstanbul'u geçmişte bırakıp, nostalji feryatlarına katılmadan elde kalanlarla yetinmeye, onları keşfetmeye çalıştım.” diye anlatıyor. Teberrüken bir paragrafını alıntılalım mezkur eserin... Ama sakın ha “Nerede o eski İstanbul?” demeyiniz okurken. Haluk Hoca kitapta yer alan “Nostaljiye Reddiye” bahsinde bir hat eserinden şu zarif beyitle uyarıyor bu ruh hali sahiplerini:

“Ele geçmezse eğer sevdiğimiz

Çare ne? Eldekini sevmeliyiz!”

“İstanbul'da yaşama sanatının sanat haline gelmesi için bu tarihî şehir iyi tanınmalı, yedi tepesinden kıyısına, parkından dağına, tarihi Osmanlı çınarlarından, taşlardan fıskıran Centrantus Ruber'lerine kadar iyi bilmek gereklidir. İstanbul'da erguvan zamanı Boğaz'da, Kuruçeşme'de Vaniköy-Papaz Korusu'nda, Mihrabat'ta seyre çıkmak, Salacak sırtlarında, Bebek tepelerinde, Hisarların üstünde bu aziz şehre bir tepeden bakmak, Çengelköyü'nde, Kız Kulesi açıklarında, Kumkapı'da yazın sandalla istavrit, Teşrinlerde ise lüfer avına çıkmak, artık Şirket-i Hayriye'nin o eski yandan çarklı vapurları kalmasa bile Denizcilik İşletmeleri'nin Boğaz hattında çalışan bir vapuruna binerek şöyle Eminönü'nden Kavaklar'a gitmek, Fenerbahçe'de, Kalamış'ta, Moda'da, Topkapı Sarayı üzerinden kızara kızara bir gurubu seyretmek, Ağustos ayında Kanlıca Körfezi'nde mehtaba çıkmak, Mayıs ayında Çubuklu-Hidiv Kasrı'nda bülbül dinlemek, Kasım ayında Çamlıca Korusu'nda kasım sakası melodisine kulak vermek, hâlâ kalabilen birkaç İstanbul konağında, yalıındaki mor salkımların izlerini araştırmak, Baltalimanı'ndaki o tarihi manolyaların bir yaz sonu kokusunu duyurmak gerektiğini idrak etmek şarttır.”

LOZAN ZAFER Mİ HEZİMET Mİ?

KADİR MISIROĞLU
SEBİL YAYINLARI

Kadir Mısıroğlu yaşayan bir tarihti. Kendi hatıraları ve yaşayanlardan dinleyip aktardıkları onun tarihin bilimselleşmesinden önceki kadim tarih açısından bir tarihçi olduğunu gösterir. Tarih ilmi de tabii ki diğer bütün ilmi disiplinler gibi Batı'nın son yüzyıllardaki egemenliğinde yeniden kurgulanmıştır. Edebiyat eski edebiyat, kimya eski kimya, tıp eski tıp olmadığı gibi tarih de eski tarih değildir. Ama tarih ilminin temelde rivayet emektarlığına dayanan geleneksel halini sürdüren kişiler yaşama-ya devam etmiştir. Kadir Mısıroğlu bu kişilerden biridir. Ömrü şahsi şahitliklerini nakletmekle ve şahitlerden şahitliklerini dinleyip nakletmekle geçmiştir. Bilimselleşmiş tarih bu ömürlük emeği hatıratçılık, rivayetçilik diyerek küçük görebilir. Bunlar hiç de küçük değildir. Tarih yaşamakla ilgilidir ve evvela yaşayan tarafından bilinir. Bir hadiseye hakka'l-yakin şahit olmak müstesna bir durumdur. Masa başında, kazı alanında, mekân gezilerinde hayatın bilgisine ve hikmetine erilemez.

Kadir Mısıroğlu bilimselleşmiş tarihe göre de son derece önemli ve nitelikli bir tarihçidir. Hukuk

mezunu olmasına rağmen akademik – entelektüel kariyerini tarih üzerine yoğunlaştırmıştır. Sayısız hatıra nakletmekle birlikte bilimselleşmiş tarihin katı kriterlerini kendi rivayetlerine de uygulamıştır. Hatıraların duygusal olduğunu; tek başlarına delil teşkil etmeyeceklerini; diğer hatıralarla, vakıalarla ve belgelerle karşılaştırılmaları gerektiğini sürekli vurgulamıştır. Kendisini yakından tanımayanların önyargıları muhafazakâr popüler kültürün söylemlerine dayanmaktadır. Türk Solu da Türk Sağı da yüzeysel, delilsiz, hamasi söylemler üretmiştir. Bu popüler kültürün bir kanunudur. Yirminci yüzyılda başka türlü olması da pek mümkün değildir. Kadir Mısıroğlu ise sanılanın aksine muhafazakâr popüler tarih söylemlerinin en büyük tenkitçisidir. Türk Sağı'nın arkası boş tarihi söylemlerinin çoğunun foyasını solcu tarihçiler değil Kadir Mısıroğlu ortaya çıkarmıştır. O ciddi bir tarihçidir, bilimsel kriterleri önemsemekte ve uygulamaktadır. Bununla birlikte çok etkili bir hatip olması bilimsel yönünün zayıf olduğunun zannedilmesine yol açan bir diğer etkidir. Öyle ya, akademisyen dediğin somurtmalı ve entelektüel dediğin anlaşılmasız konuş-

malıdır. Bir adam hem bilimsel olup hem de geniş kitlelerin hayranlığını nasıl kazanabilir ki? Madem bir sürü hayranı var, o zaman bilimsel değildir. Bu düşüncelerin sığılığı ve yaygınlığı malumdur. Kadir Mısıroğlu ise elbette ömrünü akademik yöntemlere harfiyen uymaya adanmış bilimselleşmiş tarih emektarları kadar bilimsel biri değildir. Ama çok popüler ve emektar bir hatıratçı olması bilimselleşmiş tarihin temel prensiplerini illa ki çiğnediği anlamına gelmez. Bilakis o titiz bir bilimsel tarihçidir.

Lozan deyince akla İsmet İnönü'den önce Kadir Mısıroğlu gelir. Kadir Mısıroğlu deyince de akla "Lozan Zafer Mi Hezimet Mi?" kitabı gelir. Yayımlandığı günden beri yarım asırdan uzun bir süredir ellerden düşmeyen bu eser artık klasikleşmiştir. Böylece yazarının hayattayken klasikleştiğini görme imkânı bulduğu eserler arasına da girmiştir. Bu eserin tesirini anlamak için önce Lozan'ı anlamak gerekir. Lozan dindar kesimle laik kesim arasındaki temel kültürel cephelerden biridir. Toplum kesimleri arasında kültürel cepheler olur. Buralarda kültür savaşı verilir, kalemler konuşur. Lozan'ı almak her iki kesim için de büyük bir kalem zaferidir. Tabii alabilirlerse. Hal böyle olunca da Lozan cephesinde yapılmış bir harekât büyük yankı uyandırır, karşılıksız kalmaz, Lozan kolay kolay terk edilmez. Herhalde Lozan Konferansı'ndaki diplomatlar ülkemizdeki dindar kesimle laik kesim kadar hareketli, uzun ve yoğun tartışmamıştır. Dindar kesim açısından - ki ben de bu kesime mensubum - Lozan'ın hezimet olması çok iyi olur. Çünkü Lozan hezimet olursa Cumhuriyetin Kurucu İdarecileri sadece benim manevi değerlerime zarar vermiş

olmazlar aynı zamanda zahiren de ülkeme zarar vermiş olurlar. Manevi değerleri benim dışımda kiler çok önemsemediği için sürekli oradan hamle yapmak bana fazla tesir kazandırmayabilir. Ancak Türkiye'nin fiilen zarara uğramış, vatan toprağının veya hazinesinin kaybedilmiş olması her vatan evladının kızacağı bir iştir. Kadir Mısıroğlu esasında kitabında bunu neredeyse ispat etmiştir. Yani Lozan'da toprak, para kaybettiğimizi kanıtlamıştır. Bu kaybın ihanet boyutunda mı ihmal boyutunda mı olduğu tartışılabilir. Ama kaybın kendisi kitabı okuduktan veya Kadir Mısıroğlu'nun gerekçelerini dinledikten sonra herhalde pek tartışılmaz. Dolayısıyla kitap ideolojik muhaliflerini zora sokmuştur. Lozan Anlaşması tarihi bir vakıadır. Tarihi vakıaların hakikatının ortaya çıkması kıyamet kopup mizan kurulmadıkça pek mümkün değildir. Peygamberler vahiyle desteklendikleri için dünyadayken bir olayın iç yüzünü açıklayabilirler. Son Peygamber S.A.V. vefat ettiği için artık bu imkân da kalmamıştır. Bizim için ölçü Kur'an-ı Kerim ve Sünnet-i Seniyye'dir. Tarihi vakıalara da günlük sıradan olaylara da bakışımızda bu iki kaynağı esas alırız. Bu kaynakların yorumlanmasında ihtilafa düşebiliriz. Ama esas alınmasında ihtilafa düşmeyiz. Kadir Mısıroğlu'nun "Lozan Zafer Mi Hezimet Mi?" kitabını yazarken hayatının her alanında olduğu gibi Kur'an-ı Kerim ve Sünnet-i Seniyye'yi esas aldığı, kadim tarihin ve bilimselleşmiş tarihin usullerini ve kriterlerini gözettiğini, Cumhuriyetin kurucu idarecileri konusunda taraflı ve kindar davrandığını söyleyebiliriz. Daha fazlasını söyleyip "Lozan hezimet" veya "Lozan zaferdir" demeyi tercih etmeyiz.

YİĞİT BİR MÜTEFEKKİR: KADİR MISIROĞLU

Yazının başlığı, “Başka Bir Adam” da olabiliirdi; nitekim karşımızda alışılmışın dışında, başka, bambaşka bir adam var. Bu başkalık onun giyim tarzından ses tonuna, istinat noktalarından belagatına, olup bitenleri yorumlama tarzından cesaret ve neşvesine... kadar kendini hemen belli ediyordu. Yazdıklarıyla (60’ı aşkın telif eser), konuşmalarıyla hemen her mühim meseleye dair yetkinliğiyle, hayat mücadelesindeki hareketlilik ile başka bir adamdı Kadir Bey.

Osmanlı Devleti’mizin muhataralı son dönemlerindeki hareketlilik en çok payitahtta (İstanbul) hissedilir. Bu durum elbette o dönem entelektüelleri arasında kendini daha bir kuvvetle hissettirmektedir. İbnü’l Emin Mahmut Kemal, hatıralarında böyle günlerden birinde, gür sadalı, yiğit ve feraset sahibi bir münevver olan Hersekli Arif Hikmet Beg’in, odasına girerek kendisini odanın bir kenarından diğerine, oradan diğer bir kenarına sürükleyip nihayet yorulduğunda canhıraş bir sadayla: “Mahmut, batıyoruz, bitiyoruz! Üzerimize zillet darbesi (mi) vuruldu! Harekete geçmeliyiz!”

dediğini tasviren anlatır. Aynı şekilde son dönem saygın ulemasından Ömer Nasuhi Bilmen, Taftazani’ye söz geldiğinde “mütebahhir ve ateşin bir alim” tabirini kullanır. İşte Kadir Mısıroğlu, kabına sığmayan coşkun karakteriyle Hersekli Arif Hikmet Beg’i; ufkunun, hıfzının genişliği ve tarihte, uluslararası ilişkilerde, sosyal hayatta (doğuda ve batıda) olup bitenlere vukufiyeti ve analiz kabiliyeti ile mütebahhir bir insandır.

GÜR BİR SADA

Âteşin fikirleri yönüyle de başkadır: Vakıf olduğu tarihi gerçekler onu sürekli gür bir sadayla ve her ortamda seslenmeye (haykırışa) nasb etmiştir. Bildiklerini saklamak, görmezden gelmek, çekinerek anlatmak yerine her fırsatta yüksek sesle haykırmayı görev bilmiştir. Osmanlı tarihi, (özellikle son dönem) Osmanlı tasavvur ve medeniyeti, Batı’nın gelişimi, Hristiyanlık ve Yahudilik, Cumhuriyet dönemi, uluslararası ilişkilerde genel çerçeve, dinler tarihi, Ermeni meselesi, günümüz terör örgütleri (yapısı ve bağlantılar), ana çerçevesiyle siyaset, İslami mevzuların ana başlıkları... emek verdiği ve yetkinlik sağladığı alanlardan bazılarıdır.

İşte bu mütebahhir vasfı, bu ilgi alanının genişliğini ve derinliğini ifade eder. Yazdıklarına, konuştuğularına, biriktirdiği tarihi belgelere (arşiv) bakıldığında bir enstitünün topluca yapabileceğinden fazla işler yaptığı görü-

lür. Lakin yine de bunu yeterli bulmaz ve özür mahiyetinde şikayette bulunur: “Bildiklerimin ancak zekatı kadarını dile getirebiliyorum!”

Çünkü sınırlamalar vardır: Vaktin yetersizliği ve bazı konulardaki ifade hürriyetinin sert mevzuatla sınırlandırılmış olması.

FİKRİ HÜRRİYET

Tarz yönüyle de başkadır: Nitekim orijinal ve hür bir sesle karşı karşıyayız. Sunduğu, fikir yürüttüğü her mesele bizzat kendi çaba ve gayretiyle ortaya koyduğu tarihi-resmi belgelere (vesaik) dayanmaktadır. Kendi ifadesiyle: “Beni sevmeyenler dahi kabul ederler ki ben delilsiz konuşmam, ifade ettiğim her şeyin vesaiği vardır.”

Bu özgüvenle, söz söylediği alanlarda, akademinin genel tavrının aksine, Batı dünyasının

Bildiklerini saklamak, görmezden gelmek, çekinerek anlatmak yerine her fırsatta yüksek sesle haykırmayı görev bilmiştir. Tarz yönüyle de başkadır: Nitekim orijinal ve hür bir sesle karşı karşıyayız.

eğilimlerine ve dökümantasyonuna ihtiyaç duymamış, deliline bizzat ulaştığı meseleleri, yine o delillerle gündeme getirmiştir. İşte bu durum ona, ciddi bir hürriyet sağlamıştır. Resmi tarihin, akademinin veya Batılı referansların gölgesine sığınma ihtiyacı hissetmemiştir. Mesela; birinci dünya savaşında, genel yargının aksine, Araplar bize düşmanlık etmemiştir. Şerif Hüseyin Medine’yi teslim almamış, (çünkü o anda orada bizim 10 bine yakın askerimize karşın, Şerif Hüseyin 350 eşkiya ile gelmişti) İngilizlerin Mescidi Nebevi’yi bombalama tehdidinde karşı biz oradan çekilmiştik. Arapların daima bizim yanımızda olduğunu, örneğin Kanal Cephesinde ordunun 1/3 ünün Arap olmasıyla, yine Irak cephesinde, İngilizlerle gönüllü olarak savaşan Uceyni aşireti örneğiyle (Uceyni Sadun Paşa) veriyor. Kral Faysal’ın savaş sonrası Mustafa Kemal’e yazdığı “Fransızları kovalım ve size tabi olalım” içerikli mektup, bu deliller arasındadır.

AYDIN DEĞİL MÜNEVVER

Günümüz aydınlarından çok, medreseden bugüne düşmüş bir münevvere benzemesi yönüyle de “başka” birinden söz ediyoruz. Bu, kendini en çok kullandığı dilde (isti’mar ettiği lisanda’ denmesi lazımdı !) hissettirmektedir. Nitekim bir TV konuşmasında “yaşam” diyen sunucuya: “Yaşam deme Allah aşkına; menşei Kur’an olan kelimeler kullanalım!” diye ikazdan kendini alamamıştı.

Lisanı, bugün Osmanlıca tabir edilen üst dilin kelimat ve mefhumlarıyla genişlemiş ve şenlenmişti. Nitekim; intak-ı Hakk, sual-i mukadder, murad-ı ilahiyeye, meşiyet-i ilahiyeye, mağluben mevcut, galiben mevcut, vukuat ve hadisat, sıfıra münceer olmak... gibi yüzlerce tabir, her cümlesini tezyin etmiştir. Aynı şekilde hüküm cümleleri;

*“Hakk’ın hatırı alidir,
Alem ebedi bir tebeddülata maruzdur,
Allah’ın nimetleri bir istihkak değil, bir lutuftur,
Müslümanların bilgisi ilm değil, marifettir,
Kader meçhuldur, ancak istikameti sezilir.”*

sarih ve latif şekliyle onun lisanında yerini alır ve yer aldığı ortamı süsler.

KADER PERSPEKTİFİ

Kadir Mısıroğlu’nu bambaşka kılan belki ona asıl kimliğini kazandıran bir şey daha var: O da tarihi ve tarihi olayların tamamını, bir kader perspektifinden bakıp değerlendiriyor olmasıdır. Bu, özellikle Batı bilimsel paradigmasına teslim olduğumuzdan beri unutulmuş, terk edilmiş olan bir vasfımız olsa da Kadir Mısıroğlu’nda ayan beyan ortaya çıkmıştır. Ona göre tarihteki olaylar “meşiyet-i ilahinin müessir olduğu vak’alar”dır. Mîsal: Moğol istilaları İslam dünyasını ve Anadolu’yu anlatılması mümkün olmayacak derecede tahrib etmiş, enkaz yığını haline getirmiştir. Devletleri, şehirleri, mabetleri, kütüphaneleri yıkmakla kalmamış; ahaliyi katletmiş, çevreyi, bitki ve hayvanları

dahi itlaf etmiştir. Bu bir kahır (sıkıntı, zorluk, problem, yıkılış...) dır. Fakat, “bu kahır içinde bir lütuf vardır” ki o da Celaleddin Harzemşah’la beraberlik sağlayıp Moğollara karşı vuruşan Kayı boyunun bu vesileyle Anadolu’yu vatan tutmasıdır. Böylece, Halep civarına yönelen Kayılar boy büyüğünün (Süleyman Şah) ırmak geçerken boğulması neticesinde Ahlat’a yönelmiş, oradan Selçuklu Sultanının tevcihiyle Söğüt civarında mekan tutmuştur. Burada sürekli mücadele edecek bir dış düşman (Bizans) ile karşı karşıya gelinmesi, Kayı boyuna yeni bir fütihat alanı açmış ve onu büyütüştür. İşte murad-ı ilahi budur. (Bu yaklaşım bize Bilge Kral Aliya’nın “Tarihi Yaratıcı yapar, insana düşen nerede du-

racağını bilmektir.” sözünü derinden hissettirir.)

Modern tarih değerlendirmelerinin boyunu aşan bu yaklaşımlar, onun olaylara ve gidişata sadece sebeplerin yüzeysel anlamıyla (zahir) değil, arka planıyla da (batın) bakmasıyla ilgilidir. Zaten İslami birikimi de özellikle burada ve üst düzeyde öne çıkar.

O, tecelliyat-ı ilahiyeyi dört kategoride değerlendiriyor:

Zahiri lütuf olup, batını da lütuf olanlar,

Zahiri kahır olup, batını da kahır olanlar,

Zahiri lütuf olup, batını kahır olanlar,

Zahiri kahır olup, batını lütuf olanlar.

(Burada zahirle dış görünüş, yüzeysel görüntüler; kahırla zorluklar, güçlükler, her türlü problem alanı; batınla olayların hikmet yönü, hakikat eksenini... ifade edildiğini kısaca hatırlatalım.)

Kabul edelim ki, günümüzde tarihi değerlendirmeler, bilimsel Batı paradigmasından hareket eder ve bu ve benzeri kıstasları önemsemez. Lakin artık günümüz tefekkürü, batılı yaklaşımların boyunun her şeye yetmediğini fark etmektedir. Kadir Bey’in bu tasnifinde, günümüz İslam dünyası ve özellikle Türkiye, “zahiri kahır, amma batını lütuf” olan bir döneme girmiştir. Onun ifadesiyle “İslam’ın en müterakki devri başlamıştır. Vukuat ve hadisatın seyri bunu göstermektedir.”

Son yıllarında milletimize, gençlerimize böyle bir ümidi aşılayarak ve bunları yakın derecesinde hissetmenin heyecanıyla açıklarak rahmet-i Rahman’a kavuşan büyüğümüzü, muhabbet ve rahmetle anıyor, ardından dua ediyoruz. Aslen bu yazı, onu tanıtmada son derece cılız bir metin oldu. Lakin bu haliyle de olsa, ondan söz etti. Onu tanımak isteyenler, dolayısıyla tarihimizi, bugün olup bitenleri hikmet nazarıyla da görüp anlamak isteyenler, Kadir Mısıroğlu’nun eserlerine ve sosyal medyadaki yüzlerce videoya bakmalıdırlar.

ŞUNLARI SORSAK...

MUKADDER
GEMİCİ

Hazırlayan

165. sayısına ulaşan Tohum'da bugüne kadar camiamızdan pek çok isimle, pek çok konuda röportajlar yer aldı. Bu röportajlar artık, soruları ve cevaplarıyla Türkiye'nin meseleleri üzerine düşünen zihinler için zengin bir kaynak. Tohum röportaj arşivine bu sayıdan itibaren yenisini ekliyoruz ve tanıdığımız bildiğimiz isimlere bir de "Şunları Sorsak" diyoruz. Sorularımız biraz farklı, sosyal, tarihi, iktisadi ya da alışla geldik diğer konular hakkında değil. Hatta sorular okunduğunda kolay, cevaplandığında zor; rüyaları, hayatlarının dönüm noktaları, şehirleriyle bugüne kadar belki de onlarca röportaja cevap vermiş olanların iç dünyalarına farklı bir ayna tutacak ve yansıyanı gösterecek....

Şunları Sorsak,
Nurullah Genç ile başlıyor...

1. Peygamber Efendimiz "Bana dünyanızdan üç şey sevdirdi" der. Sizin şu yalan dünyadan sevdiğiniz üç şey nedir?

- 1- Dinim
- 2- Ailem
- 3- Dostlarım

2. Şehriniz hangisidir, sizi hep çeken, uzak, yakın, hayali?

- Mekke
Medine
Kudüs
İstanbul
Erzurum

3. Bir tarihi âna şahitlik etme hakkı verilse, hangi olayı tercih ederdiniz?

Mekke'nin Fethi

4. Çocukluk arkadaşınızın kim olmasını isterdiniz?

Hazreti Muhammed (SAV)

5. En son gördüğünüz rüyayı anlatır mısınız?

En son gördüğüm ve net hatırladığım rüya yaklaşık üç ay kadar önce Peygamberimizi gördüğüm rüyadır. Tebessümünü unutamiyorum.

6. Hayal bu ya 19 yaşındaki halinizle karşı karşıyasınız, o gence ne söylediniz?

Elinden uçup gitmeden ömrünün ve ömrün boyunca da dinimizin ve medeniyetimizin kıymetini bil.

7. Hayat düsturunuz olan cümle nedir?

Beni Allah tutmuş, kim eder âzat!

8. Sizi ne sevindirir?

Tebessüm görmek.

9. Sizi ne üzer?

Somurtkanlık görmek.

10. Hakkını asla ödeyemeyeceğiniz kişi/ kişiler kimdir?

Annem ve babam. Küçüklüğümde elimden tutan akrabalarım. Yıllardır beni kalplerinde taşıyan dostlarım. Vatanımızı bize emanet edenler.

11. Tarihi şahsiyetlerden huyu huyunuza benzeyen kim?

Mehmet Akif Ersoy

12. Kur'an-ı Kerim'de sizi en çok etkileyen ayet, emir veya kıssa hangisidir?

Fatiha Suresi.

13. Uzun bir seyahate çıkacaksınız, kiminle çıkmak isterdiniz?

Evliya Çelebi ile.

14. Neyi yaptığımız için pişmansınız?

Kimi zamanlarımı daha iyi değerlendiremediğim için.

15. Neyi yaptığımız için memnunsunuz?

Çalışmayı ibadet bildiğim, çocukluğumdan beri çalıştığım için.

16. Hayatınızın dönüm noktası/noktaları nelerdir?

Dokuz yaşında iken, okulu olmayan bir köyden bir başka köye, babamın sırtında taşıyarak beni okula götürmesi.

17. Yarın ne olmasını istersiniz?

Dünyanın şu anki zalimlerinin ve mütekebbirlerinin devrildiği bir gün olmasını; mazlum coğrafya insanların, perişan durumdaki Müslüman milletlerin yitirdikleri ümmet şuuruna yeniden kavuştukları, irfan ehli insanlar oldukları bir gün olmasını.

BALIKESİR BÜYÜKŞEHİRLERLE KALKINMA İŞBİRLİĞİNE GİRİYOR

Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Yücel Yılmaz, bölgesel kalkınma işbirliği ile şehirlerin daha güçlü bir ekonomiye sahip olması için “Şehirler Buluşuyor, Ekonomi Konuşuyor” motto-suyla Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş ve Bursalı yatırımcılara Organize Sanayi Bölgesi’nde teknik gezi düzenleyerek bölgenin potansiyelini tanıttı.

Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Yücel Yılmaz “Şehirler Buluşuyor, Ekonomi Konuşuyor” mottosuyla Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş ve yatırımcı iş insanlarını şehirde sanayiciler ile buluşturdu. Bursa’dan gelen heyet ile önce Balıkesir Büyükşehir Belediyesi’nde şehrin ticari hacmi ve ekonomisi yatırımcılara tanıtıldı ardından Organize Sanayi Bölgesi’nde, Balıkesir Elektromekanik Sanayi Tesisleri A.Ş. (BEST), Yarış Kabin fabrikalarında teknik gezi düzenlendi. Bölgesel işbirliği ile şehirlerin daha güçlü bir ekonomiye sahip olması amacıyla atılan

bu ilk adımı; Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Konya Büyükşehir Belediyesi ve buraların yatırımcıları takip edecek.

YILMAZ: BÖLGE OLARAK YARIŞMAK İSTİYORUZ

Balıkesir Elektromekanik Sanayi Tesisleri’nde heyet ile birlikte üretim bandında incelemelerde bulunan Balıkesir Büyükşehir Belediye Başkanı Yücel Yılmaz, Bursa’nın sanayi konusundaki tecrübelerinden yararlanmak ve ekonomiyi geliştirmek adına her iki kaynağı da çok verimli kullanmak için bir araya geldiklerini açıkladı.

Balıkesir’in potansiyelinin çok yüksek, Bursa’nın da kendini gerçekleştirmiş bir şehir olduğuna vurgu yapan Başkan Yılmaz “Her alanda öncü, Türkiye’nin birçok alanında dördüncü. Büyük illerimizin dördüncüsü pozisyonunda; ekonomide, ihracatta, üretimde. Coğrafi, kültü-

rel ve insan kaynağı açısından yan yanayız. Biz, Balıkesir olarak Bursa’nın tecrübelerinden yararlanmak istiyoruz. Alınur Başkanım İnegöl’ü nasıl inşa ettiyse, ihracatını artırırsa, o güzelim ilçeyi bir şehir havasına soktuysa bizim de 20 ilçemiz var. Onun ve arkadaşlarının tecrübelerini Balıkesir’e aktarmak istiyoruz. Onların ödediği bedeller var. Balıkesir bunları kullanmadan, doğru noktadan başlasın istiyoruz. Yatırımcılarla, yerel yöneticiler, karar vericiler ve devletimizin çeşitli bakanlıklarıyla beraber yapabileceğimiz yatırımların alt yapısını oluşturuyoruz. İnsanlar görsün; belediye başkanları bir arada, genel sekreterler, iş dünyası bir arada. Başkanımın da söylediği gibi artık şehirler yarışıyor. Biz, bölge olarak yarışmak istiyoruz. Biz, Bursa’nın tecrübelerinin çok olduğuna inanıyoruz. Bu tecrübeyi Balıkesir’e yansıtmak istiyoruz. Alınur Başkanımız da bizim için büyük bir şans.” sözleriyle bu buluşmadan memnuniyetini dile getirdi.

AKTAŞ: İŞ ADAMLARIMIZ YATIRIM YAPMAK İSTİYOR

Şehirleri ve ülke ekonomisini büyütmek amacıyla “Şehirler buluşuyor, ekonomi konuşuyor” anla-

mında iş insanlarını, sivil toplum kuruluşlarını ve dernekleri bir araya getirmek adına böyle bir organizasyon içerisinde yer aldıklarını belirten Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alınur Aktaş “Artık ülkeler değil, şehirler yarışıyor. Dünyada çok başarılı şehirler var. Turizmde, ticaretle, ihracatta, üretimde çok ön plana çıkmış şehirler var. Balıkesir ile Bursa çok iç içe, komşu. Özellikle şehrin batı noktasındaki Teknosab’tan sonra artık mesafeler kalmayacak. Kemalpaşadan sonra zaten Balıkesir il sınırları başlıyor. 5 bin direkt, 15 bin indirekt istihdam söz konusu olacak. Dolayısıyla bu manada komşuda pişer, bize de düşer hesabı açıkçası Balıkesir ve Bursa’nın ciddi kazanımları olacaktır. Bunu özellikle ifade etmek istiyorum. Balıkesir başta tarım ve hayvancılık olmak üzere rüştünü ispatlamış, nihayetinde 1 milyonu geçmiş bir büyükşehirimiz. Bana göre iş âleminde gelen başarılı bir belediye başkanı arkadaşımız var. İlçe belediye başkanlarıyla, buradaki dinamiklerle beraber ben bu tecrübe paylaşımının ciddi kazanımlar sağlayacağını düşünüyorum.” ifadelerini kullandı.

GEMUHLUOĞLU'YLA AYNI SAFTA OLMAK!

MAHMUT
BIYIKLI

Türkiye Yazarlar
Birliği İstanbul Şube
Başkanı

Fethi Gemuhluoğlu'nun hayattayken yürüttüğü dünyayı güzelleştirme vazifesi devam ediyor. Fani âleme veda edişinin üzerinden kırk yıldan fazla geçmesine rağmen hâlâ gençlere ufuk açıyor, hâlâ yüreklere yeni sevdalar düşürüyor. Aydınlar Ocağı'nda yaptığı meşhur konuşması sanki dün yapılmış bir konuşma gibi tazeliğini koruyor. Sohbet meclislerinde ismi geçtiğinde yüzleri sevinç kaplıyor. Gençlerle yaptığımız programlarda her zaman Gemuhluoğlu gelip baş köşeye oturuyor. Gündemimizi yine o belirliyor ve bize o narin sesiyle "Büyük rüyalar görün; hayalleriniz, düşleriniz büyük olsun. Osmanlı bir rüyanın eseridir. Medeniyet insanlığın büyük rüyasıdır." diyor. "Aşıklar ölmez" sözünü doğrularcasına bizi doğruya çağırmaya, eğri odunlarımızı doğrultmaya devam ediyor.

Yunus GÖNÜLLÜ

Akil terazisi her hakikati tartamaz. Yaradılış sırrını çözen insanların dost kapısı kapanmaz. Gönlü duru olan herkes onların kapısından girip kendisine çok rahat yer bulur. Toprağa iyilik ekenlerin, topluma değer katanların tesiri bitmez.

Gemuhluoğlu da Horasan erenleri gibi ışıklı iman adamlarının ulu misyonlarını çağımızda bilgece yürütmüş, tasavvuf okyanusundan doya doya nasiplenmiştir. Mesela Yunus'umuz nasıl "Benim bir karıncaya ulu nazarım vardır" diyerek yaratılan her şeye karşı mükemmel ötesi bir bakış açısı sunuyorsa o da, "Ben şimdiye kadar herkese evliya imiş gibi muamele etmekten hiçbir zarar görmedim." demiştir. Onun hayatını okurken yüzyıllarca yaşamış bir ermişin menakıbnamesini okuyor hissine kapılışımız boşuna değildir.

Geleneğin izini sürdürerek iz bırakmıştır. Yol büyüklerine sarsılmaz bir aşkla bağlıdır. Tasavvuf yolunun hâl yolu olduğunu hâliyle herkese gösterir. Riya-dan uzak durur, riya saltanatının ömrünün uzun olmadığını sıkça vurgular. Dünyalıklardan, makam, mevki sarhoşlarından, derdi dünya olanlardan hiç hoşlanmaz. Dert aşılamaaya çalıştığı insanların arasında dünyaya meyledenleri gördüğünde kahrolur, üzülür ve üzüntüsünü şöyle dile getirir:

"Şevki seçiniz. Aşkını seçiniz. Ben aşksız insanlar görüyorum. Huzur içinde uyuyorlar, gidi-

yorlar, gülüyorlar, vitrinlere bakıyorlar, hâlâ büyük büyük pazarlıklar peşindeler. Türkiye'nin içinde bulunduğu felaketi idrak etmiyorlar."

MEDENİYET SAVAŞÇISI

Gemuhluoğlu büyük bir savaşçıdır. Durdurulan medeniyetimin yeniden dirilmesinin savaşını vermiştir. Kitapsız, peygambersiz, ilahî terbiyeden nasipsiz, besmelesiz toplumlar üretmeye ant içmiş bir avuç bozguncu zihniyete karşı destansı bir kavgaya vermiştir. Oğlu Ali'ye yazdığı mektupta "Türkiye'mizin bütün çocukları ve anneleri için kavgaya katılmayı ibadet addediyorum." demiştir.

Yılmamış, yorulmamış, yenden kul ve ümmet kimliğine sahip, insan olma şerefini haiz, haysiyetini ve yüceliğini Yüce Yaratıcı'sının kudretine boyun eğmekten ve sonsuz merhame-

Peygamber ahlakından bahsedip ahlak sıkıntısı çekenlerin tam tersine hâliyle, kaliyle Asr-ı Saadet huzurunu, Peygamber ahlakını hakkıyla bu çağda yaşayan adamdır o. Geleneğin izini sürdürerek iz bırakmıştır. Yol büyüklerine sarsılmaz bir aşkla bağlıdır.

tiyle beslenmekten alan sağlam, omurgalı bir nesil yetiştirme davasından son nefesine kadar vazgeçmemiştir.

Peygamber ahlakından bahsedip ahlak sıkıntısı çekenlerin tam tersine hâliyle, kaliyle Asr-ı Saadet huzurunu, Peygamber ahlakını hakkıyla bu çağda yaşayan adamdır o. Peygamber'ine tam bağlıdır. Peygamber'i aradan çıkaran din anlatıcılarının, proje misyonerlerinin aksine bütün yolların Resul'e bağlılıkla aşılacağını işaret eder. Pakdil'in ifadesiyle Peygamber-i Ekber'e bağlanmadan yürünmeyeceğinin, O'nsuz yürüyüşlerin insanlığı çıkmaz sokaklara götüreceğinin altını çizer.

VATAN SEVDALISI

Fethi Gemuhluoğlu samimi vatanseverdir. Yersiz yurtsuz olanların çektiği acıları iyi bilir. Esir Türklerin, vatansız Müslümanların dertleriyle dertlenir, onları anlatır, onları yazar. Vatanlarını yaşanmaz bulanlardan da vatanlarını yaşanmaz kılanlardan da haz etmez. Yaşadığı topraklara bağlılığı aşk derecesindedir. Tavsiyesine uyan, onun bereketli ırmağından beslenen delikanlıları millî ve manevî değerlere bağlılık noktasında uyarır, aydınlatır. Memleket sevgisinin yüreklerinde kök salması için ince ince işler onları. Yanından ayrılan her gencin gönlünde bir bayrak aşkının, vatan aşkının ateşi yanmaya başlar. Coğrafyaya, tarihe, insana ve vatana dost olma uyarısını her seferinde hatırlatır.

KENDİNE ÇAĞIRMAZ KENDİSİ OLMAYA ÇAĞIRIR

Gemuhluoğlu'nun "Büyük Türkiye" ideali vardır. Bu idealin hareket alanı bütün yeryüzüdür. Ona göre "Büyük Türkiye", türküsünü Asya'da da Afrika'da da Avrupa'da da Balkanlarda da Ortadoğu'da da söylemelidir. Ömrünü bu ideale adanmış, bu sevdâyı taşıyacak gençler yetiştirmiştir. Geleceğin Türkiye'sini yönetecek kadrolara büyük devlet olmanın mesuliyetini yüklemiştir. O bazıları gibi bu ülkenin gençlerini kendine değil kendi olmaya çağırmıştır. Yine birileri gibi gençlerin beyinlerini uyuşturarak onları sorgusuz teslim olmaya değil beyinlerini çalıştırarak, sorarak ve de sorgulayarak temsil olmayı öğütlemiştir. Kendisi de ehl-i tarik olmasına rağmen yanına gelen ve burs vererek ilgilendiği hiçbir gence

kendi yolunun ve pîrinin ismini bile anmamış, bugünkü meşum örneklerdeki gibi kendi meşrebinin propagandasını yapmamıştır. Gemuhluoğlu'nun Türkiye'sinde yetişen bütün gençler "önce ülkem" deme şuurunu kazanmıştır. Günümüzde bu eğitim metodunun anlamını millet olarak daha fazla anlamakta ve kavramaktayız.

GEMUHLUOĞLU UFKU

Gemuhluoğlu'nun en özgün yanlarından birisi sloganların ülkenin her yanını sardığı bir dönemde ısrarla ve inatla sanata vurgu yapmasıdır. Sanat ve edebiyatın toplumları etkileyen çok etkili araçlar olduğunu iyi bildiği için sanat ve edebiyatla uğraşmaları daima teşvik etmiştir. Bu ufuk, Gemuhluoğlu ufkudur. Yanına gelen gençlere, "Cebinizde kalan son lirayla simit alıp da karnınızı doyurmayın, gidin

onunla bir film yahut bir tiyatro seyredin." diyen bir insandır. Bu tavsiyeyi başka kanaat önderlerinden duymadı gençler. Eğer 60'lı, 70'li yıllarda bu yönlendirme ve kültür sanat aşısı Gemuhluoğlu'nun yaptığı gibi bütün gençlere yapılsaydı bugün sinemada, tiyatrodada, kültürde ve sanatta zirvede olunurdu.

YAZGI

İstanbul'un büyük gazetelerinde istese çok rahat köşe yazabilecekken küçük bir kasabanın gazetesinde yazılar kaleme alması da günümüz insanın kolay anlayabileceği bir durum değildir. Arapgir Postası'ndaki muhteşem yazılar okuyanı alıp başka coğrafyalara, başka iklimlere, başka âlemlere yolculuk ettirir. Öyle ki okuyanlar çok yazmadığına yanıp keşke çok yazsaydı, sular seller gibi okusaydık, demekten kendini alamaz. Yazar

dostları "Yazmada ısrar etseydi Cumhuriyet tarihinin edebiyat zirvelerinden biri olurdu" demiştir.

TENKİT HASTALIĞI

Fethi Gemuhluoğlu anmalarından sonra dilime hep şu cümle dolandır: Anmak değil olmak gerek. Gemuhluoğlu ahlakının taliplisi olmamız gerek. Günümüzde maalesef hiç kimse hiçbir şeyi beğenmiyor, herkes her şeyi tenkit ediyor. Çağımızın hastalıklarından sayılacak kadar büyüyen bir tenkit hastalığıyla karşı karşıyayız.

Gemuhluoğlu muhabbet halkasındaki gençlere tenkitten uzak durmalarını salık vermiştir. Türkiye'de yanlışlığın tenkit fikrinden başladığına dikkat çekmiştir. Çünkü kendisi tenkit etmez, tebliğ eder. Uyarısı uyanık olmamız içindir, uyandırmak içindir. Size, "Coğrafyaya da dost olmadığımız için, Anadolu Beylerbeyliği'ni artık çok görüyorlar." der bağı yanarak. Elimizde kalan son toprak parçasının kıymetini bilmemizi ister.

GEMUHLUOĞLU'NUN SEZGİSİ

Fethi Gemuhluoğlu olaylara bir noktadan bakmaz, geniş bir perspektifle yaklaşır. Sezgileri güçlüdür. Bir ayağı Anadolu üzerinde sabitken bir yandan yeryüzünü tarar. Hiç kimsenin anmadığı zamanda, hiç kimsenin gündeminde yokken Afrika üzerine gürül gürül yazılar ya-

zar. Afrika uyanacak der. O yazıların yaktığı ateşle onlarca yıl sonra Türkiye Cumhurbaşkanı Afrika'ya gider ve Fethi Gemuhluoğlu'na selam durur. Dedikleri birer birer çıkar. Sovyetler dağılmadan yıllar önce Asya silkincek üzerinden Rusya atacak der. Arifane hissedişin, dahiyane bakışın tezahürüyle olayları incelikli ve derinlikli bir şekilde yorumlar. "İlk fitne Şam'dan çıktı, son fitne Şam'dan çıkacak. Suriye işi bizi çok uğraştıracak." der. Sadece Suriye meselesi değil, ilgi alanındaki diğer meselelerdeki tespitleri de onu haklı çıkarır.

GEMUHLUOĞLU OLMAK

Çok uzun sayılamayacak ömründe Fethi Gemuhluoğlu Türkiye nöbetini en esaslı bir şekilde yürütür. Gençlerin dertleriyle dertlenir, yüreğinin çadırında

her renkten, her meşrepten insan konaklar. Bugün ülkemizin içine düşürüldüğü ayrışma ortamında onun gibi birleyen, birleştiren isimlere ihtiyacımız var. Yine bugün yurdun her yanında açılmış yüzlerce üniversite; üniversitelere giden yüzbinlerce gencimiz var. Hepsisi de kendilerine uzanacak bir Fethi Gemuhluoğlu eline, Gemuhluoğlu gönlüne ihtiyaç duymakta. Bizler Gemuhluoğlu'nu anmakla birlikte Gemuhluoğlu gibi olmayı, onun insan sevgisini dostluk anlayışını sürdürebilmeyi de konuşmalıyız. Çünkü gençliğimizin duygu ve düşünce dünyası çeşitli saldırılarla hırpalanmakta, derin yaralar almakta.

Kendisini Gemuhluoğlu safında görenler onun yüreklendirdiği yazarlar, akademisyenler şehir şehir dolaşıp gençlere ulaşmalı. Dostluk seferberliği başlatarak yeni nesillere insana ağaca, çiçeğe, tarihe ve geleceğe dost kalabilmeyi aşılmalıdır. Gemuhluoğlu'nun safında olmak bunu gerektirir.

GEMUHLUOĞLU'NUN SAFI

Fethi Gemuhluoğlu bulunduğu bir dost meclisinde birisiyle tanışır. Tanıştırıldığı kişiye, "Ben sizi bir yerden tanıyorum." der. Adam nereden tanıştığını çıkaramaz. Fethi Ağabey devam eder, "Biz sizle bir dost cenazesinde aynı safta durmuştuk. Ben aynı safta durduğum kişiyi unutmam. Bilmediğim kişiyle de aynı safta durmam."

Ne mutlu Fethi Gemuhluoğlu ile aynı safta olanlara...

ALİ
YILDIZ

Eğitimci

BİR DEVRİN ŞAHİDİ VE MÜNEKKİDİ: MEHMET ŞEVKET EYGİ

On bin yıllık bir şehrin tam kalbinde bir ev. Evin içerisinde bir ömrün biriktirdiği yüz bine yakın kitap ve binlerce hatıra eşya arasında geçen bir hayat. Hayatın çilesinin ve yalnızlığının paylaşıldığı vefakâr misafirler. Misafirlerin ayaklarına sürünüp gezen kısmetli kediler...

On bin yıllık bir şehrin tam kalbinde bir ev. Evin içerisinde bir ömrün biriktirdiği yüz bine yakın kitap ve binlerce hatıra eşya arasında geçen bir hayat. Hayatın çilesinin ve yalnızlığının paylaşıldığı vefakâr misafirler. Misafirlerin ayaklarına sürünüp gezen kısmetli kediler... Neredeyse avuç içi kadar boş yer kalmayan duvarları süsleyen levhaların arasında, kûfi hatla yazılmış bir ayet-i kerime altında, başında fesi ile bizlere tebessüm eden bir Osmanlı beyefendisi fotoğrafı Mehmet Şevket Eygi merhumu tanıyanların zihinlerinde kalan en belirgin hatıra olacaktır.

86 yıllık ömrün bir Temmuz günü rahmet-i Rahman'a irtihali ile birlikte bir toplumun zamanda yaptığı yolculuğun, Mehmet Şevket Eygi'nin baktığı ve yaşadığı pencereden bir kez daha şahidi olduk. Gerek hayattayken gerekse vefatının ardından kendisini tanıyanların cümlesinin hüsn-ü şehadeti, merhumun âlicenaplığının ve nezaketinin nişanesidir.

Zonguldak Ereğli'de iki köy arasına sıkışan çocukluğu, muhtemeldir ki merhum annesinin duası ve çabası ile Mekteb-i Sultanî'nin (Galatasaray Lisesi) pansiyonundan silüetini seyrettiği Payitaht'a uzanmıştır. Tek parti rejiminin tesirlerinin hissedildiği ilk mektep yıllarında şekillenen kişiliği, hayat boyu yapacağı

tercihlerinde kendisini gösterecektir. Belki de Cağaloğlu'nda oturan akrabalarını ziyaret ettiği tatil günleri çıktığı Ortaköy-Beyazıt seferleri, Galatasaray Lisesi'nin sınıflarında tunç harflerle basılan tuşlardan "baskı hatası" olarak çıkmasını sağlamıştır. Peyami Safa'nın Fatih-Harbiye romanı ikliminde geçen bu senelerde dimağında kalan hatıralar ve müşahede ettiği hayatlar, onun dünyaya bakışında mühim bir rol oynamış olmalıdır. Orhan Şaik Gökyay, Nihat Sami Banarlı, Ahmet Kutsi Tecer gibi devrin mühim edebiyatçılarından dersler alan Eygi, liseden sonra Ankara Üniversitesi SBF Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun olduktan sonra Fransızca mütercimi olarak Diyanet İşleri Başkanlığı'nda memur olarak çalıştı.

GAZETECİLİK HAYATI

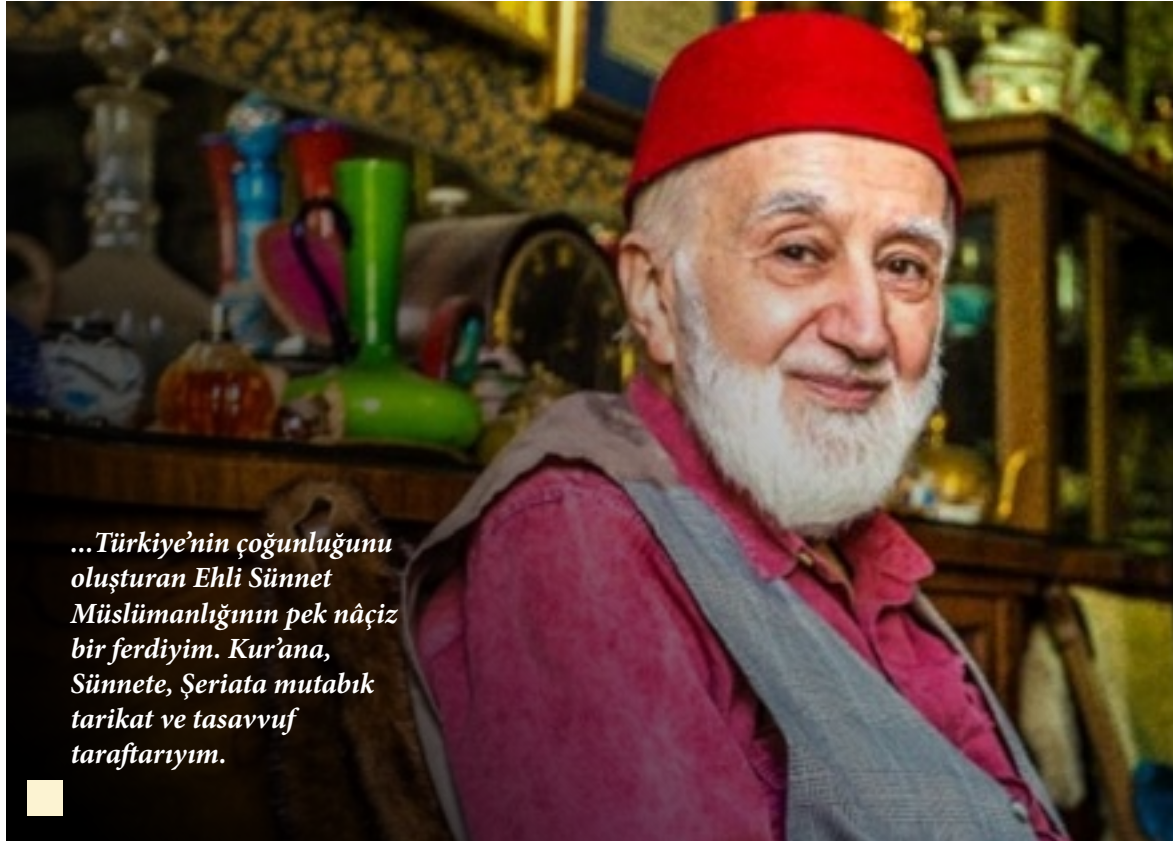
la münasebetlerinde oldukça naif ve hassasiyet sahibi olan Mehmet Şevket Eygi fikirleri ve eserleri söz konusu olduğunda tavizsiz ve nettir. Bu haslet Eygi'nin bir dava adamı olmasından ileri gelmektedir. 24 yaşında iken çıkarmaya başladığı derginin adı Eygi'nin davasının da ilanidir: "İslam"

Halkın yüksek teveccühü ile yönetime gelen, 9 milyon seçmenin 5,5 milyonun oyunu alarak görevi üstlenen Başvekil'in ve nazırların düzmece

mahkemeler ile darağacında can verdiği çalkantılı ve ülke adına talihsiz yıllardır. Merhum Mahir İz hocadan gelen teklif üzerine Yeni İstiklal gazetesi ile 1960 yılında yayıncılığa başlayan Mehmet Şevket Eygi, gayet başarılı bir yayın hayatından sonra

Peyami Safa'nın Fatih-Harbiye romanı ikliminde geçen bu senelerde dimağında kalan hatıralar ve müşahede ettiği hayatlar, onun dünyaya bakışında mühim bir rol oynamış olmalıdır.

...Türkiye'nin çoğunluğunu oluşturan Ehli Sünnet Müslümanlığının pek nâçiz bir ferdiyim. Kur'ana, Sünnete, Şeriata mutabık tarikat ve tasavvuf taraftarıyım.

1966 yılında Bugün gazetesinin yönetimini üstlenmiştir. Büyük Gazete, Günaydın, Yeni Haber, Zaman, Son Çağrı ve Milli Gazete; bazılarını yönetip yazı yazdığı bazılarında ise sadece yazılarını yayınladığı gazetelerdir. Gazetecilik ve yayıncılık Eygi için davasının mücadelesini vereceği bir cephe, fikirlerini ve ideallerini insanlara ulaştıracağı etkili bir mecraydı. Bugün gazetesi yıllarında ülkede ses getiren sabah namazı çağrılarını ile yüzbinleri camilerde buluşturması ve 27 yıl boyunca her gün yazı yazdığı Milli Gaze-

te'den ücret almamış olması Eygi'nin yayıncılığa bakış açısını gösteren iki önemli örnektir.

Kalemi ile kalbi arasında inkıta olmayan her muharrir gibi Eygi de dile getirdiği fikirleri sebebiyle takibata uğramış ve defalarca yargılanmıştır. Yurt dışında yaşamak zorunda kalmış, hapis cezaları almıştır. Ancak yaşadığı bu zorluklar ve uğradığı haksızlıklar onun kararlılığını ve mücadele azmini engelleyememiştir.

SIYASÎ VE DİNÎ TARAFI

Mehmet Şevket Eygi hayata karşı duruşu net bir kişiydi. Tarafını belirlemiş ve tercihini yapmış bir mümin ve muharrir olmasının sonucu olarak tenkit etmesi ve edilmesi kaçınılmazdı. Kendisi ile yapılan bir röportajda söylediği şu cümleler kendi dilinden nerededir durduğunun en sade ve açık ifadesidir: “...Türkiye'nin çoğunluğunu oluşturan Ehli Sünnet Müslümanlığının pek nâçiz bir ferdiyim. Kur'ana, Sünnete, Şeriata mutabık tarikat ve tasavvuf taraftarıyım. Bir tarikata mensup muyum, değil miyim, o konuda bilgi

vermem. Ümmet şuuruna sahibim. İman, İslam, Kur'an, Sünnet, Şeriat, İmamet, Ümmet ve ahlak için çalışırım. Dine; garazsız ivazsız ihlasla ve istikametle hizmet edilmesini isterim, din sömürsünden ve sömürücülerinden nefret ederim...” Gerek yazılarında gerekse sahibi olduğu Bedir yayınevinin izlediği yayın politikasında bu cümlelerin tezahürü olan çok geniş bir külliyyatın toplumla buluşmasını sağladı. Mehmet Şevket Eygi din eğitimi alan bir din âlimi değildi. Öyle bir iddiası da zaten olmadı. Ancak Ehl-i Sünnet geleneğinin takip edilmesi ve görüşlerinin sıhhati konusunda çok titizdi. Bundan dolayı İslam'ın ana mecrası ve sahih yolu olarak gördüğü Ehl-i Sünnet anlayışına karşı olacak her türlü fikir karşısında sert bir muarız olarak yerini aldı.

Aynı röportajda dile getirdiği “...Siyasî mânâda değil, sosyal ve kültürel mânâda muhalifim. Türkiye devletine bağlıyım ve onu desteklerim ama mevcut ideolojik düzeni, vesayet rejimini kabul etmem...” cümleleri siyasete bakışını özetlemektedir. Bu iki cümlenin mündemiç olduğu mana Eygi'nin hayatında açıldığında, yıllarca süren bir mücadeleye dönüşmüştür. “Mevcut ideolojik düzen” ve “vesayet rejimi”, bulduğu her fırsatta Eygi'ye düşüncelerinin bedelini ödetmiştir. Takibatlar,

gözaltılar, tezviratlar, iftiralar, mahkemeler, ceza evleri, vatan hasreti bu bedelin yansımaları olmuştur.

Gerek dini gerekse siyasi olarak savunduğu ve durduğu yer konusunda tereddüdü olmayan Mehmet Şevket Eygi, bu düşüncelerinin dile getirilişi konusunda ise şu cümleleri kurmuştur: “Prensip olarak yaptığım İslami faaliyetlerden hiç pişman değilim. Ama metotlarında, üsluplarında hata yapmış olabilirim. İnsan yaşlanıp durulunca keşke şöyle yapmasaydım diyor tabii...”

“...Siyasî mânâda değil, sosyal ve kültürel mânâda muhalifim. Türkiye devletine bağlıyım ve onu desteklerim ama mevcut ideolojik düzeni, vesayet rejimini kabul etmem...”

ESTETİK KAYGISI

Mehmet Şevket Eygi genel olarak toplumu özel de ise içinde bulunduğu muhafazakâr kesimi kültür ve sanat konusunda sürekli bir şekilde eleştirmiş ve elinden geldiği kadarıyla yol göstermeye çalışmıştır. Cumhuriyet döneminin, taklit edilen batı kültüründe bile sınıfta kaldığını dile getiren Eygi, toplumun çok acil bir şekilde geleneksel sanat dallarında eğitim görmesi, İslâmî klasik kültür ve sanatının tekrar canlanması gerektiğinin altını ısrarla çizmiştir. Bu konudaki eleştirilerinden herkes nasibini almıştır. Modern zamanlarda Müslüman toplumların estetik kaygılarının kalmadığını, estetik kaygısı biten bir insanın ya da toplumun medeniyet inşa edemeyeceğini, hayatından zevk alamayacağı gibi hayata da zevk ve değer katamayacağını belirtmiştir. Müslüman toplumların kendi geleneklerini kaybettiğini, bunun sonucunda sofralardan salonlara, binalardan camilere, sokaklardan pazarlara, kıyafetlerden şehirlere, sanattan mimariye kadar hayatın her alanında estetikten uzak bir anlayışsızlığın hayatı kuşattığının altını çizmiştir.

Evinde bulunan binlerce küçük sanat eseri ve levhalar ile başına geçtiği ebru teknesi Mehmet Şevket Eygi'deki estetik kaygı-

nın bir sonucudur. Misafirlerine ikram ettiği ve meşhur olan özel çaylar, Osmanlıca eğitimine verdiği ehemmiyet, Çamlıca tepesi tecrübesi, konuşma üslubundaki nezaketi; Eygi'yi sadece tavsiye etmekle yetinen değil elinden geldiği kadar bu kaygılarını hayata geçiren bir kişi olarak karşımıza çıkarıyor. Sahaflardan satın aldığı ilmihal ve Kuran Meali başta olmak üzere kitapları tanıdığı insanlara hediye etmesi Eygi'deki estetik cömertliğin kendi göstermesidir. Yine kendisine ikinci el bir kitap getirip çok cüzi bir miktar karşılığı satmak isteyen kadına "Sen şimdi dur, ben bu kitabın fiyatını öğrenip sana ödemesini yapacağım..." dedikten sonra birkaç gün içinde kitabın değerini öğrenip kadının talep ettiğinin çok çok üzerinde bir meblağa hem de parası yetmediği için vadeli olarak satın alması Eygi'nin istisna karakteri hakkında bize çok şey söylemektedir.

"Hezar gıpta, o devr-i kadîm efendisine;
Ne kendi kimseye benzer, ne kimse kendisine."

Mehmet Şevket Eygi merhum ortaya koyduğu eserleri ve mücadelesi ile bir devrin temsilcisi olmuş bir hareket adamıdır. Eserlerinde ve yazılarında işaret ettiği meseleler güncelliğini yitirmeyecek temel konulardır. Gerçek Hayat dergisinin merhumun vefatın-

dan sonra yayınladığı "İstanbul Beyefendisine Veda" sayısında Mehmet Şevket Eygi birçok yönüyle tanıtılmış ve kendisini yakinen tanıyan dostlarının görüşlerine başvurulmuştur. Evlenip yuva kurmak mukadder olmadığı için geride dostları ve eserleri kaldı. Bir de kedileri. Yaklaşık yüz bin ciltlik kitaplığını Cumhurbaşkanlığı Külliye Kitaplığı'na bağışlayan Eygi, geride bıraktığı evinin de vakıf olmasını vasiyet etmiştir. Mehmet Şevket Eygi'nin asıl mirası ise kaleminden dökülen eserlerde yüz yıllar sonra bile okunacak olan tarihe şahitliği ve katkı sağladığı dostlarıdır.

Merhum Mehmet Şevket Eygi'yi bir kez daha rahmetle yad ediyor ve Yüce Mevlâdan merhum için mağfiret niyaz ediyoruz. Merhumun ömrünün son günlerinde kurduğu şu cümlelerde belirttiği üzere kendisini hayırla anıyor ve dua ediyoruz. Mekanı Cennet olsun:

"Çeşitli imkânsızlıklar yüzünden, kapasitem derecesinde (ne kadarsa) dinime, ülkeme ve halkıma hizmet edemediğime üzülmür, hayıflanırım. Kimseden bir şey beklediğim yoktur. Hayır dua edenler olursa memnun, müteşekkire ve minnettar olurum. Bir kusurum olmuşsa nazar-ı müsamaha ile bakılmasını rica eder, herkese selam ve hürmetlerimi sunarım."

Şevket Eygi'nin asıl mirası ise kaleminden dökülen eserlerde yüz yıllar sonra bile okunacak olan tarihe şahitliği ve katkı sağladığı dostlarıdır.

Kaanlar®

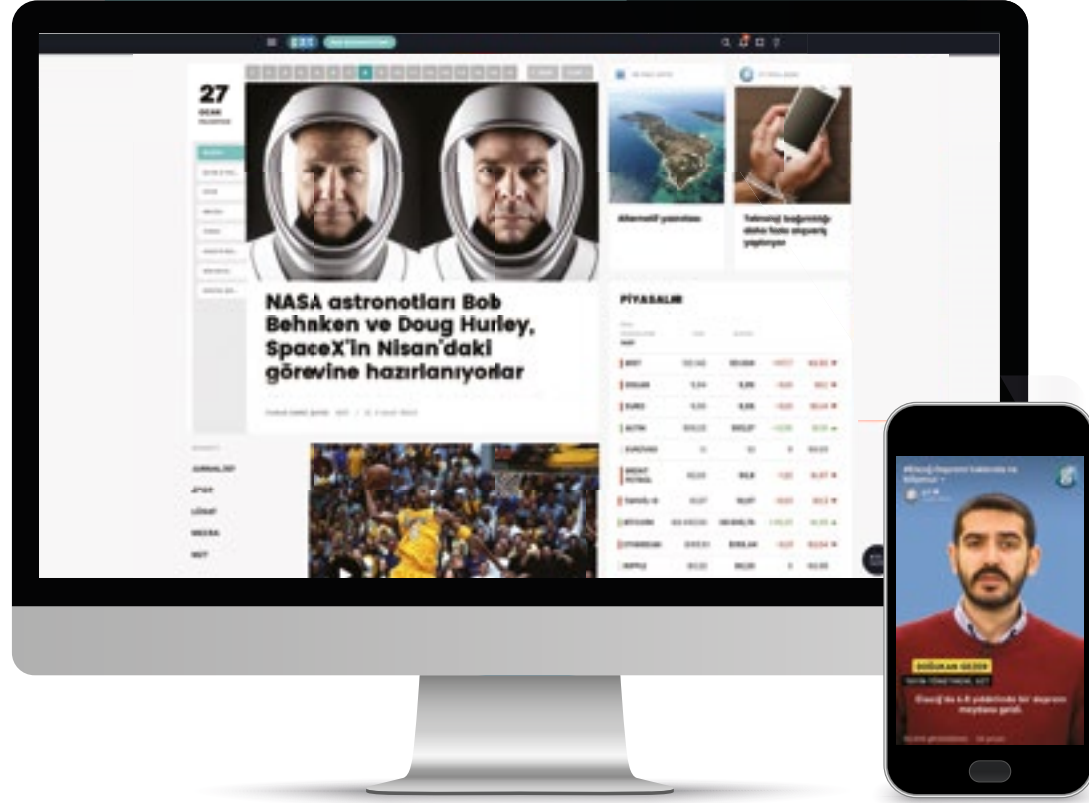
Sevgi dolu kahvaltılar...

Sofranız Size Günaydın Desin!

KAANLAR

HABERİN SOSYAL MEDYASI

gzt.com

Vergi ödemenin kolay yolu: Ziraat Katılım

Tüm vergi ödemelerinizi

- ✓ Şubelerimizden,
- ✓ Katılım Mobil'den,
- ✓ İnternet Şubemizden ve
- ✓ Müşteri İletişim Merkezimizden yapabilirsiniz.

Müşteri İletişim
Merkezi
www.ziraatkatilim.com.tr

 Ziraat Katılım

Paylaştıkça daha fazlası

Tekno atıkları #eğitimedönüştür

Şimdi tekno atıklar Turkcell mağazalarında toplanıyor, TÜBİSAD geri dönüşüme kazandırıyor, elde edilen gelir çocuklarımızın geleceği için TEGV'e bağlanıyor.

 TÜBİSAD
AEEE YETKİLENDİRİLMİŞ KURULUŞU | WEEE COMPLIANCE SCHEME

